

זמני שבת

עיר	כניסת שבת	יציאת שבת
ירושלים	18:22	19:36
בני ברק	18:38	19:38
מודיעין עילית	18:29	19:37
אשדוד	18:39	19:38
צפת	18:28	19:36

המבחר

גליון 74 | שנה ג' | פרשת כי תצא | י"ב אלול תשפ"ה

ברגע קטן עזבתיך

וּבְרַחֲמִים גְּדֻלִּים אֶקְבֹּץ

פתח תקווה:

חנוכת מקווה הטהרה
"טהרת אשד"

מודיעין עילית: נשות

העיד התכנסו בכנס
החיזוק שג"י התאחדות
קהילות בני התורה

לדורו אבד

שיחה מיוחדת במחיצת הגאון רבי נחום שטרן
שליט"א ראש ישיבות "באר מרדכי" ו"באר ישראל"
עם כלות השבעה להסתלקות אביו הגאון הצדיק
ציס"ע רבי אלתר דוד חיים שטרן זצוק"ל

זכירות מחיית עמלק

כך בדיוק פועל יצרו של האדם בשני פנים, האופן האחד שמפתהו להוסיף אמונה אסורה על אמונתו זה נגד 'לא יהיה לך', והאופן האחר הוא שמכניס באדם הרהורי כפירה וספיקות במציאות ד' עד שיבוא לחשוב כי 'כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה' ובכך נכנס הוא להרהורים ותלות דמיונית בכוחות הטבע ומנהגו של עולם, וזהו כנגד 'אנוכי'.

עפ"י הנ"ל מבואר איפוא היטיב, כי כשם ששורשי הרע והחטא מתחלקים המה לשני פנים, כך גם ניקת עמלק שהוא כוח הרע בעולם הקיים מכוח מעשינו הרעים מתחלק לשני פנים, משום כך נכפל ענין מחייתו בשני זכירות.

בפסוק האחד נאמר "תמחה את זכר עמלק", שהוא ציווי ואזהרה למחות את זכרו וקיומו ע"י מעשינו בעשיית הטוב והפרישה מהרע, ציווי זה עיקרו דבקות בשכינה והתרחקות מחטא עבודה זרה אשר ניתן כוח באדם לעמוד נגדו ולבטלו, כמו שמצינו שביטלו אנשי כנסה"ג כוח היצה"ר של ע"ז. ובכך נצטווה כל אחד מישראל לאבד ע"ז ולשרשה על כן נאמר בציווי "תמחה את זכר עמלק" והוא כנגד 'לא יהיה לך'.

אולם הזכירה השניה, "כי מחה אמה את זכר עמלק", יש בה הסטחת השי"ת שהוא ימחה את זכרו, בעקירת יצה"ר דמיונות שזה אינו בכוח האדם לעקרו ולשרשו, שהרי אדם שפג ליבו מלהאמין אין לו רפואה בידי אדם, כי ככל שינסו להחזירו למוטב לא יועיל הדבר שהרי סוף כל ההוכחות והראיות היא האמונה, והדרך היחידה לעקור זאת היא בידי שמים. וע"ז הובטחנו "כי מחה אמה" זה כנגד 'אנוכי'.

נמצאים אנו בעיצומם של ימי האלול וההכנה לימי הרחמים והסליחות, בד בבד עם ההכנות הגדולות נמשך ומתנהל מאבק האיתנים כנגד גזירת הגיוס, כאשר המאבק המרכזי והעיקרי הוא בהלכות דעות, לדאבונינו אוי לנו שכך עלתה בימינו לחזות ולראות באמרות כנף שונות ומשונות שלא שערום אבותינו ורבותינו גם ע"י לבושי איצטלאות שונות.

מחד גיסא אנו מברכים על כך שתרבה הדעת, ומיצרים על כל אחד ואחד שלא זכה לעמוד בניסיון. אך מדובר במאבק האמיתי במהות ושורש עמלק המגביר את כוח הכוחי ועוצם ידי, וע"כ נוצרים אותם דיבורי הבל ורעות רוח, בדיון שכל מקורו והיווצרותו בחטא.

עולם התורה מלוכד לשבטיו לעומתם וממשיך ביתר שאת בביעור כוח עמלק בעולם, כנגד רוח הקרירות שנשבה, ומתכוננים לבוא אל המלך להתחנן לו ולבקש מלפניו בקדושה ובטהרת עולם השיבנו ד' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם.

בסיזמה של הפרשה אנו מוצאים את אזהרת זכירת מחיית עמלק, "מחה תמחה את זכר עמלק" וכו'.

זכירה זו היא השניה כאשר הראשונה הופיעה בפרשת בשלח. ויש לתמוה בטעם האזהרה הכפולה מדוע נחלקה מצווה זו לשני זכירות כביכול.

וביאר זאת מרגא הבית הלוי זיע"א בפרשת בא בדברים יסודיים ביותר הנוגעים לדרכי העבודה, עפ"י דברי הילקוט שמעוני הבאים: "רבי תנחום בר חנילאי פתח זכרונכם משלי אפר וגו', אמר הקב"ה לישראל בני הוו זהירין בשתי זכירות שהכתבתי לכם בתורה תמחה את זכר עמלק (שנאמר) כי מחה אמה את זכר עמלק. משלו אפר משולי אפר אם זכיתם הרי אתם בניו של אברהם אותו שהמשיל עצמו באפר שנאמר ואנכי עפר ואפר, ואם לא לגבי חומר גביכם, התקינו עצמכם לשעבודה של מצרים, מה כתיב וימרו את חייהם" וגו' (ילקוט שמעוני תתקל"ח).

ידוע כי התגברות כוחו של עמלק שהוא כוח הרע של הס"מ הוא מחטאי ישראל, וזהו שאמרו ז"ל "קיסרי וירושלים, אם יאמר לך אדם ישבו שתיקה, אל תאמין. חרבה שתיקה, אל תאמין. חרבה קיסרי וירושלים, חרבה ירושלים וישבה קיסרי, תאמן. שנאמר: "אמלאה החרבה", אם מלאה זו חרבה זו, אם מלאה זו חרבה זו. רנב"י אמר מהכא "ולאום מלאום יאמץ". אדום התייחד בזה יותר משאר האומות שהוא אינו יכול להיות מיושב יחד עם ישראל, משום שכל כוחו הוא ממועשיהם הרעים של ישראל, לפיכך כאשר 'ישבה ירושלים' בהכרח הוא שמעשיהם של ישראל טובים הם, לפיכך אין קיום לאדום, ו'חרבה קיסרי'. ואם חלילה 'חרבה ירושלים' הרי זה מחמת שחטאיהם הביאו לכך ש'ישבה קיסרי'.

וידועים דברי רבותינו שעשרת הדברות המה כלל כל התורה כולה, ושני הדברות הראשונות שנאמרו מפי הגבורה המה כלל ושורש כל מצוות התורה.

שני הדברות הללו המה בגדר סוד מרע ועשה טוב, 'אנוכי' כנגד עשה טוב הכולל כל מצוות עשה שבתורה, ולא יהיה לך' כנגד סוד מרע הכולל כל מצוות לא תעשה שבתורה.

וביתר עומק מבואר בזה שבציווי 'אנוכי' אנו מצווים להאמין כי השי"ת הוא אשר ברא מהווה והמחיה את כל הנמצאים כולם בעליונים ובתחתונים, בכך כלולות כל מצוות עשה שאנו מחוייבים לעבדו ולקיים מצוותיו.

ואילו בציווי 'לא יהיה לך' נשללו קיומם וכוחם של כל דמיון כוח אחר בעולם, בכך נצטוונו שלא להאמין או לעבוד לדבר זולתו, ואין בידם להרע או להיטיב, בכך נאסר עלינו לעשות מעשה שהוא יתברך שלל את קיומה, בכך נקבע כי קיום המעשה הזה שייך לכוח שאינו קיים והוא משולל המציאות.

מו"ל: מד תקשורת | עורך: יחיאל גוטליב
עריכה לשונית: י. פלסנר השבחת טקסט
טל' המערכת: 02-3132154

שלוחה 1 - מחלקת פרסום | מייל: APS023132154@gmail.com
שלוחה 2 - מחלקת תוכן | מייל: AT023132154@gmail.com
שלוחה 3 - וועדה רוחנית | מייל: AVR023132154@gmail.com

© כל הזכויות שמורות • בהוראת מרן עמוד ההוראה שליט"א: המגזין טעון גניזה

המבחר

מגזין איכות של שעת קורת רוח בהווה תורתית
מבט מובחר על סדר יומה של היהדות הנאמנה
כותרות נבחרות בהשקפת התורה
להתענג בתענוגים באספקלריה מובחרת
לבחור בתורה, להתחבר לעולמה

**ברוכים
המקופ"ח
הבאים!**

**מכבי מקדמת בברכה
את מאות המצטרפים החדשים
מהיום תיהנו משירותי רפואה מתקדמים
כי במכבי, בריאות זה הכול**

שנים שעשו בכלאי בהמה

לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו (פכ"ב פ"י).

כתב הרמב"ם (פ"ט מכלאים ה"ט) שאפילו מאה שהנהיגו בכלאים כאחד כולם לוקים. והקשה הגרע"א (בגליון הרמב"ם פ"א משבת ה"ז) הלא שנים שעשו פטורים, וכתב שמזה מוכח שדין שנים שעשו פטורים אינו אלא מיעוט מקרבן חטאת אבל איסור תורה יש בזה ולכן בכלאים לוקים, ולפי זה כתב ששנים שעשו מלאכה ביו"ט לוקים ע"ש. וכ"כ הנהיגו בספר מקור חיים (או"ח סי' רס"ו) והוכיח כן ממה שצריך מיעוט מיוחד (בסנהדרין ע"ח ע"א) לפטור שנים שעשו ברציחה, וכן (בזבחים ק"ח ע"א) לפטור שנים שעשו בשחוט חוץ, הרי שאין זה אלא פטור מחטאת ע"ש.

ויש לדון בזה לפי מה שייסדו באחרונים (עי' קוב"ש ח"ב סי' כ"ג ועוד) שישנם שני סוגי איסורים, יש שהאיסור הוא עצם המעשה ויש שהאיסור הוא בתוצאה הנעשית ע"י המעשה, ומעתה יש לומר שאין פטור שנים שעשו אלא במקום שהאיסור הוא עצם המעשה, שכאשר המעשה נעשה ע"י שנים חסר בעשיה, אבל באיסורים שגדר האיסור הוא התוצאה גם שנים שעשו חייבים כיון שסוף סוף נעשית התוצאה על ידם, ולפ"ז מיושב מה שצריך מיעוט לרציחה ולשחוט חוץ בשנים שעשו כיון שבאיסורים אלו האיסור הוא התוצאה, וכבר כתב כן בתפא"י (ריש פ"ג דזבחים) בקצרה ע"ש. ומעתה יש לומר שגם באיסור כלאי בהמה גדר האיסור הוא מה שהבהמות הולכות מחמתו, ויש להוכיח כן ממה שמנהיג בכלאים בקול לוקה והרי בשבת אין זה מעשה אלא גרמא אלא מוכח שהאיסור הוא התוצאה שהבהמות הולכות מחמתו, ולכן בזה גם שנים שעשו חייבים. [והלום מצאתי כעין זה בשו"ת יבין דעת להגאון בדורו רבי יהושע מקוטנא זצ"ל (י"ד סי' פ"ז אות ב') ע"ש].

מתעסק בלבישת כלאים

לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו. (פכ"ב פ"א).

נודע בשערים מה שייסד הגרע"א (בתשו' ח') שפטור 'מתעסק' אינו אלא מיעוט מקרבן חטאת אבל איסור תורה יש בו, וכתב הגרע"א

להוכיח כן ממה שמבואר בגמ' (ברכות י"ט ע"ב) שהרואה בחבירו שהוא לבוש כלאים והלה אינו יודע צריך להודיעו כדי להפרישו מאיסור, והרי חבירו הוי מתעסק, אלא מוכח שמתעסק הוא איסור ולא נתמעט אלא מחטאת. עוד כתב הגרע"א לבאר ביסוד זה מה שמבואר (בריש מס' שבועות) שטמא הנכנס למקדש וסבור שהוא בית חולין חייב קרבן על ביאת מקדש בטומאה, וקשה הרי הוא מתעסק שהרי סבור שהוא בית חולין, וחידש הגרע"א שהמיעוט מקרבן חטאת לא נאמר אלא בחטאת קבועה ולא בחטאת עולה ויורד וממילא בביאת מקדש שחייבו בחטאת עולה ויורד הרי הוא חייב. והביא הגרע"א שהמקור"ח (סי' תל"א) נקט בפשיטות שמתעסק נתמעט שאין זה איסור כלל, וצ"ע ליישב ב' הקושיות הנ"ל לפי דעת המקור"ח. ובחזו"א (הוריות סי' ט"ו סק"ט) כתב ליישב קושיית הגרע"א בהעלם מקדש וז"ל ואפשר דבטומאת מקדש דאין איסורו במעשה דוקא, דאף אם יכניסו נכרי לרצונו למקדש חייב, שהרי קפידת התורה שלא יטמאו את מקדשי דכניסה טומאה למקדש קרי לה טומאת מקדש וחילול כבודו, בזה גם מתעסק חייב כו', ולא נאמר דין מתעסק אלא במיד' דתלי במעשה ע"כ. וכ"כ בספר חלקת יואב (או"ח סי' ז') ובקוב"ש (פסחים אות קי"ז). וביאור הדברים שבמקום שהאיסור הוא עצם המעשה נתמעט מתעסק שחסר ביחס העשיה אל העושהו אבל בביאת מקדש שהאיסור הוא בתוצאה שטמא נמצא במקדש גם מתעסק חייב כיון שסוף סוף נעשית התוצאה על ידו. ועל פי זה יש לדון ליישב קושיית הגרע"א בלבוש כלאים שבאיסור לבישת כלאים יש לומר שאין האיסור במעשה הלבישה אלא במה שהוא לבוש ובה אין פטור מתעסק.

ועל פי זה יש ליישב מה שהקשה מרנא הדרכי שמואל זיע"א במה שמבואר (בחולין פ"ג ע"א) בארבעה פרקים בשנה המוכר בהמה צריך להודיע ללוקח אמה מכרתי כדי שלא ישחטו אותו ואת בנו ביום אחד, והרי הלוקח אינו יודע שהיום נשחטה אמה והרי הוא מתעסק וקשה לדעת המקור"ח שמתעסק אינו איסור כלל, ויש לומר שאיסור אותו ואת בנו הוא בתוצאה שנשחטו שניהם ביום אחד (עי' היטב ברמב"ן פכ"ב פ"ו בטעם האיסור) וכיון שהאיסור בתוצאה אין בזה פטור מתעסק.

יבום חייבי לאוין לרבי עקיבא

יבמה יבא עליה (פכ"ה פ"ה).

הקשו תוס' (יבמות ט' ע"א) במה שמבואר בכמה מקומות בגמרא שלדעת רבי עקיבא הסובר שאין קדושין תופסים בחייבי לאוין אין חייבי לאוין מתייבמות, מדוע לא נאמר שתתייבם מדין עשה דוחה לא תעשה, שהרי מבואר בסוגיא בריש יבמות שחייבי כריתות היו מתייבמות אילולא שאין עשה דוחה לא תעשה שיש בו כרת וא"כ בחייבי לאוין מדוע לא נאמר עשה דוחה לא תעשה ותתייבם. וכתב בספר 'משנת רבי אהרן' (יבמות סי' ז') שמכיון שלדעת רבי עקיבא אין קדושין תופסים בחייבי לאוין הוא הדין שקנין יבום לא חל בחייבי לאוין, וממילא לא שייך שתתייבם מדין עדל"ת כיון שאף שהאיסור נדחה מכל מקום תפיסת קדושין אין בה. [ומה שדנה הגמ' שבחייבי כריתות יועיל עדל"ת עיין שם פלפול עצום שלפי ההו"א ע"י דין עדל"ת היה חל גם הקנין אבל למסקנא רק האיסור נדחה].

ובטעם הדבר שגם כאשר נדחה האיסור אין תפיסת קדושין כתב מרן הגאון רבי אהרן זצ"ל לבאר בשני אופנים, האחד, שמה שאין קדושין תופסים אין זה מחמת האיסור אלא מחמת השם ערוה ולכן גם כאשר האיסור נדחה שם ערוה יש בה ולר"ע גם בחייבי לאוין יש שם ערוה, והשני שגם אם נאמר שמניעת תפיסת קדושין תלוי באיסור יש לומר שעצם האיסור ישנו גם באופן שיש דחיה, שלא הותר האיסור אלא בסיבת המצוה ואם תתבטל המצוה יתבטל ההיתר, וממילא אין הדחיה מבטלת את עצם האיסור ביאה.

וראיתי בגליון ספר 'משנת רבי אהרן' של רבינו הגדול מרן ראש הישיבה רבי אשר הכהן זצ"ל שהוסיף בדרך שלישית בביאור הענין בזה"ל: "יש לומר בדרך אחרת, דכיון שרק מעשה ביאה זה הותר לו והיא אשה האסורה לו, לא תפסי קדושין". ע"כ. כלומר שגם אם נאמר שמניעת תפיסת קדושין לא תלוי בשם ערוה אלא באיסור יש לומר שאין זה תלוי באיסור ביאה אלא הדבר תלוי אם היא אשה האסורה לו, וא"כ גם כאשר יש דין עשה דוחה לא תעשה הלא אין זה אלא היתר על מעשה הביאה אבל האשה בעצמותה היא אשה האסורה לו, וממילא אין קדושין תופסים בה.

פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת... לעולם הבא

חשבון החשמל לא מפסיק לעלות ולעלות ולעלות ???

**הצטרפו עכשיו למאות המשכחות
שכבר התניידו לטובת הת"ת ותרויחו בכפליים**

**אותו החשמל בפחות כסף, לכ-ו-ל-ם!
אין צורך במונה חכם בכדי להתנייד
כ-ו-ל-ם מתניידים**

בבזק אנרג'י החשבון לא מפסיק לרדת ולרדת !!!

רבינו הגדול מרן ראש הישיבה זיע"א:

מצוה גדולה ליטול זכות
להעמדת מקום תורה בטוהרה
וזכות זו תעמוד לאלף המגן לכל המסייעים
לשפע הצלחה ברוח ובגשם
ולרווח נחת דקדושה מכל יוצ"ח

אשר יתכן לראות

הזרז עוד היום ותרויח בכפלים:

נטילת חלק נכבד
בהחזקת תורת תשוב"ר בטהרה
וחיסכון אציתי
בחשבון החשמל החודשי

חוסכים לכם את הביוקרטיה

כיצד מתניידים:

1. בחירת קופה -התאגדות בתי הכנסת
 2. קטוגריית טופס לניוד חשמל
 3. בחירת בית כנסת - אביעזרי בני ברק
- וחסכתם 6% על כל צריכת החשמל**

דבריהם הם זכרונם

לקראת כלות ימי השלושים להסתלקותו של מרן שר התורה הגאון האדיר רבי ברוך שמואל הכהן דויטש זצוק"ל, לפנינו שיחת חיזוק ודברי הדרכה מיוחדים שנמסרו על ידו בישיבת 'קול תורה' בימי האלול בשנת תשנ"ו והובאו ע"י אחד התלמידים

כתב הרמב"ם (הלכות סוכה ולולב פ"ח ה"ו): "השמחה אשר ישמח האדם בעשית המצוות ובאהבת הקל שצוה בהם, עבודה גדולה היא. וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להפרע ממנו, שנאמר תחת אשר לא עבדת את ד' אלוך בשמחה ובטוב לבב" עכ"ל.

כלומר, כל התוכחות הכתובות בפרשת כי תבוא באו "תחת אשר לא עבדת את ד' אלוך בשמחה". ומבאר המגיד משנה ענין זה, וז"ל: "ועיקר הדבר הוא, שאין ראוי לו לאדם לעשות המצוות מצד שהם חובה עליו והוא מוכרח ואנוס בעשייתם, אלא חייב לעשותם והוא שמח בעשייתם. ויעשה הטוב מצד שהוא טוב, ויבחר באמת מצד שהוא אמת. וייקל בעיניו טרחו ויבין כי לכך נוצר לשמש את קונו, וכשהוא עושה מה שנברא בשבילו ישמח ויגיל. לפי ששמחת שאר דברים תלויים בדברים שאינם קיימים, אבל השמחה בעשיית המצוות ובלמידת התורה והחכמה היא השמחה האמיתית. וזהו ששלמה בדרכי מוסרו שיבח שמחת החכמה, ואמר בני אם חכם ליבך ישמח לבי גם אני" עכ"ל.

נקודת הניסיון אצל כל אדם, היא הידיעה מהו העיקר ומהו הטפל. מהי התכלית, ומהו אמצעי בלבד המשמש להגיע לתכלית. חובתנו היא לבל להסיח דעת ממחשבה זו על העיקר והתכלית, ולייחס לעיקר חשיבות עליונה על פני שאר דברים. מושג זה של שמחה בעבודת

הקושיה דמה טענה היתה עליהם באם היה זה חטא כה נעלם עד אשר לא ידעוהו החכמים והנביאים? אמר על כך פעם מרן הגרא"מ שך (שליט"א) [זצ"ל]: אמנם הנביאים באמת לא יודעים, ואף החכמים לא יודעים, אבל יש אחד שהוא כן יודע, והוא האדם בעצמו! "לב יודע מרת נפשו". האדם בעצמו יודע היטב אם הנקודה הפנימית שלו היא עבודת ד' והשאר אינו אלא טפל למטרה העיקרית, או ח"ו להיפך. זה יודע רק האדם לבדו, והוא לבדו צריך לעשות את חשבון נפשו היכן הוא עומד.

טוב", ולכן כבר בעוה"ז צריכים אנו להתמלאות בשמחה על כך שאנו מקיימים את תכליתנו בעולם. (וע"ע במס"פ"א).

נכשרים הלבבות

והנה הגמ' בנדרים (פ"א). ואמרת: "מי האיש החכם ויבן את זאת על מה אבדה הארץ", דבר זה נשאל לחכמים וכו' לנביאים וכו' עד שאמרו הקב"ה בעצמו - על עזבם את תורת - על שלא בירכו בתורה תחילה. הר"ן (שם) מבאר שבפנימיותם לא החשיבו את התורה כמטרה, וידועה על כך

ד', הוא המוכיח על העיקר והטפל אצל האדם. אדם לעולם אינו שמח שמחה אמיתית ע"י אמצעים גרידא, וכאשר האדם בשמחה הרי זו הוכחה שרואה במה שמשמחו את כל תכליתו שלמענה בא לעולם. לכן הנקודה המרכזית בכל עבודתנו, היא "תחת אשר לא עבדת את ד' אלוך בשמחה". שמחה זו אין כונתה לחשוב שהמצוות הם אמצעי לתכלית של שכר בעוה"ב, זוהי לא התכלית העיקרית וזוהי לא השמחה העיקרית, התכלית העיקרית של המצוות היא מצד עצמם - "ויבחר בטוב מצד שהוא

קהילת באר ישראל

הירדן 35 בני ברק

נצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש

על זה היה דווה ליבנו וחשכו עינינו, בהלקח מעמנו, נזר תפארתנו, צדיק יסוד העולם, שריד לדור דעה, משיירי כנסת הגדולה, רב רבנן, חסידא ופרישא, עצום ונשגב בקדושתו טהרתו חסידותו ופרישותו, עמודא דצלותהון דישראל, דבק בתורה ובחכמיה בכל נימי נפשו, שקד יגע ודבק בתורה והיא היתה משוש חייו כל הימים, מסר נפשו וכל אשר לו למען עניים יתומים ואלמנות, וכיתת רגליו מצעירותו ועד זקנותו המופלגת למענם, היה ידא אריכתא לגדולי הדורות בקיום מצוות הצדקה, וכבר העיד עליו מרנא רבינו הסטייפלער זיע"א בעצם כתי"ק "ועושה הוא יחידי מה שעושים מוסדות מפורסמים ואולי יותר", ביתו היה פתוח לרווחה לכל דיכפין, עבד את בוראו בסילודין ומסר נפשו לד' ולתורתו, ולא החזיק טיבותא לנפשיה כלל, יראת ד' בערה בו כאש להבה, חרד חרדה נוראה בבכי תמרורים מכל חשש עבירה, אלפים רבים נושעו בכח תפילתו קדושתו וטהרתו בבחינת צדיק גוזר והקב"ה מקיים, אוהב שלום ורודף שלום, האיר פנים לכל אדם, אוהב ישראל האמיתי, הצטער מאוד בצערם של ישראל ונשא סיבלם ומכואבם על לוח ליבו הטהור בכל נימי נפשו, חנך להתבדלות מוחלטת מציונות ולא חת מפני איש, היה מזועזע בכל ליבו ונפשו כששמע על גזירת הגיוס ופשרותיה, החדיר את השקפת התורה לכל שומעי לקחו בשיחותיו הבהירות לחיי תורה חסד קדושה וטהרה מרנא ורבנא שר ומושל ביראת אלקים

מרן רבינו אלטער דוד חיים שערן צוקללה"ה

בעמח"ס 'מפי השמועה' מתורת רבותינו עמ"ס כתובות ועוד,
והספרים: שמחת חיים, אמונת חיים על הגדה של פסח, ציוני דרך בעבודת ה'

בן הגה"צ רבי ישראל זכריה שטרן זיע"א
וחדב"נ הגאון הקדוש רבי חיים משה מנדל זיע"א

בת ציון הורידי כנחל דמעה כי נוטל כבוד מבית חיינו
אהה, איך שודדנו, מי ירפא לשברנו ומי ינחמנו איך אבדו גיבורים,
ונוטל מאיתנו כלי חמדה שבת משוש ליבנו אוי מה היה לנו

בעל הרחמים הוא ישלח מרפא ותנחומים קמיה מוריננו ורבינו, מרא דאתרא דקהילתנו,
המנחילנו בדרך ישרה ונוכחה, והמאציל מהודו ודמותו הגדולה והרוממה על בית מדרשנו,

מוריננו הגאון הגדול רבי **נחום שלמה עוזר שטרן שליט"א**

ויה"ר שלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולנו, ונזכה במהרה
לביאת משיח צדקנו עדי יקוצו וירננו שוכני עפר.

הלומדים

המתפללים

הגבאים

ולפעמים הנזק הוא כה גדול, עד שיש המחפשים לעצמם חברה אחרת, והקולר תלוי בצואר כולם וד"ל.

לפעמים קורה ובחור לא הצליח לסדר לעצמו חברותא כרצונו, כמה חיוב מוטל על כל אחד ואחד להיות לו לעזר בהשגת חברותא. וזהו ג"כ ענין שנראה פגום, כל אחד מחפש מה שטוב בשבילו. אני רוצה להגיד לכם סוד: מי שתמיד מחפש מה שיהיה טוב בשבילו - גם לו לא יהיה טוב. מצליח - הוא מי שרוצה לתת, משום שמי שלא רוצה לתת, הוא גם לא מקבל.

כשיודעים על בחור הנצרך לחיזוק, אפשר וצריך לפנות אל הרבנים ולומר להם. אך האמת היא שמה שבחורים בינם לבין עצמם יכולים להביא ע"י קירוב, לא יכול להיעשות אף ע"י הרבנים. הרצון של כל בחור צריך להיות להשפיע על החברה, לדבר בלימוד עם אחרים, לחזק את היותר חלש ולקרב אותו. זה חייב להיעשות, וזה אפשרי שיעשה, וזה לא נעשה מספיק!

כמובן זיכוי הרבים לא מצטמצם רק בתוך התורה גופא, אלא כל בחור שרואים שצריך לאיזו מילה טובה, וכל מי שנראה שפל בעיני עצמו, מצוה גדולה לעודדו ולשמחו. וכאשר חיים בהרגשה שכל מה שאנו עושים, זה משום שאנו מליגיונו של מלך, ואנו חושבים עצות מה לעשות למען זיכוי הרבים, ממילא כל החשבון שלנו משתנה מן הקצה אל הקצה, וזה חשבון אחר לגמרי. וזהו העצה הראשונה לזכות בד"ן.

בכל כוחו את כבוד המלך שלא יתמוטט לגמרי ח"ו, וכבוד השם תלוי אם בנ"י מחבבים תורתו ולומדים אותה ברבים לקדש שמו וכו', כללו של דבר, האדם צריך שיהיה כל מחשבתו כדי שהקב"ה יהיה לו נחת רוח ממעשיו אבל לא יכוון להנאת עצמו. ובענין זה ודאי יהיה להקב"ה יותר נחת רוח כשישאר בעיר וכו', עכ"ל.

זהו מכתב חשוב מאד על תכליתנו בקיום המצוות, אשר ההסתכלות איננה כלפי עצמנו, אלא ההסתכלות כוללת על כבוד המלך.

זיכוי הרבים בתוך הישיבה

זיכוי הרבים שייך גם באופן רחוק, אבל אין צורך לחפש אותו דוקא במקום רחוק. ישנם שנוסעים למקומות רחוקים בכדי לפעול למען קירוב רחוקים, ללא ספק זהו דבר גדול מאד, אך עבור קירוב רחוקים אין צורך לנסוע דוקא לקצווי ארץ. כל אחד יש לו בסביבתו כר נרחב לקירוב רחוקים. וכמה זיכוי הרבים שייך בין בחורים הלומדים יחד בישיבה.

יתכן שתהיה קבוצה טובה היושבת ולומדת, אך אין בה מספיק קירוב לבבות, ואין בה מספיק 'איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק'. ופעמים רבות שאכן יש דיבוק חברים וקירוב לבבות, אך החבורה הטובה מסתגרת בתוך עצמה ואינה מתחברת מספיק עם אחרים.

היה חוזר עליה: זיכוי הרבים! והיה נוהג המשיג להביא על כך את דברי ר' ישראל ז"ל, שהעוה"ז היא כבית מלון יקר מאד, ועל כל דבר מאכל או כל שירות אחר שלוקחים צריכים לשלם מחיר יקר מאד. אך במה דברים אמורים, כשלוקחים ההנאה לעצמם, אולם כאשר אדם חי בשביל הרבים ועובד על זיכוי הרבים, הרי הוא כמלצר שנהנה משירותי המלון אף בלי תשלום. הקב"ה אומר על האדם "יצר מחשבות ליבו רק רע כל היום", ולכאורה הדבר נראה כגוזמא, וכי עד כ"כ מחשבות האדם רק רע כל היום. שמעתי מבארים בזה, דהנה גדר התורה ל"טוב" הוא מי שרצונו להיטיב, והקב"ה שהוא מקור הטוב ברא עולם שלם בכדי להיטיב. ואילו גדר דע' ע"פ התורה הוא מי שכל מחשבתו על עצמו ואינו חושב איך להיטיב עם אחרים. מעתה כבר אין בזה משום גוזמא אם נאמר ש"יצר מחשבות ליבו רק רע כל היום" בימינו, ודאי שההרגשה צריכה להיות לכל מי שעוסק בתורה שעבודתו היא להיות בלגיונו של מלך. וכשהעבודה היא להיות בלגיונו של מלך, ממילא עושים בשביל כבוד ד' ועושים בשביל זיכוי הרבים. ההרגשה של כל יחיד ויחיד צריכה להיות שהוא רק חייל, וממילא המחשבה היא - מה ביכולתו לעשות להרבות כבוד שמים ככל היותר.

החפץ חיים כותב מכתב חריף (מכתבי הח"ח - מכתב כ"ח) לאחד שחפץ לעלות לארץ ישראל בזמן שקהילתו היתה זקוקה לו לת"ת דברים. וכך כתב: "... ועל כן אנחנו שומרי התורה, אנו כמו אנשי הצבא בעת המלחמה, מוטל על כל איש מאנשי הצבא לשמור

ההתחזקות בימים אלה מראה מהו העיקר בעיני האדם ואף אם בכל השנה ישנם טרדות המפריעות לאדם למלאות את תכליתו העיקרית, אך בימי הדין והרחמים הטרדות פוחתות ונכשרים הלבבות להתקרב יותר אל הקב"ה.

בכך אנו מראים שאכן תכליתנו העיקרית היא עבודת ד' אלא שבכל השנה מתעורר בנו היצה"ד. ואולם אם אף את ימים גדולים אלו לא מנצלים לתכלית העיקרית, הרי זו הוכחה שאף בכל השנה ח"ו איננו מכירים בתכלית, ואז ח"ו כל המשקל משתנה מן הקצה אל הקצה.

ענין זה הוא על דרך מש"כ הרמב"ם (גירושין פ"ב ה"כ) וז"ל: "לפיכך זה שאינו רוצה לגרש, מאחר שהוא רוצה להיות מישראל ורוצה הוא לעשות את כל המצוות ולהתרחק מן העבירות ויצרו הוא שתקפו, וכיון שהוכה עד שתשש יצרו ואמר רוצה אני, כבר גרש לרצונו" עכ"ל. והיינו שהתנהגות האדם במצב של "תשש יצרו", מוכיחה על כך "שהוא רוצה להיות מישראל ורוצה הוא לעשות את כל המצוות".

זיכוי הרבים

המשגיח רבי יחזקאל זצוק"ל היה נוהג לדבר לפני ימים נוראים במהלך שהיה מסביר את פחד ועומק הדין, עד שכמעט והיה אפשר להגיע לידי יאוש. אולם בשבוע האחרון הסמוך לר"ה היה מבאר איך בכל אופן אפשר לזכות בד"ן.

ותמיד היה נוהג לדבר על שני דברים. העצה הראשונה שתמיד

מתלבש עליכם להתחדש

קונים מקרר מהדגמים המשתתפים במבצע

 <p>מקרר שארפ 5 דלתות SJ-9630 גוון נירוסטה/לבן/בז/קרם ר. 90.8 ס"מ ג. 185 ס"מ ע. 79.6 ס"מ 661 ל' רק ב-9,300 ₪</p>	 <p>מקרר בוש KFN96APEAL נירוסטה 605 לי' ר. 90.5 ס"מ ג. 183 ס"מ ע. 73.1 ס"מ כולל התקן שבת מובנה רק ב-6,500 ₪</p>	 <p>מקרר אמקור HR4-628GB זכוכית שחורה / לבנה ר. 90 ס"מ ג. 190 ס"מ ע. 69 ס"מ רק ב-4,890 ₪</p>	 <p>מקרר האיר HRF5500 זכוכית שחורה/לבנה ר. 83.3 ס"מ ג. 180.5 ס"מ ע. 68.5 ס"מ 547 ל' רק ב-4,500 ₪</p>	 <p>מקרר שארפ SJ-8435BL* ציפוי זכוכית שחור, 401 לי' ר. 79 ס"מ ג. 180 ס"מ ע. 70 ס"מ רק ב-4,190 ₪</p>
---	---	--	---	---

ומקבלים מתנה שמתלבשת עליכם לבחירה

 <p>שוברי קנייה אורדמן בשווי 700 ₪</p>	 <p>סט אלגנטי לחג מנטור חליפה + עניבה + חגורה בשווי 1,250 ₪</p>	 <p>סט מלבושי כבוד לחג ברודווי בקיטשע + חולצה + מכנס בשווי 1,040 ₪</p>
 <p>מייבש כביסה דוידסון 7 ק"ג בשווי 990 ₪</p>	 <p>מזגן 1 כ"ס אימורטר שירות ואחריות טורנדו בשווי 1,250 ₪</p>	

מוקד הזמנות ארצי: 2757 * WWW.KERENBY.CO.IL

בלבד. בכפוף לתקנון המבצע. בתוקף עד ה-30.9.25 או עד גמר המלאי. *תוספת ותקן שבת 400 ₪. שווי המחנות ודרכי המימוש על פי התוספת בתקנון החברות. המחנות להחמשה. ט.ל.ח.

נמשך המאבק בגזירת השמד לגיוס בני הישיבות

נמשכות המזימות לנסיגות קידום גזירת השמד באמצעות חקיקות שונות * עולם התורה מתלכד בחיזוק עצום בתוככי היכלי התורה והישיבות * כישלון חרוץ לימי המבצע "מתחילים מחדש" וימי הגיוס שהתקיימו בשבוע זה

ג. ויזל

עולם התורה מתחזק בימים אלו בלימוד התורה בתפילות ובהכנות לקראת הימים הנוראים, וחיזוק רב נרשם בהיכלי התורה והיראה חרף מזימות השלטון ונסיגות קידום גזירת השמד. לאחר שניסיונות המעצרים השונים העלו חרס, שבים אנשי השלטון ושותפיהם לניסיונות שונים ומשונים בדמותן של ניסויי חקיקה שונים ופעולות מגוונות שמטרתם אחת - לקדם את גזירת הגיוס ולנסות להחילה על בני היהדות החרדית.

נמשכות המזימות לקידום חקיקת גזירת השמד

בין חברי הכנסת. במהלך הדיון, חשף ראש חטיבת תכנון ומנהל כוח האדם בצה"ל, תת-אלוף שי טייב, את נתוני גיוס החרדים עד כה. "בשורה התחתונה, ההערכה שלנו היא שנגיע ל-2,940 של חרדים שעומדים בכללים ויתגייסו בשנת הגיוס הקרובה", אמר. "זה הרבה יותר מ-1,800 שאתם מכירים, וזה רחוק מאוד מהיכולות שלנו של 4,800 בשנה. ההערכה הזו גבוהה ממה שהיה בשנים הקודמות, אבל רחוקה מהיעד ששמנו לעצמנו של 4,800 מתגייסים, וההערכה הזו רחוקה עוד יותר מהצרכים של הצבא.

טייב ציין כי מתוך 24,000 צווים שהוצאו לבני ישיבות

גיוס מורכב ועל כן חקיקת שעת תקנת חירום תהיה פתרון ביניים מותאם לתקופה הנוכחית ולא תחליף חקיקה ארוכת טווח שתמשיך בחודשים הקרובים בוועדת חוץ וביטחון. יצוין כי על פי המתווה, החרדים יסכימו בתקנת שעת חירום על גיוס מספרים גבוהים של "לפי צורכי הצבא", אך עדיין לא נוקבים במספרים מדויקים, ובמקביל יוקפאו הסנקציות נגד החרדים הקשורות במעצרי עריקים והקפאת התקציבים. ביום רביעי התקיים דיון ראשון בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, בראשות ח"כ בועז ביסמוט, בנושא חוק הגיוס. הדיון עורר סערה פוליטית ותקשורתית, עם חילופי האשמות

החירום.

על פי הדיווח: ביסמוט מעלה את הרעיון בפגישותיו היום עם החרדים ונציגי המילואים. החרדים יסכימו בתקנת שעת חירום על גיוס מספרים גבוהים של "לפי צורכי הצבא", אך עדיין לא נוקבים במספרים מדויקים, ע"פ הדיווח: "שימוש בתקנות שעת חירום נעשה לעיתים נדירות, תקנת שעת חירום קובעת שאין צורך באישור הכנסת. בתקנת שעת חירום משתמשים בזמן מלחמה והיא נועדה למצבים בהם נדרשת הפעלת סמכות שאינה קיימת בחקיקה של הכנסת לפחות עד השלמת תהליך החקיקה. על פי הרעיון של ביסמוט, באקלים הציבורי הנוכחי אי אפשר להסדיר חוק

השבוע דווח בכלי התקשורת על המשך הניסיונות לקידום חקיקת גזירת השמד. כפי שדווח, יו"ר ועדת חוץ וביטחון, ח"כ בועז ביסמוט, מקדם מתווה חדש להתמודדות עם משבר הגיוס. על פי המתווה: לאור הצורך המיידי והדחוף בחיילים נוספים, ולאור שהליך החקיקה הוא ממושך ומורכב - תותקן 'תקנת חירום' למשך שנה אחת שבמסגרתה יוגייסו באופן מיידי מספר החיילים בהתאם לצורכי צה"ל. ובמקביל, יוקפאו סנקציות האכיפה שהוחלו על ידי היועצת המשפטית לממשלה - לרבות מעצרים ושליחת תקציבים לישיבות - עד לסיום תקופת

חרדים רק 2007 התייצבו לצו ראשון, והדגיש כי "הוצאנו 5,500 צווי מעצר".

היהדות החרדית הביעה מחאה נמרצת כנגד חה"כ ינון אזולאי מסיעת ש"ס שהתבטא במהלך הדיון כנגד דעתם הנחרצת של כל גדולי ומאורי הדור זצוק"ל ושיבדלחט"א שפסקו כי הליכתם של בחורי ישראל לצבא - דינה ביהרג ואל יעבור.

אזולאי, שפועל ככל הנראה על דעת עצמו התבטא בדיון ואמר "החרדים מעולם לא דרשו פטור לכל החרדים", עוד האשים את צה"ל ש"לא התאמץ במשך השנים להביא את החרדים" לדבריו, "יש אפשרות ללכת ראש בקיר, אם הולכים בכוח לא יוצא כלום.

בדבריו אף קרה להגיע לחקיקות הרסניות ומתווי פשרות כנגדם יצאו בחריפות מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א ואמר: "צריך להביא חוק שיהיה בהסכמה, ולא ללכת ראש בקיר. כבר היום יש סנקציות ולא קורה כלום, הסכמנו גם בחוק האחרון שיחולו סנקציות. גם ראש אכ"א אמר שצריך חוק בהסכמות".

במהלך הדיון הציע ח"כ ביסמוט לקדם חוק גיוס שיביא לתוספת משמעותית במספר המתגייסים החרדים, תוך שמירה על זכויותיהם הדתיות. הוא הדגיש את הצורך ב"שיתוף פעולה" בין המגזר החרדי לצה"ל כדי להתמודד עם "אתגרי הגיוס". הדיון הסתיים במחלוקות בין חברי הכנסת, ולא הושגה הסכמה על המתווה המוצע. הדיונים בנושא צפויים להימשך בשבועות הקרובים.

לאחר הדיון הגיבו פרשנים פוליטיים כי נראה שהדרך לחקיקת חוק גיוס מוסכם לא נראית בשלב זה באופק.

ימי מבצע מתחילים מחדש'

בימי שלישי ורביעי השבוע

בס"ד, ג' אלול תשפ"ד

הנה כאשר החושך יכסה ארץ ובעוה"ר הרימו זדים את ידם לחייב את כל בני הישיבות לגיוס לצבא אשר זה עקירת כל התורה ועקירת היהדות, וגם ידוע שכל מי שנכנס לרשותם מאבד אמונתו ושמירת גופי תורה רח"ל.

וכבר הורה רבינו מרן הגרא"מ שך זצוק"ל כי זו גזירת שמד אשר נתחייבנו לעמוד כנגדה במסירות נפש. והנה הזדים הרימו את ידם לפגוע בתחילה בעיקר באלו אשר ניסיונות התקופה וכדו' גרמו אצלם לרפיון, ואף שגם בעידית שבעידית שלחו את ידם, מ"מ תקוותם הוא שע"י כפיה ופיתויים וכדו' יגרמו לאותם שמתקשים מטבע הדברים לעמוד בניסיון, לשבור את חומת האש המבדלת בין ציבור החרדים לדבר ד' לבנים, ושעל ידי זה תתרחב הפרצה, היל"ת.

וכבר בתחילת הגזירה הורה רבינו מרן הגר"ש אויערבאך זצוק"ל לאסור ההתייצבות בלשכות הגיוס ולא לשתף פעולה עם הניסיונות לחוקק חוקי און וב"ה המוני בני העליה נשמעו לכך ועמדו בפרץ אל מול הגזירה, וקיבלו ע"ע שלא לשתף פעולה עם רשויות הצבא עד שתתבטל הגזירה מכל וכל. והנה לא אלמן ישראל ולע"ע הרוח השוררת בין רוב הצעירים היא שלא להיכנע לגזירות השלטון ח"ו, אבל דא עקא כי הרבה מהם שאינם מודעים לגודל הסכנה שבזה וגם עומדים בקושי לעמוד בניסיון כנגד אמצעי הכפיה וכדו', ושלוחי השלטון, אשר חלקם נראים כשותו"מ, עומדים עליהם לפתותם מחד גיסא ובאיומים מאידך גיסא.

ולכן התעוררו מבני התורה על החובה לעמוד לימינם ולהיות להם לעזר וסיוע ולחזקם בדרך האמת שלא לירא מאיומיהם ושלא להזדקק לשלטונות וצויהם בשום אופן שהוא. וכאשר בעוה"ר רבים מאד הנצרכים בזה לסיוע, ולפי הניסיון נצרך בזה לסיוע של אברכים בני תורה שיטלו את חלקם לעמוד לימינם בהסברה, ובעז"ה וכפי שנראה לעינינו התועלת בזה גדולה עד מאד.

ולכן הננו לגלות בזה דעתנו כי בעת הזאת שהיא שעה גורלית לכל קיום התורה והיהדות, יחד עם החובה הגדולה ובפרט בעת הזאת להגביר חילים לתורה בחיזוקם של מבצרי התורה בעמל ויגיעת התורה, אשר בס"ד יהיה לנו למגן בשעה קשה זו, חובת השעה על האברכים לפעול בזה ולעמוד לעזר בכל הנ"ל, וכל מי שבכוונו לפעול בכל אופן שהוא - יקדיש זמן מסוים בכל שבוע, שלא ליתן למשחית לבוא אל בתינו ח"ו והכל מתוך חכמה ותבונה שלא לפגוע כמלא נימא בעמל ויגיעת התורה, ומן השמים יסייעו בידם להגביר חילים לתורה להגדילה ולהאדירה.

אשר הכהן דויטש עזריאל אויערבאך

ללשכה עלול למצוא את עצמו מגויס לצבא.

הכניסה ללשכת הגיוס אינה פורמלית. מדובר במלכודת: שירות בצבא, רישום פלילי, הגבלות על יציאה מהארץ וכל השלכות ההצמדה למסד הצבאי. צעירים רבים שהאמינו לרגע כי מדובר ב"רישום פורמלי" - חזרו על עקבותיהם.

כדי לחזק את ההסברה, פעלה במודיעין עילית לשכת ייעוץ מיוחדת עם יועצים משפטיים ועו"ד, שהעבירו הנחיות והיועצו עם הרבנים בשטח, לעיתים אף בשיחות ישירות עם המתייצבים. החיבור בין ההסברה המעשית לבין התמיכה המשפטית הביא לתוצאות מידיות בשטח כאשר צעירים רבים שוכנעו לחזור בהם. יצוין שבמהלך קיום משמרות ההסברה והמחאה, נרשמו מספר

לגיוס במסגרת ימי המבצע. לפי הדיווחים, למבצע נרשמו כ-250 בחורים, מתוכם למעלה ממאה משתייכים לציבור החרדי רח"ל.

בשל כך הורו מרנן ורבנן גדולי ישראל ובראשם מרן עמוד ההוראה הגר"ע אויערבאך שליט"א על החובה להציב במקום משמרות מחאה והסברה לעמוד ולמנוע ככל הניתן את נפילתם של בחורי ישראל לשמד רח"ל, כפי שהורה רבינו הגדול מרנא הגר"א הכהן זצוק"ל במהלך ימי הגיוס' שהתקיימו.

במהלך המשמרות הצליחו האברכים ובני התורה לשכנע רבים מהמתייצבים הפוטנציאליים לחזור בהם. ההסברה כללה הבהרה מוחלטת: התייצבות בלשכת הגיוס היא צעד בלתי הפיך. כל מי שנכנס

נערכו ימי גיוס יחודיים, בהם התקיים מבצע "מתחילים מחדש" שיזמו בצה"ל.

כפי שפורסם, גורמי הצבא מנסים לשכנע בלחצים ופיתויים את בני הישיבות שלא נענו לצווי הגיוס שנשלחו אליהם כהוראת כל גדולי ישראל מכל העדות והחוגים, בניסיון אחרון לשכנע את בני הישיבות להתייצב בלשכות הגיוס, להתחייב על שירותם, ולבטל את כל הסנקציות שהוטלו עליהם.

ברקע הניסיונות לגיוסם של בחורי ישראל, הודיעו בצה"ל על המבצע שבמסגרתו ניתנה האפשרות לעריקים להתגייס לצה"ל ולהיפטר מהעונש על תקופת העריקות.

ההודעה על המבצע התקבלה לפני מספר שבועות על ידי הצבא שפתח את האפשרות להירשם

אירועי אלימות כלפי בני התורה שעמדו במשמרות ההסברה והמחאה, וכן הובע זעם רב על הופעתו במקום של ח"כ סוכות מהציונות הדתית, שבא לתמוך במהלכי הרשויות ללכוד את בני הישיבות והציבור החרדי ולהכניסם למלכודת הרוחנית של הצבא.

בעולם התורה ציינו למכתבו של רבינו הגדול מרן רבי אשר הכהן זללה"ה שנכתב לפני שנה לקראת ימי הגיוס שנועדו להתקיים באותם ימים, למכתב זה הצטרף מרן עמוד ההוראה הגר"ע אויערבאך שליט"א, בדבריהם עוררו על החובה לקיים הסברה עיקשת לאותם צעירים חרדים העומדים בניסיון עם קיומם של ימי הגיוס הללו.

מחשש למחאות: נגנזה התוכנית להקמת לשכת גיוס חרדית ייעודית

בתוך כך, ובצל החשש ממחאות בני התורה, השבוע פורסם בכלי התקשורת כי בצה"ל גונזים את התוכנית להקמת לשכת גיוס חרדית ייעודית. על פי הדיווח של הכתב שילה פריד ב'ווינט': כארבעה חודשים

השירות לבני הציבור החרדי בימי הגיוס הקודמים במטרה להשתפר להמשך, ופועל לשפר את התאמת תהליכי הגיוס עבור הפרט"

נמשכת המחאה הרבנית בציבור החרדי

בערב שב"ק האחרון בחלק מהערים החרדיות שוררו הרמקולים במקום הניגונים הרגילים המקדמים את השבת, הפעם הפעילו ברמקולים את השיר: "עוצו עצה ותופר".

הניגון שהפך לסוג של קריאת היחלצות, הדגיש את אחדות הציבור החרדי ונכונותו לפעול יחדיו כדי להיאבק על חיי התורה והישיבות.

בנוסף, בימים אלו פועלים רבני 'הוועדה להצלת עולם התורה' לצד רבנים ואישי ציבור בקרב ראשי הישיבות והעסקנים, לגיבוש חזית אחידה במאבק הציבורי החרדי כנגד גזירת השמד, ועמידה עיקשת על משמר התורה והיהדות, תוך אמירה נחרצת נטולת פשרות כי זאת התורה לא תהא מוחלפת, וכי לא תושג עוד הסכמה כלשהיא למתווים של מכסות ויעדים שונים בכל צורה שהיא, וקוראים לכולם להצטרף לאי שיתוף הפעולה המוחלט כפי שסללו את הדרך רבבות בני העליה הצועדים זה מכבר בדרך עץ החיים.

הפלגים הקיצוניים, מה שיקשה על פעילותה ויפספס את מטרת ההקמה".

במסגרת הדיווח תיאר הכתב שילה פריד כי: "בשנה האחרונה, בהיעדר לשכה ייעודית, הוקצו בלשכות הגיוס 'ימי זימון' לצעירים חרדים בלבד, והן עברו התאמות עבורם. בצה"ל ביקשו להקים את הלשכה כדי שתהיה מותאמת לצעירים חרדים, בהפרדה מגדרית ועם מבחנים וראיונות מותאמים לתרבות החרדית, במקום להקצות ימים מיועדים לחרדים שבהם הלשכה הרגילה מותאמת עבורם".

"אלא שבימי הגיוס או המיונים לחרדים במחוזות האחרונים התקבצו מאות מפגינים סביב לשכת הגיוס, ניסו לחסום את המתגייסים והטיחו אמירות קשות בהוריהם המלווים אותם - תוך שהם מכריזים כי מדובר ב"גיוס לצבא השמד" ואמירות נוספות".

"במקום לשכה ייעודית, בצה"ל מתכננים כאמור לפתוח אגפים לחרדים בתוך לשכות הגיוס הקיימות, מה שימנע את התקבצות המפגינים סביב לשכה אחת ספציפית".

מדובר צה"ל נמסר בתגובה: "צה"ל מקיים בכל עת התאמות כחלק מההיערכות והמוכנות להרחבת הגיוס לכלל האוכלוסיות. צה"ל מבצע הפקת לקחים מההתנהלות וממתן

בלבד אחרי שהחלו להתמייין קצינים לתפקידי פיקוד בלשכת הגיוס החרדית שעליה הודיעו בצה"ל, כעת נערכים בצבא לגניזת התוכנית וביטול הלשכה - ולהמיר אותה בהקמת אגפים לחרדים בלשכות הקיימות.

הנושא נידון בשורת דיונים באכ"א, ומסתמן כי התוכנית תיגנז.

בדיווח נאמר כי הסיבה לגניזת התוכנית הינה: "חשש שלשכה שמיועדת כולה לציבור החרדי תהפוך למוקד הפגנות של

בס"ד

לתועלת הציבור,

להלן רשימת הפאניות בארץ בהנשר בית דין לפאות שע"י בד"ץ חניכי הישיבות,
בראשות מן הגאב"ד הרב מרדכי גרוס שליט"א

שם החברה Company name	שם היצרן Manufacturer name	כתובת Address	עיר City	טלפון Phone	מייל E-mail
ארקדר Arkader	ארקדר Arkader	בעלי התוספות 23 Ba'alei HaTosafot 23	אלעד El'ad	050-8463639	arkader1@gmail.com
לאה לוין Lea Levin	לאה לוין Lea Levin	שמעיה 16 Shma'aya 16	אלעד El'ad	052-7120379	Levin4levin@gmail.com
פאות עיצובית Itzuvit wigs	שלומית זמלמן Shulamit Zimmelman	רבי אליעזר בן הורקנוס 5 R. Eliezer Ben Horkanos 5	אשדוד Ashdod	08-8649917	shulamitwigs@gmail.com
חנה פלזנשטיין Hana Felzenstien	חנה פלזנשטיין Hana Felzenstien	נחל שורק 40 Nachal Sorek 40	בית שמש Bet Shemesh	052-7141550	chanawigs0527141550@gmail.com
סלון הפאה ומותג "רוחי לוין" Salon HaPe'ah &Ruchie Levin	רבקה קלור Rivka Klor	רחוב רבי עקיבא 78 Rabbi Akiva 78	בני ברק Bnei Brak	03-6191190	rklor@etrog.net.il
פאות שושי Shoshi Wigs	שושי טיקוצקי Shoshi Tikotzki	עמוס 8 Amos 8	בני ברק Bnei Brak	050-4113344	Shoshi3344@gmail.com
שרי בריקמן Sary Brikman	שרי בריקמן Sary Brikman	המכבים 63 א Ha-Maccabim 63a	בני ברק Bnei Brak	053-3169090	s0533169090@gmail.com
תמי שיינין Tami Sheinin	תמי שיינין Tami Sheinin	הרב דנגור 24 HaRav Dangur 24	בני ברק Bnei Brak	054-8400382	tamishwigs@gmail.com
גלריית פאות Galeriat Pe'ot	איטא פינקלשטיין Ita Finkelstein	פרופס 8 רמות א' Aharon Tsvi Propes 8	ירושלים Jerusalem	054-6581000	Finkelstein.itawigs.hair@gmail.com
גלריית פאות- סניף עודפים Galeriat Pe'ot	איטא פינקלשטיין Ita Finkelstein	רוזנבלט 4, רמות ג' Yossele Rosenblatt 4	ירושלים Jerusalem	054-6581000	Finkelstein.itawigs.hair@gmail.com
וויגבוקס Wigbox	יונה ועדינה גולדברג Yonah & Adina Goldberg	קריית המדע 3 Kiryat HaMada 3	ירושלים Jerusalem	058-6276877	office@wigbox.co.il
פאות ברגמן Pe'ot Bergman	חיים ברגמן Chaim Bergman	הקונגרס הציוני 11 Haqongres HaziYoni 11	ירושלים Jerusalem	052-3994225	chaim.b222@gmail.com
פאות גיגי Gigi Wigs	גב' באל Mrs. Ball	רח' שמגר 6 Shamgar 6	ירושלים Jerusalem	053-9622683	moisheball@gmail.com
פאות דיני Dini Wigs	יצחק וינברג Yitzhak Weinberg	המרפא 1 Ha-Marpe 1	ירושלים Jerusalem	02-5099888	Israel@diniwigs.com
פאות משי Meshi Wigs	פאות משי Meshi Wigs	קניון רב שפע Rav Shefa Mall	ירושלים Jerusalem	02-5955911	Meshiwigs@gmail.com
פאות קייט Kate Wigs	הייר פורס Hair Force	הרטום 16 Hartom 16	ירושלים Jerusalem	073-2041174	office@hair-force.com
פאות רבקי Pe'ot Rivky	רבקי זלוטניק Rivky Zlotnick	שמעון הצדיק 33 Shimon Hatzadik 33	ירושלים Jerusalem	02-5822397	rivkiwigs@gmail.com
חוי שטרן Havi Shteren	חוי שטרן Havi Shteren	רח' רשב"ם 2 Rashbam 2	מודיעין עילית Modi'in Ilit	058-3206364	ch0583206364@gmail.com
פאות רבקי Pe'ot Rivky	רבקי זלוטניק Rivky Zlotnick	נתיבות המשפט 17 Netivot HaMishpat 17	מודיעין עילית Modi'in Ilit	077-5144600	rivkiwigs@gmail.com
פרומי גולד Frummy Gold	פרומי גולדברג Frummy Goldberg	שדרות הרב מפונוביץ' 12 mi Ponievitz Boulevard 12	מודיעין עילית Modi'in Ilit	052-6325921	frumig@gmail.com
יעל עובדיה Yael Ovadia	יעל עובדיה Yael Ovadia	ר' יהודה הנשיא 13 Rabbi Yehuda ha-Nasi 13	פתח תקווה Petah Tikva	050-252-5203	Ovadya.yael@gmail.com
צביה בלאק Tzivia Black	צביה שוורץ Tzivia Schwartz	רח' תוצרת הארץ 3 Totseret ha-Arets 3	פתח תקווה Petah Tikva	02-6337900	tziviablack@gmail.com
ספיישלוויג Specialwig	שמחה איידלס Simcha Idels	הדף היומי 4 Ha-Daf ha-Yomi	תל אביב Tel Aviv	055-6713562	A0556713562@gmail.com

לבירורים ניתן לפנות למשרד הבית דין טל': 08-6836234 אימייל: shlezingerooffice@gmail.com

הצדיק אבד לדורו אבד

"אבא אהב
אבא רחום
אחד יחיד
שכל דבר
אני עושה
כשמה אור"

ככלות השבעה להסתלקות הגאון הצדיק צ"ע רבי אלתר דוד חיים שטרן זצוק"ל נכנסנו לשיחה מיוחדת במעונו של בני הגאון רבי נחום שטרן שליט"א ראש ישיבות "באר מרדכי" ו"באר ישראל" ומרבני ציבור בני התורה בעיר בני ברק

בנימין סופר

תמו ימי האבל אחר לכתו של צדיק.

נחשול המנחמים הרב שזרם לבית ברחוב סוקולוב במהלך ימי השבעה מעיד כאלף עדים על היתמות הגדולה שחשים כלל תלמידיו ומוקירי זכרו מכל העדות והחוגים.

נדכאים ושבורי לב יחד עם תלמידי חכמים יושבי שער וכלל עמך בית ישראל שפקדו את מעונו במשך השנים ספגו מאור תורתו הושפעו מדמותו הקורנת של שריד לדור דעה צדיק המושל ביראת אלוקים הספון בחדרי התורה והיראה בנגלה ובנסתר.

עם כלות השבעה התכנסנו לשיחה מיוחדת עם בנו הגאון רבי נחום שטרן שליט"א ראש ישיבות באר מרדכי ובאר ישראל, בכדי להתחקות אחר דמותו הרוממה ולהעלות קרני אורה וציוני דרך לבני דורנו.

בכל דרכיך דעהו

בראשית הדברים נבקש מראש הישיבה לציין נקודה מרכזית שאפיינה את דמותו רבת הגוונים של אביו הגה"צ זצוק"ל שהשפיע ממכון שבתו על יושבי אוהל ועל העם שבשדות, מהו הבריה התיכון שניתן ללמוד ולהתחקות אחר מעשיו במה שמתאים לבני דורנו?

כפי שראיתם, וחזו בעיניהם המנחמים הרבים, ניתן לשוח אודות דמותו הרוממה של רבינו אבי מורי הכ"מ שעות רבות, יכלה הזמן והמעשים אודותיו צדיק מה פעל ובמה שהשפיע והקרין בדמותו ובפעליו על הכלל והפרט לא יכלו, ותקצר היריעה מהכיל.

שאלה טובה שאלתם, וכך נאה ויאה לחפש בדבר מרכזי

מחייבת לעשות, ואדם העושה זאת הוא קיים את ההלכה. אבל יש את מה שהגמרא מכנה לפעמים 'לעשות רצון שמיי'ם' לעשות את רצון ד', זה לפני משורת הדין, זה לפעול בכל דבר לשמח את הבו"ת.

הדבק בד', הוא עושה רצונו, ורצון ד' הוא למעלה מן הדין, לפני משורת הדין, שזה אומר לא רק לעשות את מה שהבורא מצווה, אלא לעשות את מה שהוא רוצה.

זה היה הבריה התיכון והנקודה המרכזית שהקיפה את הדר גאונו בכל הילוכיו תורתו ומעשיו כל ימי חייו, להיות דבוק בד' בדרגות הגבוהות ביותר, לעשות ולמצוא בכל דבר ודבר את האמת המזוככת של רצון ד', ולבצע זאת בשלמות.

כך גם היה מעורר בשיחותיו על מאמה"כ בפרשת התשובה, "כי המצווה הזאת וכו' כי קרוב אליך הדבר מאוד בפך ובלבבך לעשותו" דהיינו לעשות רצון קונו לרצונו, שהוא הדבר הקרוב מאוד ותלוי בפה ובלב לעשותו. זה היה המבחן שלו כל ימיו בכל תחום ובכל שעה, והמדריך המצפן לכל רגע.

וסביביו נשערה מאוד

אך זאת יש לדעת, מתנער איש שיחנו הגאון שליט"א משרעפיו ומבקש להוסיף, יש עוד כלל מקיף שזור בחזא מחתא עם הדברים שאמרנו, וזה שהוא למד כל סוגיא וכל חידוש ובעצם כל מחשבה, הכל היה אצלו עם עומק ועם מחשבה שתרגמה כל דבר הלכה למעשה. ראינו אצלו הבנה חדשה על מה שכתוב 'וסביביו נשערה מאוד', שהקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה, נראה

אודותיו נשוח ונקבל חיזוק בנקודה מרכזית אותה ניתן לתרגם ללמעשה בדרכי העבודה והיראה.

נפלא הדבר ששיחה זו נעשית דווקא כעת בימי האלול, בהם כנסת ישראל כולה מתכוננת בדרכי התשובה היראה ותיקון המעשים.

ראשית נקדים, שבכל לימוד וסוגיא בה עמל רבינו זצ"ל היה הוא בבחינת נאה דורש ונאה מקיים בדרגות נשגבות עמוקות וטמירות.

כשהיה בחור הוא שוחח והודרך רבות ע"י רבינו קדוש ד' מרנא החזון איש זיע"א, אשר הדריך אותו בכל ענייניו, ובכל דרכי העבודה.

יסוד מוסד היה שגור על לשונו של אבי מורי הכ"מ זצוק"ל, כי ישנם חמשה דרגות בעבודת ד', זו למעלה מזו: א. עבד, ב. בן, ג. שר, ד. כהן, ה. הדבק בד'.

החפץ להשתלם בעבודת ד' עליו לקבל על עצמו להיות שייך לדרגה הגבוהה ביותר, והוא להיות דבוק בד' בכל כוחו.

נקודה משלימה זאת זה מה שהיה מזכיר בשיחותיו ודרשותיו הרבות בהתעוררות רבה את דברי הב"ח הידועים בשו"ע אורח חיים סימן מ"ז שמבאר את סיבת החורבן שלא ברכו בתורה תחילה וכו', ולומדים מכך מהו לימוד תורה 'לשמה', (דבריו מובאים במסגרת).

וידועים דברי הנפה"ח מש"כ בשער ד' על כך, והוא הוסיף על זה עפ"י מה שקיבל מרבותיו, שהתביעה על בן תורה היא להגיע ב'לשמה' לדרגא שתהיה מגמתו ורצונו העמוק 'לשמח את הבורא יתברך'.

יש הלכה, ויש לפני משורת הדין. יש את מה שההלכה

בבכיות "אבא אהוב אבא רחום אתה יודע שכל דבר אני עושה לשמח אותך", והתחיל מונה ופורט את כל מה שעבר עליו ושעשה מתחילת היום, ופירט כל מחשבה דיבור והליכה, מה היה בכל דבר רצון שמייים, והאם היה פגם וחיסרון במשהו, וכל התהליך הזה נאמר מתוך בכיות עמוקות ולב נשבר. התהליך הזה נמשך משך זמן ארוך, סרט ההקלטה נגמר באמצע, ומדובר היה בשנים האחרונות חרף גילו המתקדם, הוא ישב בדק ובחן את עצמו על כל רגע משעות היום.

עומק התורה

הוא הגיע למדרגות גבוהות ונשגבות, אבל כל דבר היה נטוע ופועל יוצא מהבנותיו בעומק הסוגיא, אם זה בצדקה ובכל מצווה ולימוד שהוא.

סדר לימודו היה כפי שהודרך לכך ממרנא החזון איש זיע"א, הוא למד את הגמרא ארבע פעמים את כל הסוגיא גמרא, אח"כ כל הסוגיא גמרא רש"י, אח"כ כל הסוגיא גמ' רש"י תוספות, אח"כ כל הסוגיא גמ' ומהרש"א וכדו'. כל הסדר הנ"ל היה ברציפות משך שעות רבות ביום, עד כדי כך שהיו מספר חברות עימם למד, והלימוד עמם לא החזיק מעמד, הם לא אזורו כבר כוח לצורת הלימוד, היו יחיד סגולה שהצליחו להחזיק מעמד ולהמשיך, יחידים ומיוחדים שבהם היו הגאון רבי אליהו אייזנשטיין זצ"ל עמו למד במשך שנים, ואף דאג שאני אלמד עמו בשנות בחרותי, כאשר למדתי כן בישיבה קטנה 'חברון' בשעות הצהריים הייתי מקבל תורה מפיו של הגאון רבי אליהו זצ"ל, ואבא דאג שאסע חזור לישיבה עם מונית בשביל להרוויח עוד ועוד זמן של לימוד עימו. והשני שהצליח להחזיק מעמד הוא יבל"א הגאון רבי אברהם חיים ויזל שליט"א.

כל סוגיא הוא למד בעמקות מבהילה, ומכך הגיע למסקנות שחיבו אותו, כך לדוגמא, כתוב שמי שלומד שניים מקרא ואחד

לתא הקולי במשך דקות ארוכות. הנפש, כששמעתי זאת והשמעתי ככל הנראה אבא התכוון לעלות על יצועו לתנומת לילה, ואני שומע אותו פותח בחשבון הנפש, כששמעתי זאת והשמעתי את ההקלטה לאחי ואחיותי גופנו רטט, מעולם לא שמענו אותו ככה, הוא פשוט בכה ודיבר

לבאר זאת בהנהגה של מידה כנגד מידה, כיוון שבהתאם לכך נדרש מהצדיק להבין ולפעול בכל דבר ב'עומק'.

אנחנו מנסים לעמוד על דברי הגאון שליט"א ומבקשים תוספת הסבר

לאחר שתיקה קצרה, בוחר הגאון שליט"א לשתף אותנו במה שהוא מכנה 'המאורע ששאב אותי לסערת רגשות'.

היה זה לפני כשנתיים באחד הימים בשעות הלילה, אבא זצ"ל התקשר אלי, אותם רגעים הייתי באמצע לימוד בחבורה והטלפון עבר מיידית לתא קולי, ככל הנראה אבא לא שם לב שהטלפון עבר למצב 'תא קולי', הוא השיב את המכשיר למקומו אך המכשיר המשיך לפעול והקליט

דברי הב"ת המפורסמים אותם היה נוהג הגה"צ זצוק"ל למסור בהתעוררות רבה בשיחותיו

גורם חורבנה ואבידתה. והוא אמרו מי האיש החכם וגומר על מה אבדה הארץ וגומר ויאמר ד' על עזבם את תורתי אשר נתתי לפניו וגומר ואמר תורתי אמת אשר נתתי במתנה שלא יהיו למדן ושוכחין וגם פירשתי להם טעם כל הדברים ופירושיהם וזהו אשר נתתי לפניו כשלחן ערוך וכו' וכמ"ש רז"ל על פסוק ואלה המשפטים אשר תשים לפניו וכוונתי שיתקשרו בעצם קדושת תורתי תורת אמת והשכינה תהא שורה בקרבם. והמה עזבו את תורתי ולא הלכו בה פירוש תחילת ההליכה ברוחניות התורה ממדרגה למדרגה כדי שתתדבק הנשמה בעצמות קדושת התורה לא הלכו בה דהיינו לא הלכו בה לשמה בשעה שבאו לפתוח בעסק התורה ולברך לפניו ית' ולהודות לו על נתינת התורה לעמו ישראל כדי שיהיו דבקים בקדושתה ובשכינה ית'. והוא המכוון בברכת אשר בחר בנו על אשר קרבנו לפני ה' סיני ונתן לנו תורתו הקדושה כלי חמדתו שהיה משתעשע בה בכל יום כדי שתתדבק נשמתנו בעצמות קדושת התורה ורוחניותה ולהוריד השכינה בקרבנו לא הלכו בה לעסוק בד"ת לשמה כי בזה נענשו שנסתלקה השכינה מן התחתונים ואז אבדה הארץ נצתה כמדבר מבלי עובר כלומר נחרבה ונשארה חומרית מבלי עובר שם קדושת השכינה כי נסתלקה השכינה לגמרי מן הארץ ועלה לה למעלה וכך היא ג' רב אלפס ולומדי תורתך לשמה וכזה ראוי להגיה בסדורים".

"ומ"ש דאמר רב יהודה אמר רב וכו' רבינא מביא ראייה מרב יודא אמר רב שהקב"ה מקפיד על לומדי תורה אפילו עוסקין בה טובא אם אינן זהירין לברך בתורה תחלה. ואיכא לתמוה טובא למה יצא כזאת מלפניו להענישם בעונש גדול ורם כזה על שלא ברכו בתורה תחלה שהוא לכאורה עבירה קלה. ונראה דכוונתו ית' מעולם היתה שנהיה עוסקים בתורה כדי שתתעצם נשמתנו בעצמות ורוחניות וקדושת מקור מוצא התורה ולכן נתן הקב"ה תורת אמת לישראל במתנה שלא תשתכח מאתנו כדי שתתדבק נשמתנו וגופינו רמ"ח איברים ושס"ה גידין ברמ"ח מ"ע ושס"ה לא תעשה שבתורה ואם היו עוסקים בתורה על הכוונה הזאת היו המה מרכבה והיכל לשכינתו יתברך שהיתה השכינה ממש בקרבם כי היכל ה' המה ובקרבם ממש היתה השכינה קובעת דירתה והארץ כולה היתה מאירה מכבודו ובוזה יהיה קישור לפמליא של מעלה עם פמליא שלמטה והיה המשכן אחד.

אבל עתה שעברו חוק זה שלא עסקו בתורה כי אם לצורך הדברים הגשמיים להנאתם לידע הדינים לצורך משא ומתן גם להתגאות להראות חכמתם ולא נתכוונו להתעצם ולהתדבק בקדושת ורוחניות התורה ולהמשיך השכינה למטה בארץ כדי שתעלה נשמתם ממדרגה גדולה אחרי מיתתם הנה בזה עשו פירוד שנסתלקה השכינה מן הארץ ועלה לה למעלה והארץ נשארה בגשמיותה בלי קדושה וזה היה

הוא יכל לומר אותו: "בדקתי את עצמי, חזרתי על כל שיחה ודבר ששמעתי מפיו מאה פעמים, וזה חקוק בעצמותי, ואני כל הזמן חוזר ומהרהר בהם".

בנוסף היה קרוב מאוד לעוד צדיקים וגדולים גם מעדות וחוגים שונים, אך אותם החשיב לרבותיו המובהקים וזקף להם את כל קנייניו.

זוכה לדברים הרבה

מכוח היותו עבד ד' ושלמותו בתורה ובסולם העליה, זכה למ"ש באבות (פרק ו' משנה א') "רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה" וכו' בדברים השנויים שם.

הוא הגיע לדרג גבוהה ביותר של עבד ד', ומלבשתו ענווה וכו'. כסותו הייתה מוטלת בין החכמים, לאחר שנכנס לבית סבינו הגה"צ המפורסם רבי חיים משה מנדל זצוק"ל דבק בו וקיבל ממנו רבות.

סבא זצוק"ל היה מפורסם בכוח תורתו ושגב קדושתו ורבים נהנו ממנו עצה ותושיה כמפורסם, רבינו הגדול מרן האבי עזרי זללה"ה התבטא אודותיו שעליו נאמר צדיק גוזר והקב"ה מקיים ושלח אליו מקרים רבים שהיו זקוקים לעצה וברכה, כפי שמעידים תלמידיו.

לאחר הסתלקות סבינו זצ"ל, אבא לא הסכים לקבל קהל ולאחוז בדרכו, הוא הצטנע בפנינו וסירב למראה פני המתדפקים על דלתו.

איש צדיק היה הגה"צ רבי יהודה זאב ליבוביץ' זצוק"ל שהיה מקורב מאוד למרנא החזון אי"ש זיע"א והוא היה קשור מאוד לסבינו זצ"ל, והוא הוכיח ודרש מאבא זצ"ל לתפוס בדרך חמיו, ואמר לו שאסור לו לסרב ולהשיב פני הזקוקים והמבקשים ריקם, והבטיחו נאמנה כי לעולם לא תצא תקלה תחת ידו, לשמע הבטחה מפורשת זו שינה הנהגתו, ומאז הפך מעונן לתל תלפיות בעם ישראל, רבים השיב מעוון והוציא יקר מזולל, ממקום מושבו מתוך התורה הקדושה ושגב קדושתו.

בשבוע וחוקקם על לוח ליבו, כמו גם הדרכות פרטיות וקרובה רבה שזכה מרבו.

לימים התכנסו חבר מתלמידי מרן המשגיח זצ"ל בקביעות לשמוע את השיחות שהוקלטו במכשיר הפטיפון, ואילו הוא סירב להוועד עימם. לשאלתי דבר סירובו, ענה לי משפט שרק

מפי השמועה שיצא לאור בימי חייו, שיעורי מרן הגר"ד פוברסקי זצוק"ל ועוד.

אך את תורת היראה ודרכי העבודה הוא ינק מרבו המובהק מרן המשגיח הגר"י לוינשטיין זיע"א בו דבק כל ימיו, ובמשך עשרים ושתיים שנה היה שומע ממנו שיחות שלשה פעמים

תרגום זוכה לאריכות ימים, מסקנתו בגמרא זו היתה שסגולה זו קיימת רק אם הוא עושה זאת בקביעות וברציפות.

וכך בכל סגולה הכתובה בגמ' ובדברי חז"ל הוא היה סבור שהסגולה קיימת רק אם מקיימים את מה שנכתב במאת האחוזים, לפיכך היה צריך להבין ולהתבונן בכל סגולה כזו מה אמרו חז"ל לעשות ומה כלול בדבריהם, יש בזה עומק אחר עומק בכל דבר.

בשנות ילדותי התנהל בביתנו גמ"ח הכספים הגדול ביותר בעיר, מאות אנשים צבאו על דלת ביתנו בכדי לקבל הלוואה. בשנת תשמ"ב היה שינוי המטבע, והלירה הומרה בשקל, כך שערך הכסף נעלם והשתנה לחלוטין. ובאו אנשים שהבינו במסחר ובמה שמתרחש והזהירו אותו להחליף מהר את כל הלירות בדולרים וכך הוא יציל את כסף הגמ"ח. לאחר בדיקה החליט אבא זצ"ל שהתהליך אותו עליו לבצע לשם כך גובל בנדנדוד חשש קל של ריבית, כך יצא לו מהסוגיא דריבית, משום כך הוא לא עשה זאת למרות שידע שכספו ירד לטמיון, כפי שאכן היה, כספי הגמ"ח ירדו לטמיון.

מכוח עומק התורה הוא הגיע להבין כל דבר, כך גם כהיו מתיעצים איתו בענייני רפואה, ידע לענות, למרות שמעולם לא התעסק או למד ענייני רפואה, לכל הוא הגיע מכוח העמקות בתורה.

חזרתי על כל שיחה מאה פעמים

נקשרו בדמותו מעשים רבים אודות שגב קדושתו וכוח תורתו, מהיכן שאב זאת ומי היו רבותיו? כפי שהזכרתי בתחילת דברי, הוא היה מקורב מאוד למרנא החזון איש זיע"א הושפע מדמותו רבות והודרך על ידו בכל תחומי עלייתו הרוחנית והנהגתו כל ימי חייו.

את תורתו קיבל וינק מרבותיו ראשי ישיבת פוניבז' זיע"א כך גם העלה ע"ג הכתב את דברי תורתם, כשבספרים רבים השתמשו בכתב"י, כמו גם ספרו

בהיותו אברך צעיר, הוא הגה את הרעיון של קופות הצדקה, הוא הרצה את רעיונו בפני מרן הסטייפלער זצוק"ל שהתלהב נורא מדבריו וביקש להיות שותף בה.

אתם צריכים להבין, מסביר איש שיחנו, הימים הללו היו טרום ההתמסדות של קופות הצדקה וצורת תשלומי ההוראות קבע, הכל התנהל במזומן ובצורה של נתינה מיד ליד. לא הייתה פרוצדורה של נתינה קבועה שפועלת אוטומטית.

ואז הוא המציא את הרעיון של קופות הצדקה, אותם מניחים בכל בית, ואנשים מתורגלים להניח בה סך קבוע בכל שבוע, ולאחר תקופה מסתובבים מתנדבים המרוקנים את הקופות בבתים, וכך התרמות הופכות לקבועות וברי קיימא.

נסה להשתחרר מהעולם המקיף אותנו כיום, עולם כרטיסי האשראי הוראות הקבע ותשלומים מראש. נבין את מציאות החיים באותם ימים, ואז אפשר להבין את החידוש הגדול שעשה, ההמצאה שהוא המציא הייתה חדשנית ומהפכנית ביותר, ומכוחה התפתחה תעשיית ארגוני וקופות הצדקה השונות ודרכי הפעילות הקיימות, קופות צדקה שמחולקות והוראות קבע קבועות.

הוא פעל בזה לבד, לבד יזם את הרעיון, ופנה לגייס מתנדבים רבים, לחלוקת הקופות וריקון מידי שבוע, והקמת מערך של ארגון מסודר שיחלק את הכספים בהתאם לצורך.

דבר נוסף הוא חידש בתוך יוזמה זו, שהמסקנא בסוגיית צדקה שכאשר מגיעה בקשה על צורך מסוים, מצוות הצדקה מחייבת להיענות לבקשה במאת האחוזים, ולא במענה חלקי.

לדוגמא, כלה עניה פונה בבקשת הכנסת כלה, צריך לפעול בכל היכולת למלא את הבקשה במאת האחוזים, ואין להסתפק במילוי חלקי של הקצבת סכום מסויים לסייע בעדה ולהסתלק מהעניין, אלא כשהגיע אליו בקשה שכזו הוא נשאב אליה לכל החלקים ועשה

לעומק, עם כל הלב והנשמה, כאמור, לעשות רצון ד' בכל רגע ובכל עת.

הוא היה ממליץ תמיד ללמוד בסדר מוסר 'מסילת ישרים' לעומק, הוא עצמו למד מסילת ישרים 180 פעם, ספר 'חפץ חיים' ושמירת הלשון הוא למד 400 פעם, וכך החדיר בבניו ובתלמידיו את צורת הלימוד בספרי היראה, שהם סוגיות לכל דבר אותם יש ללמוד בעומק העיון, כך גם על סוגיית חסד הוא למד 100 פעמים את הספר 'אהבת חסד' לח"ח.

שיחותיו ודרשותיו הרבות שזורות היו במאמרי חז"ל רבים, לא היה מימרא של חז"ל שלא היה שגור על פיו.

לבושו צדקה

ידוע בעולם שרבינו זצ"ל חידש מהפכה בתחום הצדקה, מהו הרעיון הכביר וכיצד יישם אותו?

שנה לאחר חתונתו, עוד

נדנדו של שותפות בגרמת חילול שבת.

אבא זצ"ל הבטיחו על אתר כי באם יבטל את השותפות שלו באותו מודל עסקי, יראה ברכה מרובה בעסקיו, והלה אכן קיים את דבריו, ראה ברכה בעמלו, והפך בעצמו ברבות הימים לאחד ממקורבי אבא זצ"ל ומתומכי עולם התורה.

לעשות רצונך אלוך חפצתי

יראתו ושגב קדושתו היו לשם דבר, אני זוכר מקרה בו נכנסה אשה שירדה מדעתה לחדר סגרה את הדלת, אבא זצ"ל הרגיש בזה ומיד קפץ ממקומו צעק בצעקות רמות 'יחוד, יחוד', וברח לחלון, אחי שליט"א פרץ את הדלת - שנותרה עד היום מחוררת, ומצא אותו כבר עומד על אדן החלון ומנסה לקפוץ, ברגע האחרון הוא הצליח לתפסו ולהצילו.

כל דבר הוא קיים עד הסוף

בשנים אלו יצא שמו בקצוץ ארץ, והוא בשלו, מעולם לא החזיק טיבותא לנפשיה ולא היה הנהגה או שררה שהשתמש בה וראה זכות לעצמו, נהג בפשטות ובעבדות של עבד ד' העושה רצונו ובזה הייתה כל מגמתו וחפצו כל ימי חייו בשלמות.

אתה מחלל שבת, אני לא מברך אותך!

בשנים עברו הוא הקים את 'ישיבת 'אופקים' יחד עם ידידו הגאון רבי דוד קצבורג זצ"ל, לצורך כך עבר מדלת לדלת ספג בזיונות וחרפות, אך הוא בשלו, מתוך שמחה ותחושת שליחות הקים את הישיבה הקדושה הוציא יקר מזולל והציל נפשות רבות שהכניס תחת כנפי השכינה, לימים התבטא כי כיהן ועמד בראשות הישיבה במשך שמונה שנים ובכל השנים הללו לא יצא אף לא בחור אחד לתרבות רעה.

ראו אצלו דברים מפעמיים ביותר, אני נזכר כעת במקרה שהכנסתי יהודי אחד נדבן אמריקאי למעונו בכדי שיברך אותו, היה זה יהודי נדבן שביקשנו להתירמו לצרכי עולם התורה.

מיד כשנכנסנו למעונו, אבא זצ"ל קפץ כנשון נחש, ואמר: "אתה מחלל שבת, אני לא מברך אותך!", יצאנו הלומי רעם, מדובר היה ביהודי ירא וחרד, ועל מה ולמה יצא הקצף, בחוץ ניסיתי לגשש אולי יש דברים בגו, אולי יש איזה נושא של חילול שבת שהלה היה מעורב בו מבלי משים.

איש שיחי עמד נפגע כולו, ולא הצליח להבין מה פשע ומה חטא, לאחר דקות מספר אזרתי אומץ ונכנסתי עמו שוב לבית אבי, ומיד ביקשתי כי הלה רוצה באמת להבין במה שגה, הוא רוצה להיטיב את דרכיו.

אבא החל להכנס עימו לנבכי עסקיו, ובתוך הדברים התברר כי הלה מושקע בעסקים מסוימים המשווקים את מוצריהם באופן אוטומטי גם ביום השבת, בצורה שאמנם אין בזה בעיה הלכתית, אך בכדי לצאת ידי שמיים, יש

את כל ההשתדלות שהיא תקבל את כל הסכום אותו היא צריכה לגייס.

מרן הסטייפלער זי"ע"א התבטא על כך שזכה רעיון חדשני ומהפכני בתחום עוד לא ירד לעולם מאז בריאת העולם. ואכן ניתן לחזות כיום בכל ההתפתחות המסועפת בעניין מצוות הצדקה וצורת קיומה, ולהבין כמה חידוש יש ביצירת ההתפתחות והעולם המופלא החדש בנושא זה שלא היה קיים בשנים קדמוניות.

לרצון ולא לציווי

היתה לו הבנה עמוקה בכל תחום, שבאה לידי ביטוי בחידושים הללו, אך כל ימיו היו מקשה אחת של עומק אחר עומק, כל שיחה וכל הבנה הגיע אצלו לגבהים של עמקות בלתי נתפסת, כך שפעמים רבות קשה היה לעמוד על סוף דבריו. ועומק זה התחבר עם צורת העבודה שלו כל ימי חייו, בהם השתלם בעשיית רצון קונו, לרצון ולא לציווי.

פעם תחת השיחים הוא הפטיר ששבעים שנים הוא לא דיבר דברים בטלים בתוך בית הכנסת בכלל, ללא שום הוראת היתר בשום עניין ונושא, כיון שבמקום שהרבים מתפללים והתקדש בקדושת בית הכנסת רצון ד' הוא שלא ידברו שם בכלל.

מדובר בפשטות של עומק, אכן ישנם היתרים שונים, ישנם צרכים שונים המתירים ומצריכים לשוחח גם בבית הכנסת, אבל אנחנו חיים את העומק, תופסים את רצון ד', רצון שמיים הוא שלא נפעל ונסתמך על ההיתרים והצרכים השונים, הגם שאיננו מצווים בכך.

וכך הוא הגיע לדרגות גבוהות ביותר.

מצאתי עצה לשניהם

אימתי פתח הגה"צ זצ"ל במהפכה הגדולה בתחום הצדקה? תתפלאו לשמוע, אך כבר בהיותו ילד כבן שש הוא התבטא ואמר לאימו כי הוא יפעל שלא יהיו עניים בעולם, בוצין מקטפיה

מחזר על הפתחים

בימי זקנותו התאונן יום אחד באוזני שכבר זמן רב הוא לא עבר וכיתת רגליו לאסוף את הצדקה מהאנשים שיש להם קופות צדקה, ולא היה נוח בעיניו הרעיון שהם יביאו אליו את הכסף, אלא הוא חפץ לכתת את רגליו בעצמו ולאסוף מהם.

סיכמתי עימו כי אבוא ברכבי ונחזר יחד על הפתחים, יצאנו למסע, ובבית הראשון נדמנו לבואו כמובן קבלוהו בכבוד גדול הושיבוהו במרכז הבית כיאה למעמדו וכו', לאחר שנשנה המחזה בבית הבא, הוא פרץ בבכי והתאונן בפניו על הכבוד אותו הוא מקבל, "זה לא חיזור על הפתחים וכיתות רגליים" אמר, ראיתי את כאבו, והתחייבתי כי אדאג לכך שהמחזה הזה לא ישנה, בבית הבא בתור כבר עמדתי על כך שיביאו את הכסף לפתח וכי אבא זצ"ל ממחר לדרכו, וכך הסתובבנו מבית לבית עד שסיימנו לאחר מספר שעות, כשנהרה שפוכה על פניו והביע את שביעות רצונו

על שזכה "לחזר על הפתחים". הוא לא היה מליץ אצלו כספי צדקה, וכל סכום שהגיע לידי מיד היה מחלקו לזקקים.

יום אחד קיבלתי עדכון על אדם אמיד שנמצא בדרכו לאבי כשבאמתחתו מאה אלף ש"ח כספי מעשר אותם ייעד לצדקה. בידועי ממנהגו של אבי סרתי במהירות למעונו, בכדי לקבל את הסכום הזה לצורך הישיבה הקדושה, אך איחרתי את בואו והגעתי כעבור עשר דקות.

נכנסתי למעונו והרציתי את מבוקשי לצורך הישיבה, לצערי נעניתי ריקם, הוא אמר לי שבאותם דקות ספורות נכנסה כאן כלה עניה העומדת להינשא, ומיד הבאתי לה את כל הסכום. הוא ידע את עול המוסדות הקדושים המונח על כתפי, אבל הכל היה אצלו לשם שמיים ללא פניות, וכשהגיעה לפניו אותה כלה, לא עמד שיקול אחר בפניו, הוא נתן לה מיידית את כל הסכום שהוא יכל לתת בכדי לקיים ככל הניתן את מצוות הכנסת כלה בשלמות.

וכאשר תקום מן הספר

השיחה קולחת מפיו של הגאון שליט"א הדקות מצטרפות לשעות, והגאון שליט"א נאלץ לעצור את שטף דיבורו, יכלה הזמן והמעשים הרבים והלקחים הנלמדים מפועלו של צדיק לא יכלו, ועוד חזון למועד לעמוד על קצות דרכיו. אך בשלב זה הגאון שליט"א נאלץ להתפנות לעבודת הקודש בהרבצת התורה, ושיחתיו מסתיימת, לא לפני שאנו שומעים שוב את הבריה התיכון של כל השיחה, תזכרו להדגיש מזהיר אותנו הגאון שליט"א, "וכאשר תקום מן הספר" המסר העולה מהשיעור כללי העמוק שנפרס בפנינו, על תפקידו של בן תורה ושאיתו להיות מקיים רצון קונו בשלמות, בדרגה החמישית והגבוהה של "הדבק בד'".

ובכך נזכה לדבוק בדרכו, אלו הדברים אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, להעפיל ולצעוד במדרגות הנשגבות.

"מטוהר"

את ישראלי

מקווה חדש ומפואר "טהרת אשר" נחנך במרכז העיר פתח תקווה על שמו ולעילוי נשמתו של רבינו הגדול מרן ראש הישיבה הגר"א דויטש זצוק"ל

מ. רושגולד

כמה ראוי להקים שם לרבינו הגדול מרן זיע"א על ידי הוספת טהרה בישראל. כמו כן השתתפו במעמד תלמידיו ומקורביו לצד בני המשפחה הרוממה של רבינו זצוק"ל, הרה"ג מיכה הלוי שליט"א רבה הראשי של העיר, ראש העיר מר רמי גרינברג הי"ו, הרה"ג רבי משה פרידמן שליט"א, יו"ר המועצה הדתית אייל שגיב, מנכ"ל המועצה הדתית עופר אברהם, הגאון רבי אלקנה כהנוביץ רב ופוסק

טהרה מפואר שיוקם לעילוי נשמתו הטהורה. ואכן בתוך תשעה חודשים נבנה המקווה החדש ברוב פאר והדר וב"ה בנייתו הסתיימה בימים אלו ממש, כאשר עם סיום הבניה התקיים מעמד חנוכת המקווה בהשתתפות רבנים ואישי ציבור. מעמד חנוכת המקווה וקביעת המזוזות התקיים בראשות מרן הגאב"ד הגר"מ גרוס שליט"א, אשר הטריח עצמו להגיע לכבוד המעמד המרומם כשהוא מתבטא

ראש הישיבה הגר"א הכהן דויטש זצוק"ל. יצוין כי ראש העיר היה נוהג לפקוד את ביתו של רבינו הגדול זצוק"ל בחיי חיותו בתדירות לעצה וברכה, וכן נועץ עמו בעניינים השוטפים של ניהול העיר. לאחר הסתלקותו של מרן זיע"א הגיע ראש העיר יחד עם יועצו הרב ח"ל אורבך שליט"א לניחום אבלים אצל בני רבינו הגדול, והודיע כי הוא מתכוון להנציח את זכרו הטהור של כבר בחודשים הקרובים, על מקוה

ביום שלישי השבוע התקיים מעמד חנוכת מקווה הטהרה המפואר "טהרת אשר" ע"ש ולזכרו של רבינו הגדול מרן ראש הישיבה זללה"ה במרכז העיר פתח תקווה. עיריית פתח תקווה העומדת בראשות ראש העיר מר רמי גרינברג הי"ו חנכה השבוע מקווה טהרה חדש ומפואר, והנציחה אותו על שמו ולעילוי נשמתו הטהורה של רבינו הגדול מרן

בכל עת ובכל זמן זוברים את הנזקקים מבני התורה

הרשמה לקבלת קופה ביתית

נדרים פלוס

קופת הצדקה המרכזית
קטגוריה : טופס הזמנת קופה ביתית

***3957**

שלוחה 9 ואח"כ להקיש 2
יש לומר בקול ברור שם, כתובת, קומה, עיר, טלפון,
והאם מעונינים באיסוף הקופה מהבית
או ריקון מידי תקופה באשראי

מהיום
בכל בית

פז
סיו

שליט"א יחד עם ראש העיר
ורבני העיר לסירור הלכתי
במקווה ובחן מקרוב יחד עם
הגאון רבי אלקנה כהנוביץ רב
מחלקת המקוואות שהכשיר
בשטח את המקוואות, אחר
הדקדוקים וההידורים שהונהגו
בבניית המקווה. כמו כן בירר
אצל העוסקים במלאכה על
פרטי הבניה של המקוואות ועל
ההכרעות ההלכתיות שהתקבלו
בתכלית ההידור.

ראש העיר רמי גרינברג
ציין בדבריו כי מדובר בזכות
גדולה עבור העיר פתח תקווה
הנציח את שמו של ראש
הישיבה שהיה מגדולי תלמידי
החכמים בדור, והעמיד רבבות
תלמידים לתורה ויראת שמים.
ראש העיר ציין כי "העיר פתח
תקווה מתכבדת בהנצחת מנהיגי
היהדות על כל זרמיה ורבדיה,
בפרט כשמדובר בצדיקים
בסדר גודל של רה"ר הרב דויטש
זצוק"ל, שגם הייתה לנו הזכות
לקבל ממנו עצה וברכה".

תושבי העיר בקשו להודות
לראש העיר וצוות הלשכה על
הפעילות השוטפת לרווחת בני
העיר לצד העמידה על משמר
השבת וגדרי הקדושה בעיר.

מחלקת המקוואות בעיר.
קהל נשים שהגיעו למעמד
קיבלו את ברכתה של הרבנית
הצדקנית שתבלחט"א א"ח
לרבינו הגדול זצוק"ל, אשר
הגיעה להשתתף במעמד.
בני המשפחה הרוממה הי"ו
ותלמידיו הקרובים של מרן
זצוק"ל שהשתתפו במעמד
בקשו להודות לראש העיר
ולצוותו על הנצחת שמו של
רבינו הגדול מרן זצוק"ל, וכן
להרב חי"ל אורבך שליט"א
יועץ ראש העיר המסור בכל
ליבו לצרכי בני התורה בעיר
ומחוצה לה, וזוכה לקרבה
יתירה בצל חובת הקודש אצל
רבינו הגדול זיע"א ורבותינו מרנן
שיבלחט"א, אשר בניית המקווה
נוקפת לזכותו בפעולותיו
הרבות להרבות תורה וקדושה
בישראל.

בפתח המעמד נשא מרן
הגאב"ד הגר"מ גרוס שליט"א
דברים קצרים לזכרו של רבינו
הגדול זיע"א והודה לראש העיר
רמי גרינברג על פעילותו הגדולה
בקידום נושא המקוואות בפתח
תקווה, והדגיש את החשיבות
הגדולה בחיזוק טהרת ישראל
ובניית המקוואות כהלכתם.
בנוסף ציין כי שמע מראש העיר
על כך שבתקופה זו ממש נבנים
במקביל עוד מספר מקוואות
חדשים ברחבי העיר, ומחודשים
פני המקוואות הישנים, תוך
השקעה של הון עתק ושימת לב
מיוחדת לכשרותן המלאה.

לסיום הרעיף מברכותיו על
ראש העיר רמי גרינברג על כלל
פעולותיו בעיר בנושאי הקדושה,
בבניית בתי כנסת למכביר בכל
רחבי העיר, ובהאדרת הקדושה
והרוחניות.

לאחר מכן נכנס מרן הגאב"ד

הרי זה נתקדש קדש קדשים

מרן זצוק"ל בחזור מהמקוה בפניא דמעלי שבתא

"ולא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני ד' לשרתו ולעובדו לדעה את ד' והלך ישר כמו שעשהו האלוקים ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם הרי זה נתקדש קדש קדשים, ויהיה ד' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים"

הנהגות הקדושה אותם נהג רבינו הגדול זצוק"ל היו מן הנסתרות בדרכו, אף מעיני בני משפחתו ותלמידיו הקרובים וכפי שהיה מצניע את הליכותיו והנהגותיו היה מצניע את גינוניו בקודש.

זעיר פה וזעיר שם היו מתגלים גינוני הנהגותיו, אבל הוא כדרכו לא דיבר על כך כלל ולא חפץ שיראו וילמדו מדרכיו.

עוד מצעירותו הקפיד רבינו הגדול זצוק"ל ללכת בקביעות למקוה טהרה בימות החול ובערבי שב"ק ויו"ט, על הנהגה זו שמר והקפיד מכל משמר עד אחרית ימיו ממש.

בימות החול לעיתים קרובות ראו כיצד חוזר מן המקוה ממש סמוך לשעת אמירת השיעור בישיבה, וכן פעמים נצפה שב מהמקוה בסמוך לתחילת קבלת הקהל במעונו בשעות הצהריים, ושמא היו אלו ימים של שיעורים מיוחדים שבעקבות כך בחר רבינו ללכת בסמוך לשיעור לטבילה. כמו כן קודם שנשא דברים במעמד הקבלת פני רבו ברגל ברחובה של עיר בחג הסוכות האחרון לחייו, צעד לבדו סמוך לתחילת המעמד למקוה טהרה ברחוב רש"י, זאת כאשר כבר היה חלוש ומיוסר, ובני הבית כלל לא שמו לב שיצא לבדו כשהוא מסתיר זאת כדרכו.

רבינו זצוקללה"ה נהג לעיתים אף בשבתות ללכת ולטבול במקוה בשכונת זכרון

בהחבא את המקוה, אך אכיפת המשטרה הייתה כה הרמטית ומטילת אימה, עד שכמעט ולא היה בנמצא בכל הארץ מקוה שהעז לפתוח את שעריה ואף לא בהחבא.

רבינו זיע"א עצמו לא וויתר והלך בימי מצור מוחלט למקוה פרטית בבני ברק, ובפרט בערב פסח, כאשר הרחובות היו ריקים מאדם כפשוטו ועשרות נידות משטרה הסתובבו הלך ושוב לאכוף את ה'סגר' ולהשליט אימה בלבבות, אולם רבינו זיע"א לא שת ליבו לכך וצעד כאמור כשהוא לא חושש בכדי להתקדש ולהיטהר בפרוס יו"ט.

עובדה נוראה שח אחד התלמידים, אשר נגעה לזהירות נפשו של ראש הישיבה ורום דרגתו. כאשר באחד השנים בערב יו"ט דקות ספורות קודם התקדש החג, דפקו על דלת ביתו כמה ממקורביו ותלמידיו לקבל ברכה בהולה למקרה רפואי דחוף יחד עם החולה עצמו, רבינו זיע"א אשר הכיר את הנושא מקרוב פתח את הדלת כבר מוכן ליו"ט ובירך בחמימות גדולה והושיט יד לבאים לברכם ברוממות ובירכם בברכת המועד, אולם לאחד מהעומדים במקום הוא שוחח עמו אך לא הושיט לו את ידו ואף שהסבו את תשומת לבו של מרן זיע"א הוא התעלם והותיר את היד מושטת באוויר, אך בירך בחמימות ללא הושטת יד. לאחר שיצאו ממעונו, נזכר אותו תלמיד כי הוא אף רץ

ובפרט כאשר עלו על שולחנו נושאים הלכתיים הנוגעים לכשרות והלכות המקוואות, הביע את דעתו בעומק העיון אך לא רצה לפסוק הלכה בעניין, ונשא ונתן רבות בהלכות אלו עם תלמידו חביבו הגאון רבי אריה לייב גריינמן שליט"א.

בתחילת ימי הקורונה כאשר שררו פחד ובהלה בחוצות, וכזכור השלטונות התנכלו בראש ובראשונה לכל ענייני הדת בסגירת בתי המדרשות ורדיפת הציבור התורתי, היו המקוואות כולם סגורות על מנעול ובריה ואף בערב יו"ט של חג הפסח לא יכלו יהודים לטבול במקוה טהרה כדת וכדין.

רבינו מרן זיע"א כנודע עשה שלא תשתכח תורה מישראל בפרט באותם ימי הרת עולם, והיה הקול היחיד באפילה שיצא בבהירות נוראה ובדעת תורה תקיפה על החובה להתפלל במניינים ושלא לפגוע בקוצו של יוד בכל הידורי ההלכה, כאשר לאחר תקופה החלו עוד רבנים להצטרף לקריאת הקודש לקיים את סדרי הלימוד והתפילה לצד הזהירות על אף כל האיומים וההפחדות.

אף סגירת המקוואות באופן הרמטי ודרקוני חרה מאד לרבינו מרן זיע"א והוא התבטא בכאב על כך שאין זכות למנוע מיהודי שמעוניין לטבול במקוה טהרה, כשהוא פעל בזה וחיזק גבאי מקוה שלא לפחד ולפתוח

מאיר, ופעמים שראו אותו עד החדשים האחרונים לחייו הולך למקוה בשעות הצהריים של שב"ק.

בערבי שבתות היה רבינו מרן זיע"א לומד כנודע ברציפות נוראה עם חבורות של אברכים ובחורים ברציפות במעונו החל מיד לאחר תפילת שחרית ועד כשעה ומחצה - שעתיים קודם שקיעת החמה, לאחר סיום החברותות היו פעמים באים אנשים ומעכבים אותו זמן יקר ולאחר מכן היה צועד למקוה. לעיתים נדירות יותר היה מנצל חלון זמן קטן בין החברותות ללכת ולחזור מהמקוה בזריזות ובכך יכל לקבל אנשים לאחר סיום החברותות סמוך לכניסת השבת. במשך השנים עלו הצעות מצד תלמידיו הקרובים לסדר לרבינו זיע"א מקוה פרטית לא הרחק מביתו, אולם רבינו סירב בתוקף וכדרכו בענוותנותו המשיך לפקוד בקביעות את המקוואות הציבוריים הסמוכים לביתו ובפרט בבניין ביהמ"ד הבוכרים ברחוב הרב הירש או בשכונת שיכון ג'.

במקוואות בהם היה פילטר, הקפיד לטבול הרחק מהפילטר קרוב למדרגות המקוה, מאחר שחשש שהמים הם זוחלים מאחר והם נדחפים ע"י הפילטר, כמו כן לשם כך אף קיבל אישור להפסיק את פעולת הפילטר בעת טבילתו.

בגאונותו המבהילה של רבינו בכל חלקי התורה, העמיד מהלכים רבים בסוגיות מקוואות,

איגוד המוסדות על טהרת הקודש

אבד חסיד מן הארץ

דמוע תדמע עיינינו ותבכה נפשינו על שמועה רעה כי באה בהעלות הענין בסילוקו לשמי רום של האי גאון וצדיק, אור מופלא רום מעלה, עמוד התורה עמוד העבודה ועמוד גמילות חסדים, ביתו פתח כאולם ומפת לחמו פיזר לאבינוים ולנכדאי לב והיה משים עינו וליבו לכל דל ונצרך, בעבודות אהבה קירב לבבות לאביהם שבשמים, רבים השיב מעוות והכניסם תחת כנפי השכינה, שכן נפשו ולבו והתחבר עם קונו כבן המתחטא לפני אביו, מיצר בצרתו של ישראל ושמה בשמחתם, קיבץ וריבץ פעלים לתורה ולתעודה והשפיע מהדור לכל קצוות תבל

הגאון האדיר והצדיק חסיד קדוש ועניו

רבי אלטער דוד חיים שטרן

זצוקללה"ה

מ"מ וחדב"נ הגה"צ רבי חיים משה מנדל זצוק"ל

כוס תנחומין

נשגר בשם מוסרי הנפש כלל מנהלי מוסדות החינוך הטבור לבנים ולבנות בארה"ק קמיה בנו הדגול ממשיך דרכו בקודש

ראש ישיבת באר מרדכי ובאר ישראל

הגאון הגדול רבי נחום שלמה עוזר שטרן שליט"א
אשר עמד בעוז ובתעצומות לימין הצלחת החינוך הטבור בארה"ק כחוראמם הברכה של מאור ומאמץ מצוקי ארץ מרגא הדרכי שמואל ומרגא הנ"א והכן דחיש זצוקללה"ה להעמיד לזיונות של בתי חינוך מסוארים לבנים ולבנות למען לא השתכח תורה מישראל היל"ה, ומסר נפשו וליבו לכל תקומת ציבור היראים שומרי תחלת מעבדי המסורה ודך ד'

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ובהמשך
הרבצת התורה והעמדת מפעלות התורה והיראה תנוחמו

איגוד המוסדות על טהרת הקודש

שר וגדול נפל בישראל

נמס לבנו בתוך עמר בית ישראל על סילוקו של צדיק, שריר דרור דעה, חסידא ופרישא, עמוד צלותו וישראל, פועל ישועות בקרב הארץ, צדיק מושל ביראת אלוקים שזכה להוציא יקר מזולל ולקרב ליבות ישראל והשיב לב בנים אל אבותם, תלמיד וחזק וגאון למרגא המשיג האור יחזקאל זצ"ל אבי יתומים ואלמנות נבואים ושבורי לב שעשה עצמו באסקופה הנדרסת ולא השיב פניהם ריקם, אוהבו של ישראל שזכה וזיכה את הרבים מאורו הבהיר להורות את הדרך אשר ילכו ואת המעשה אשר יעשו, ענוותו ושפל שר שברחמו הכבוד, מתלמידיו של אהרן הכהן אהבה שלום ורורף שלום, העתיר כל ימיו לישועתו של ישראל

ציס"ע הגאון האדיר

רבי אלטער דוד חיים שטרן

זצוקללה"ה

חדב"נ הגה"צ רבי חיים משה מנדל זצוק"ל וממשיך דרכו בקודש

כסא דנחמיתא

נשגר קמיה בנו, מקום עולה של תורה, אשר יחד עם אביו זצוק"ל עמד לימין רבותיו הגדולים מרגא הדרכי שמואל ומרגא הנ"א דחיש זללה"ה לרומם ולבצר את קהילות הקודש של בני התורה וציבור היראים בארה"ק לצד המאבק הנחוש כנגד גזירת השמד וכנגד שאר המרצות בחומת כרם בית ישראל ובכל תקומת היהדות הנאמנה

הגאון הגדול רבי נחום שלמה עוזר שטרן שליט"א

ראש הישיבה ד'באר מרדכי' ובאר ישראל

בעל הרוחניים יתחמו בהמשך דרכו בקודש

בהעמדת תלמידים חנונים כשאית ליבו הטבור

ובתקומת יסודי הקודש ועם ד' ובהמשך דרכו הטבור בקודש נוחם

הנכנס מרגא

התאחדות קהילות בני התורה בארה"ק

אף בשבועות האחרונים לחיינו ובימינו האחרונים של רבינו הגדול מרן זצוקללה"ה, הוא ביקש ללכת לטבילה במקווה, אך מפאת מצבו הבריאותי וייסוריו הנוראיים לא היה שייך ללכת למקווה רגיל ולכן לקחו אותו למקווה טהרה פרטי בבית אחד הנדיבים שליט"א כאשר כל גופו דואב וכואב וייסורים קשים ומרים רח"ל וראו כיצד דעתו נחה מעצם הטבילה והיה שרוי בשמחה עצומה וברוממות הרוח לאחר הטבילה.

אכן, אין ראוי מרבינו מרן זיע"א, אשר כל גופו התקדש, נתעלה ונטהר בקדושת התורה ועמלה כל ימי חייו כחד מגאוני קמאי, אשר יקרא על שמו ולזכרו הטהור מקווה טהרה אשר ירבה אי"ה טהרה בישראל.

מהמקווה להספיק לקבל את ברכתו של רבינו ולא נטל ידיו כלל לאחר יציאתו מהטבילה במקווה... והי לפלא כיצד בדווקא לו רבינו לא הושיט את ידו הקדושה בפניא דמעלי יום טוב!

כאמור הנהגות הקדושה של רבינו הגדול זיע"א היו נסתרות ברובן מעיני הבריות, חלק מהם זכו הקרובים אליו לחזות, אך הוא היה מסתיר ככל יכולתו. פעם דיבר עמו בלימוד אחד מתלמידיו במעלה רחוב וילקומירר, ועברה שם ילדה קטנה ממש, ולפתע רבינו שם ליבו לכך ופשוט קפץ לגובה והסתובב עם הפנים לכיוון הקיר, וכן ראו כאשר הגיעו אליו לברכות אף ילדות קטנות כיצד רבינו נזהר בזהירות מופלגת, ועוד יש להאריך בזה רבות.

עבור ציבור בני התורה

דרושים

נקודות מכירה לד' מינים

בכל רחבי הארץ

תנאים טובים

0526160880

שיטת הפשרות הובסה

1.

הלימודים והן בקבלת והרחקת תלמידים ודיווח על המחנכים וההורים דבר שלא היה עד היום כלל, לכן הננו בזה בקריאה נרגשת לכל מנהלי המוסדות אשר נתייסדו במטרה לחנך ילדי ישראל שיהיו נאמנים לתורה ולמצוות, ח"ו אל תתנו את היקר והקדוש - חינוך צעירי הצאן קדשים בידי אותם שאינם שומרי תורה ומצוות, ואין להסדיר רישיון זה, ואלו אשר כבר מסרו טפסים אלו למשרד החינוך מוטלת עליהם החובה לחזור בהם ולבטל הבקשה. ונזכה שתתקיים על ידינו ועל ידי זרעינו ההבטחה כי לא תשכח מפי זרעו עד עולם."

מהפכת פירון - הסדק הראשון

היה זה בשנת תשע"ד, כיהנה ממשלת נתניהו - בנט - לפיד, ונכנס לתפקיד שר החינוך שי פירון מטעם "יש עתיד". הוא הכריז על "רפורמת עומק" במוסדות החרדים הן במוכס"ר ('החינוך העצמאי' ו'בני יוסף') והן בתתי"ם: הסבת מוסדות ל"רשמיים", הקמת מחוז חרדי במשרד החינוך, והעברת גנים לאחריות הרשויות המקומיות.

הקמת 'המחוז החרדי', איגדה את הטיפול בכל מוסדות החינוך החרדיים בישראל, דבר שהביא לכך שגם גני הילדים, התתי"ם ומוסדות הפטור שעד אז היו עצמאיים לחלוטין, נאלצו לשנות את תוכניות הלימודים ולקבל את סמכות משרד החינוך. היה זה תחילתו של תהליך שהפך את החינוך החרדי למערכת ממוסדת תחת משרד החינוך. לא בבת אחת - אלא בצעדים זוחלים, "מהפכה שקטה".

בהתחלה כולם התנגדו בתוקף, ואף פורסם 'קול קורא' מהנהגה הרוחנית, שהורו

תיאר מרן זצוק"ל את ההישג: "ברוב עמל ויגיעה ומו"מ ממושך עלתה לפעול אצל הממשלה שגם בתי הת"ת הישנים שאינם נכנסים לרשות הממשלה ולתכנית הלימודים שלה, גם כן לא יסגרו על מסגר רק יוכרו עכ"פ בתור מוסדות שהתלמידים הלומדים בהם יהיו פטורים מהחוק של חינוך חובה ולא יוכרחו ללמוד בבתי ספר אחרים. וגם נתנה הרשות לייסד ולכונן גם בתי תלמוד תורה ובתי ספר חדשים שלא יהיו במסגרת הזרמים הנכנסים לרשות הממשלה, רק יהיו ברשות עצמם ללמוד תורה כמאז ומקדם וכל אלה יהיו פטורים מהחוק של חינוך חובה. כל בתי הספר ובתי הת"ת נהפכו לבתי ספר של הממשלה אשר אין תקוה בהם שמהם תצא תורה".

ואכן, מאז - במשך כל השנים התעוררו ניסיונות שונים מפעם לפעם, על ידי אנשי משרד החינוך, לשנות את מעמדם של התתי"ם ולהכפיפם תחת סמכות המשרד, אך מרנן ורבנן זצוק"ל עמדו בעוז ובגבורה לשמירת טהרת מסורת החינוך ולמנוע פגיעה בחינוך ילדי ישראל, ובכך נשמרה החומה, על אף ניסיונות חוזרים ונשנים מצד משרד החינוך לחדור לתוכה.

תשס"ח

במכתב גדולי ישראל זצוק"ל ובראשם רבותינו הגדולים מרנן הגרי"ש אלישיב והדרכי שמואל זצוק"ל בכ"ז אייר תשס"ח נכתב: "בימים אלו פונה משרד החינוך למנהלי התתי"ם הנמנים על מוסדות הפטור בדרישה להסדיר רישיון הפעלה לשנת הלימודים הבעל"ט. ובדרישה זו נכלל התחייבות לעבור תחת הוראות משרד החינוך בין בתכני

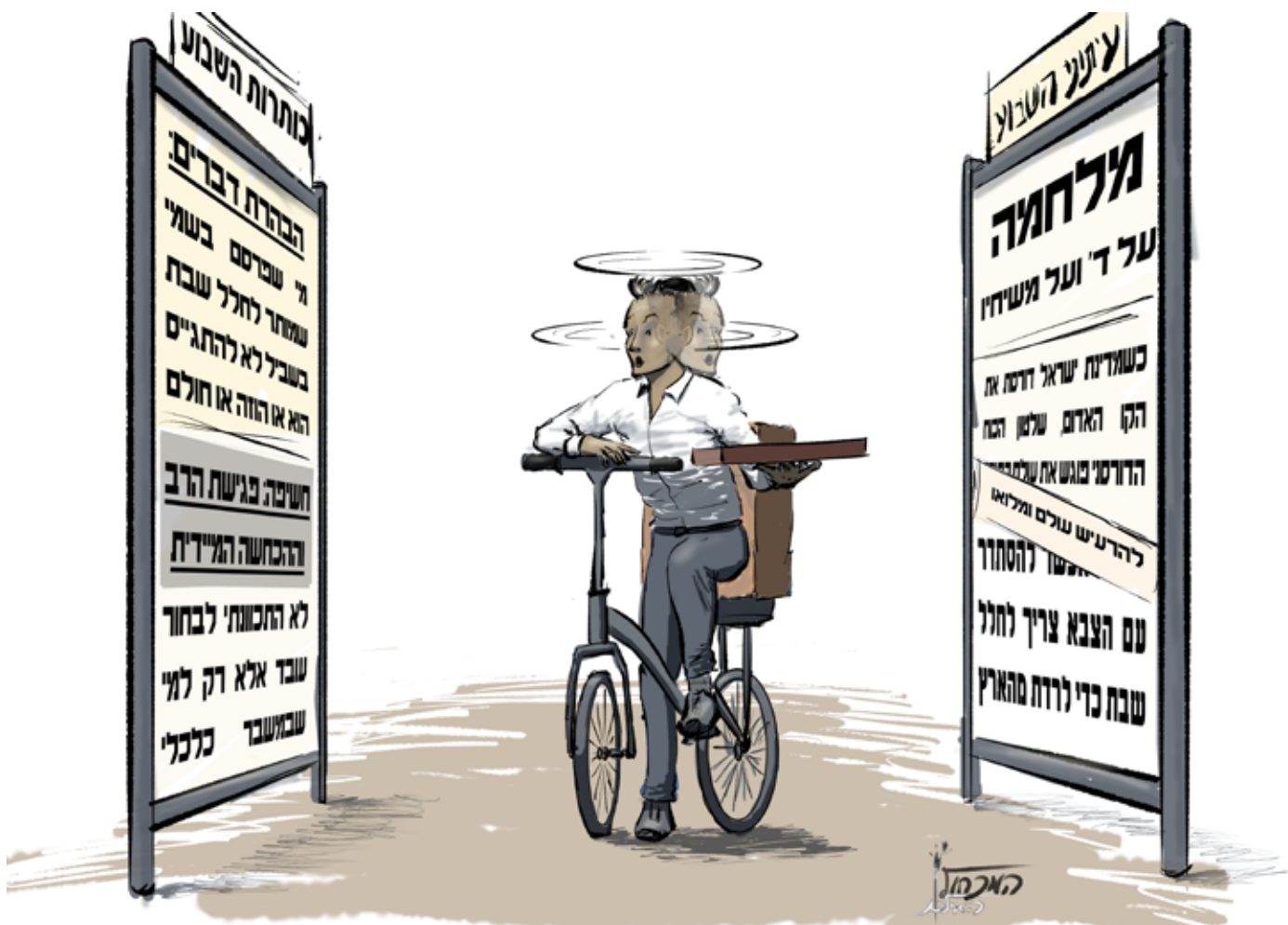
בימים אלו נפל דבר בישראל. תלמודי התורה, אשר במשך כל השנים זכו ללמד בעצמאות חינוכית מוחלטת, בקדושה ובטהרה כמסורת ישראל סבא, ללא כל התערבות ממשלתית, עברו - לראשונה מאז קום המדינה - להיות כפופים ישירות למשרד החינוך. לא מדובר בעוד "עדכון טכני". זהו מהפך היסטורי, חתימת פרק ארוך של עשרות שנים שבו נישא בעוז ובגאון לפיד העצמאות החינוכית.

נקדים כי היה ראוי להביא את הנושא במלואו, לסקור את נצירת פך השמן בטהרתו משך שנות דור ואת המהפך שהתחולל כעת, אך דא עקא שבמסגרת מצומצמת זאת, לא ניתן להרחיב את היריעה, ובהתאם לזאת נביא את סדר השתלשלות הדברים מאז קום המדינה בתמציתיות ובקצרה.

ימי היסוד - המאבק בקום המדינה

בימי הקמת המדינה ניטש מאבק עיקש על עתיד החינוך החרדי. מאורי הגולה מצוקי ארץ ובראשם מרנא הרב מבריסק ומרנא החזון איש זללה"ה ניהלו מסע שתדלנות בלתי מתפשר על מנת למנוע את הכפפת תלמודי התורה לשלטון החדש. בחסדי שמים המאבק נשא פירות והוליד את סעיף 5 ל'חוק חינוך חובה', שהעניק לתתי"ם מעמד עצמאי - הכרה חלקית אך ללא כפיפות לתכניות הלימודים הממשלתיות.

במכתב ששיגר מרנן הרב מבריסק זצוק"ל למרנן הגר"א קוטלר זצוק"ל ב' כסליו תשי"א

לתפארה ברחבי ארה"ק לאלפי ילדי חמד בלעה"ר למשפחות בני היהדות הנאמנה ובני התורה.

ואין בעת אשר כזאת כאשר לדאבוננו קמו עריצים על עדת ד' בגזירות ומזימות שונות ורוחות זרות מנשבות וחודרות אל תוככי מחנינו ובתי חינוכינו והשלטונות בשיתוף פעולה עם ארגונים שונים גמרו אומר לשנות רח"ל את הציבור החרדי במזימותם ובחוקיהם לשלוח ידם בקודש ולחתור חתירה תחת חומת עצמאות החינוך החרדי, ובאו מים עד דכדוכה של נפש, לטמא במגע ידם את החינוך הטהור של ילדי ישראל צאן קדשים, וכבר אמרו רבותינו על הפסוק 'אל תגעו במשיח' - אלו תינוקות של בית רבן.

ולאחר שנתגלתה לעין כל מזימתם הברורה להתערב ולפגוע בעצמאות החינוך החרדי עד לפגיעה חינוכית ביסודות הדת, הרי שאין קץ לגודל חשיבות ונחיצות הקמת מוסדות חינוך עצמאיים ברוח ישראל סבא כמסורת רבותינו מצוקי ארץ זיע"א, מוסדות שאין להם כל שייכות להם ולתקציביהם, ותצא הכרזה קבל עם ועדה כי לא מפייהם או חיים אלא מכח ההבטחה הא-לוקית כי לא

וכך יצאו בני התורה, בכל אתר ואתר, להקים מוסדות חינוך במסירות נפש לבנים ולבנות, בעצמאות חינוכית מלאה ללא כל תלות וקשר עם משרד החינוך.

"כֹּה אָמַר ד' זְכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ אֲהַבֶּת פְּלוּלֶיךָ לְכַתֵּךְ אַחֲרֵי בְּמִדְבָּר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה"

חוק תשע"ז - סגירת המעגל

בשנת תשע"ז נחצה הקו האדום: לראשונה נחקק חוק המחייב גם את תלמודי התורה במעמד "פטור" לעמוד תחת 'חוק חינוך חובה'. ע"פ החוק, היה על שר החינוך לקבוע כללים ותקנות להפעלת החוק.

לקראת פתיחת שנת הלימודים תשע"ז, יצאו רבינו הגדול מרנא הדרכי שמואל צוק"ל במכתב חזק אליו הצטרפו מרנן ורבנן צוק"ל ויבדלחט"א ובראשם רבינו הגדול הגר"א הכהן צוק"ל בו נכתב: הננו בזאת בקריאה קדושה וחשובה עד מאוד אל מעלת כבוד נדיבי עם ד' בכל אתר ואתר, לבוא לעזרת ד' בגיבורים, לקחת חלק ולהשתתף במלאכת הקודש של העסקנים והמנהלים החשובים שליט"א העומדים במסירות נפש לביצור והצלת חומת החינוך הטהור בארה"ק, ומייסדים בזה אחר זה בתי חינוך

לא לשט"פ עם הניסיון התקדימי בפועל, מתחת לפני השטח נרקמו שיתופי פעולה תחילה על ידי ראשי החינוך העצמאי והעומד בראשו, שקיימו פגישות חשאיות עם ראשי המחוז החרדי, עדיין מהדהדת באוזנינו קול זעקתו מנהמת ליבו של יו"ר החינוך העצמאי המיתולוגי הרה"ח רבי אברהם יוסף לייזרזון צ"ל אשר התריע מעל לכל במה על מסוכנות המפגשים ועל הכניעה לאנשי המחוז. לצערנו, אזהרותיו לא נשמעו. ההסכמות החשאיות התפשטו לחלק ממנהלי הסמינרים, שלא עמדו בפיתוי התקציבי העצום, ובהדרגה נגררו גם מנהלי בתי הספר - עד שההתנגדות כולה נמסה כלא הייתה.

במקביל החלו סדרת ראינות עם יו"ר החינוך העצמאי שחזר שוב ושוב על המילים: "אפס התערבות!"

כצופה לבית ישראל, רבינו הגדול מרנא הדרכי שמואל צוק"ל ראה בעיני הבדולח, כי במצב שנוצר לפיו תלמודי התורה מחויבים להנחיות משרד החינוך - הורה על החובה 'להתנתק מהם ומהמונם לגמרי', ולהקים מוסדות חינוך עצמאיים מהמסד ועד הטפחות על טהרת הקודש ומסורת החינוך למען לא תשתכח תורה מישראל.

תשכח מפי זרעו ומפי זרע זרעו עד עולם. ועל כן פונים אנו בזאת אל אחינו בית ישראל, בני היהדות הנאמנה, אחים לדעה, להבין את גודל השעה, כאשר כל המשך טהרת ועצמאות החינוך החרדי בארץ הקודש תלוי בזה, ולחזק ידי מנהלי המוסדות הרבים והחשובים לבנים ולבנות שהוקמו ונוסדו בבית אחת על ידי בני התורה ברחבי ארצה"ק על טהרת הקודש, וכמובן שההוצאות הן אדירות וקשות מנשוא, והחובה על כל בני היהדות הנאמנה לעשות למעלה מן היכולת למען העמד מוסדות קדושים אלו על יסודם ומכונם, אשר כל קיום היהדות בארץ הקודש תלוי בזה.

תשע"ח - שר החינוך חותם על התקנות החשובות

שנתיים לאחר מכן, בחודש כסלו תשע"ח נפל דבר בישראל.

שר החינוך חתם תוך הסכמת הנציגות החרדית וסגן שר החינוך דאז - יו"ר שלומי אמונים - על הכללים והתקנות החדשות. בכך הפכו התנ"ים למוסדות הכפופים לחוקי החינוך, בדיוק כמו 'המוסדות המוכרים' ונכנסו באופן רשמי תחת כנפי 'משרד החינוך'.

כמו"כ נחקק בתקנות 'סעיף חוק הפיקוח' שהיה תקף עד אז רק לגבי המוסדות המוכרים, ומחקיקת התקנות הוחל פיקוח אף על התנ"ים, ובכך נכנסו בצורה רשמית וחוקית תחת פיקוח מלא ואדוק, של מפקחי משרד החינוך בכל התחומים.

בנוסף לכך, נכנסו התנ"ים תחת מרות משרד החינוך והרשויות המקומיות, בכל הנוגע לנושא קבלת והרחקת תלמידים - דבר גורלי ביותר לכל דרגתם וצביונם הטהור של התנ"ים מאז ומקדם.

המשמעות הייתה דרמטית: 55% מתכנית הלימודים - לימודי חול. הפיקוח - מלא. קבלת והרחקת תלמידים - בסמכות משרד החינוך.

בכך נסתם הגולל באופן סופי על נושא 'עצמאות התנ"ים', והתקיימו בהם לדאבון כל לב דברי מרנא הרב מבריסק זצ"ל במכתב הנ"ל "כל בתי הספר ובתי הת"ת נהפכו לבתי ספר של הממשלה אשר אין תקווה בהם שמהם תצא תורה".

יצוין כי הממסד החרדי כולו השלים ואף נתן יד לאותן תקנות, וההוראה שנתנה על ידי 'ועדת הרבנים לענייני חינוך' שנשלטה בידי עסקני המפלגה ובראשה עמד מי שבידו החותמת של רבנות העיר מו"ע - הייתה - להמשיך את שיתוף הפעולה עם משרד החינוך.

מאז תשע"ו ועד עתה, הלכה וגברה ההתערבות הבוטתה של אנשי משרד החינוך

בתלמודי התורה.

מעת לעת פורסמו עדויות וסיפורים מסמרי שיער, על שינויים חמורים והכנסת לימודי הליב"ה בתנ"ים ברחבי הארץ, בבחינת אין לך יום שאין קללתו מרובה משל חברו.

תשפ"ה - תם עידן המוסדות המתקצבים

בכ"ט סיון תשפ"ה נשלח מכתב התראה רשמי ממשרד החינוך לרבים ממוסדות החינוך החרדיים במעמד פטור. במכתב נאמר כי רישיון המוסד לשנת הלימודים תשפ"ו לא יחודש - ואף יבוטל - אם לא יעמדו בדרישות תוכנית הליב"ה: הוראה ברורה להכניס לימודי חול בהיקף של 55% מתכנית היסוד של החינוך הממלכתי.

המדובר בכ"ט 250 תלמודי תורה, ובהם מתחנכים כ"ט 60 אלף ילדים. המשמעות חדה וברורה: מוסד שלא יישם את הוראות משרד החינוך - יאבד את רישיונו ואת תקציביו, וייסגר. זוהי לא פחות מגרסה מודרנית של "הפתרון הסופי" לתלמודי התורה המתקצבים בארץ ישראל.

עם קבלת המכתב, מנהלי התנ"ים ההמומים נכנסו למצוקה, אך לא מצאו מזור ומענה על ידי הממסד המפלגתי שנאלם דום. ההנהגה הרוחנית דממה ולא השמיע קול, ולמעשה עד להיום, לא התקבלה כל הוראה ממועצה"ת ומועדת הרבנים לענייני חינוך, וכל מנהל פועל לפי הבנתו.

בעיר מו"ע נקראו מנהלי התנ"ים לכינוס מיוחד, עקב דרישות משרד החינוך, אך מעבר לכך לא נשמעה כל פעילות הן מצד הרבנים והן מצד העסקנים.

בתקשורת נחשף כי באחת מרשתות החינוך הפועלות במוזיעין עילית נדרשו ההורים לשלוח את ילדיהם לבית הספר עם ספרי לימוד ומקצועות ליב"ה. כך גם באחד התנ"ים בקהילת אחיסמך, שם נמסרה הודעה רשמית על הכנסת לימודי ליב"ה.

סיפורים אלו הם רק קצה הקרחון. מתחת

שנתיים לאחר מכן, בחודש כסלו תשע"ח נפל דבר בישראל.

שר החינוך חתם תוך הסכמת הנציגות החרדית וסגן שר החינוך דאז - יו"ר שלומי אמונים - על הכללים והתקנות החדשות. בכך הפכו התנ"ים למוסדות הכפופים לחוקי החינוך, בדיוק כמו 'המוסדות המוכרים' ונכנסו באופן רשמי תחת כנפי 'משרד החינוך'.

לפני השטח מתרחשת מהפכה שקטה: משרד החינוך מכתבי, מוסדות נכונים, והכל מתרחש תחת שתירה רועמת ומכוונת של הממסד כולו, תחת מחאה שהיתה צריכה לזעזע את אמות הסיפים.

מבירור שערך 'המבחר' עלתה תמונה עגומה: בקרב מנהלי המוסדות מקננת תחושת "תווה ובוהו", בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה, הם פועלים ללא קו מנחה, נתונים ללחצים מהורים - והשיקול המכריע הפך להיות לא טהרת החינוך, אלא רצון ההורים "שהיו מרוצים". מחוסר מקום כאמור, נעצור כאן. אבל שתדעו, יש עוד הרבה, הרבה מאוד מה להוסיף...

האש בוערת, וכמעט לא נשאר מה להציל. במסגרת 'שיעור חומש' שמסר ראש ישיבת בריסק הגאון רבי יצחק זאב הלוי סולובייצקי שליט"א התייחס לנושא וזעק: "בוערת פה שריפה ומוכרחים לעזוב ולמחות על זה".

"הם אמרו לכולם שברגע שהמדינה תתערב ורק תעזי לומר משהו על תוכנית הלימודים הם מיד יפסיקו לקחת כסף, וכולם הרי יודעים את התוצאות, לא רק שהם מתערבים בדרך אגב אלא ממש הם המחליטים על תוכניות הלימודים מה ללמוד וגם מה לא ללמוד..."

"אז זה לא שלוקחים כסף ובלית ברירה הכריחו אחר כך לעשות שינויים, אלא נכנסים כצאן לטבח אל תוך לימודי הליבה האסורים". לא נזרה מלח על הפצעים, אבל שאלה אחת מתבקשת: כמה שנים עוד יקח עד שהציבור בכללותו יתעשת ויאמר למשחית הרף?

בגיוס אמרו שלא נפלה שיערה משערות ראשו של בני הישיבה, בחינוך חזרו שוב ושוב על המנטרה "אפס התערבות".

ובכן, בגיוס זה לקח זמן, רדפו, נידו, לגלגו, אבל בסוף הם הבינו שאין ברירה.

אנחנו מוכנים אפילו לשמוע שוב את הבדיחה על ארבעת המינים. רק מחכים לרגע שבו תופיע סוף סוף הכותרת: "להתנתק מהם ומהמונים".

כי בשורה אחת, ברורה וחדה: שיטת הפשרות הובסה!

2.

ושוב - רמת אלחנן - צפה ועולה לכותרות. מה הפעם?

לא, לא משהו חדש.

שוב זה קרה: הודעת דוברות קצרה מטעם מקורבי המרא דאתרא: "הרב חזר בו".

הפעם מדובר בחזרה מהחזרה. בתיעוד

לא ניכנס במסגרת המדור לעובי הקורה. ובכן, השאלה שנותרת פתוחה: האם גם כאן - כמו בפרשיות הגיוס - היו אלו אותם "גורמים בערמה" שהצליחו להוציא את דברי הרב מהקשרם? או שמא מדובר בתופעה קבועה, שבה כל הוראה דרמטית זוכה לחיי מדף קצרים במיוחד ולהבהרה הפוכה, הכחשה חלקית, איום נלווה - ולבסוף חזרה לאחור?

גיליון 67: ההוראה הדרמטית לאסור על אכילת טשולנט בימות השבוע. ההוראה עוררה הדים, נכתבו כותרות, בחורים עמדו נבוכים מול הסיר המהביל במטבחי הישיבות - והנה, יממה אחת בלבד חלפה, והגיעה ההודעה: הרב חזר בו.

מענה - אפשר, גם אפשר, לקנות טשולנט בחול. "בוודאי שיאכלו ענווים וישבעו, כי בחורי ישיבות צריכים לסמוך על ראשי הישיבה בכל דבר ועניין, ואם הנהלת הישיבה מביאה מאכל זה לארוחת ערב בימות החול, בוודאי שיש לאוכלו".

לא ניכנס במסגרת המדור לעובי הקורה. ובכן, השאלה שנותרת פתוחה: האם גם כאן - כמו בפרשיות הגיוס - היו אלו אותם "גורמים בערמה" שהצליחו להוציא את דברי הרב מהקשרם? או שמא מדובר בתופעה קבועה, שבה כל הוראה דרמטית זוכה לחיי מדף קצרים במיוחד ולהבהרה הפוכה, הכחשה חלקית, איום נלווה - ולבסוף חזרה לאחור? האם בקרוב נשמע איסור על מלוואח בימות השבוע, או בחיוב לומר "שבת שלום" אך ורק בנוסח מסוים - ימים יגידו. ובינתיים - הציבור למד כלל חדש: בכל פעם בעת שמגיעה הוראה דרמטית, מוטב להמתין 24 שעות. ההבהרה כבר בדרך.

שנדחים החוצה. כלומר: את מה שאתמול עוד הוכתר כסטייה מן הדרך, היום מציגים כ"פתרון מבית היוצר של הדרך". מי שרוצה יכול לקרוא לזה גמישות. מי שמעדיף אמת פשוטה - יקרא לזה בלבול מתוזמר.

והנה חלפה תקופה קצרה בלבד, והכותרת שוב התהפכה. השבוע כבר נאמר: הדברים נאמרו - אבל הוצאו מהקשרם.

ובכלל, אותם מסגרות היו מנוגדות למנחלי הדרך, הם לא סלחו ולא סולחים גם בעולם הבא לכל מי ששייך אותם אליהם. במקביל נשלף גם איום: "יש מי שבזדון ובעורמה מנסים להוציא מהרב אמירות שונות. אנחנו יודעים מי הם, ואם יהיה צורך נחשוף אותם".

שיטה מוכרת: להלביש איום לצד חצי הכחשה, כדי לבסס אמינות. אבל תפקידנו - להזכיר. לנער לקוראינו את הזיכרון הטרי.

כי לא חלפו אפילו חודשיים מאז המקרה הקודם, שפורסם גם במדור זה ב"המבחר"

שפורסם מבית הרב הוסבר, כי הדברים הדרמטיים שנאמרו אך לפני שבועות אחדים - לגבי חובת מסירות הנפש במלחמה בגזירת הגיוס והמצווה לחלל עליה את השבת, במהלך הכינוס הסוער ב"מעלה החמישה" - שם הוכרז ברוב רושם על איסור מוחלט להשתתף במו"מ או לעסוק במתווים מסוכנים סביב נושא הגיוס, ציפור נפשה של היהדות - ובכן, הדברים הללו... "לא נאמרו". כך, פשוט: לא נאמרו.

"מי שאומר שנאמרו - חלם חלום". לצד הדברים אף פורסמה הוראה, לפיה כל מי שלא לומד בישיבה שילך למסגרות שהוקמו על ידי מנחלי שיטת 'סחיבת העגלה' (- העגלה הריקה - כמשלו הנודע של מרנא החזו"א זללה"ה)

כאן מגיע האבסורד במלוא הדרו: המסגרות הללו הרי הוצגו מאז ומעולם כפסולות מיסודן, מנוגדות לשיטה עד היסוד. אותם מנחלי הדרך עצמם, לא מחלו ולא סלחו למי שניסה לייחס אותם לשם. ועכשיו? דווקא לשם מופנים פתאום אלה

במלאת ט' ירחים של יתמות נוראה

ככלות שלושים ימי האבלות

מטעם מוקד 'לימוד הש"ס' העולמי: החלה חלוקת הש"ס במסגרת המחזור החודשי העשירי לעילוי נשמתו של רבינו הגדול מרנא הגר"א הכהן דויטש זצוקללה"ה

בימים אלו נערכים מעמדים מיוחדים מתוך שמחה של מצווה לגומרה של תורה עם סיום מחזור לימוד הש"ס החודשי התשיעי ותחילת המחזור העשירי לעילוי נשמתו הטהורה של אבי הישיבות גאון הגאונים רבן וליבן של ישראל מרן רבינו אשר בן הרב בנימין זאב זללה"ה.

במהלך השבוע הקרוב אי"ה יתקיים מעמד סיום הש"ס המרכזי, בהשתתפות המוני אברכים ובני תורה, וינשאו דברים ע"י תלמידיו גדולי התורה שליט"א.

במעמדים אלו יפתחו בחלוקה החדשה של לימוד הש"ס החודשי במחזור העשירי ע"י 'מוקד הש"ס העולמי' הצפוי להסתיים ביו"ט ראשון של חג הסוכות הבעל"ט ט"ו בתשרי תשפ"ו.

מרנן ורבנן גדולי התורה וגדולי תלמידיו של מרן זיע"א, מבקשים לרבבות ציבור בני התורה לשבטיו בכל אתר ואתר, להתחזק בלימוד התורה ביתר שאת בתקופה זו, כאשר הדור כולו התייתם מרבינו הגדול זצוק"ל שהיו על לוח ליבו הטהור, וליטול חלק בלימוד הש"ס, שהיא הייתה משוש חייו ובה הוא השקיע את כל חייו ונפשו בשמחה אין קץ.

המעוניינים להירשם ולקחת על עצמם לימוד הש"ס בחלוקה של עשרה דפים, או מסכתות שלמות, ניתן לפנות בימים אלו למוקד לימוד הש"ס העולמי בטלפון: 054-8593035. רכזים בהיכלי הישיבות והכוללים המעוניינים לקחת על עצמם לחלק את הש"ס בין תופשי התורה, ניתן לפנות לטלפון: 054-8593035.

נמשכת חלוקת לימוד השסי"ם לעילוי נשמתו של שר התורה מרן הגר"ש הכהן דויטש זצוקללה"ה

במהלך ימי השבעה לאחר העלות הענן, החלה חלוקת לימודי השסי"ם במסגרת המחזור החודשי הראשון שנשלם בימים אלו, לעילוי נשמתו הטהורה של גאון הגאונים שר התורה והיראה מאורן של ישראל מרן רבי ברוך שמואל בן הרב בנימין זאב נ"ע, בימים אלו נפתח המחזור החודשי השני בחלוקה מסודרת של לימוד עשרה דפים לכל אחד.

בהיכלי הישיבות הקדושות והכוללים, חולקו דפי הש"ס בחלוקה מסודרת של כעשרה דפים לכל אחד, כאשר מיד עם תחילת החלוקה, נרשמה הצטרפות רבתי של מאות אברכים מופלגים וצורבים צעירים, בראשות גדולי התורה שליט"א, ראשי ישיבות ותלמידי מרן שר התורה זצוק"ל, שנטלו על עצמם ללימוד במהלך ימי השלושים מסכתות או דפים בכל סדרי הש"ס, לזכותו ולעילוי נשמתו הטהורה.

מרנן ורבנן גדולי התורה וגדולי תלמידיו של מרן זיע"א, מבקשים לרבבות ציבור בני התורה לשבטיו בכל אתר ואתר, להתחזק בלימוד התורה ביתר שאת בתקופה זו, כאשר הדור כולו התייתם משר התורה והיראה זצוק"ל, וליטול חלק בלימוד הש"ס, שהיא הייתה משוש חייו ובה הוא השקיע את כל חייו ונפשו בשמחה אין קץ.

למעוניינים להירשם ולקחת על עצמם לימוד הש"ס בחלוקה של עשרה דפים, או מסכתות שלמות, לקראת חלוקת הש"ס במסגרת המחזור החודשי השני ניתן לפנות בימים אלו למוקד לימוד הש"ס בטלפון: 053-4133301.

כתב רש"י לא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע. ולשונו מצריכה עיון, דהיה יכול לומר 'דיברה תורה כנגד יצר הרע', ומהלשון לא דיברה תורה אלא משמע שבא למעט משהו.

ומיישב הרב'ה ר' העשיל מקראקא זיע"א, על פי מה דאיתא בגמרא (יבמות סג.) רבי חייא הוה קא מצערא ליה דביתיה וכו' אמר ליה רב והא קא מצערא ליה למר א"ל דיינו שמגדלות בנינו ומצילות אותנו מן החטא. נמצא שהאשה מועילה לנו לשני דברים, לגדל הבנים וגם להציל מן החטא. והנה ביפת תואר מבואר דסופה שתלד בן סורר ומורה, אם כן יפת תואר אינה מועילה לב' העניינים אלא רק לדבר אחד, דהיינו להציל מן החטא. וזה שפירש"י 'לא דיברה תורה אלא כנגד היצר הרע' דיפת תואר אינה מועילה אלא רק כנגד יצר הרע לחוד, ובא למעט מהתועלת שבאה לגדל את בנינו שזה לא קיים ביפת תואר.

כִּי יְהִי לְאִישׁ בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה אֲבִינוּ שְׁמֵעַ בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ

בגמרא (סנהדרין עא.) מבואר שלא היה ולא עתיד להיות, ובכל זאת סוג' ארוכות וערוכות יש על דיני בן סורר ומורה, אלא דרוש וקבל שכר, ויש להקשות שלכא' יותר טוב לדרוש ולקבל שכר על דברי תורה הרגילים והתמידיים, מדבר שלא היה ולא נברא, ומה באה התורה בכל זאת ללמדנו דוקא ממעשה זה של בן סורר ומורה.

והיינו שמשנה בעמדו בערבות מואב וראה שהוא לא יכנס לארץ ישראל, החליט לחזור על המצוות הנוגעות אל הציבור והכלל, וכן כל עניני הנהגת המלחמה והמשפט, כדי שהמלך החדש ובני ישראל ידעו מה לעשות בהכנסם לארץ ישראל. וא"כ מקשה מדוע נכתבו דינים אלו של ממזר וגו' ויבוס וכדומה בספר זה, הלא לכאורה מקומם הוא בספר ויקרא עם שאר הלכות עריות וכדומה.

ומזה מבאר דנראה שענין הנישואין אצל בני ישראל אינו ענין פרטי הנוגע לשני הצדדים ומשפחתם בלבד, אלא הוא נוגע לכלל כולו, שעל ידי נישואין נכנס הבחור לקהל ישראל ונהיה כחלק מהציבור, ולכן מי שאינו יכול לינשא נקרא בתורה ובלשון חז"ל בשם "פסולי קהל", והיינו שהוא נפסל מלהיות חלק מהקהל והוא צריך לישאר כמו שהיה - יחיד לעצמו. ולכן כל הדינים הקשורים עם זה, מי מותר ומתי מותר ואיך פרטי הדברים נעשים, כל זה חלק מתורת הציבור הוא, ושפיר שייכים דינים אלה בספר דברים.

ולפי"ז מבאר הגה"ג זצ"ל דזה הטעם שאם חתן מתפלל בבית הכנסת אז כל הצבור שאצלו פטורין מלומר תחנון, אע"פ שאין זה בית החתנות, ולא מצינו דין זה באבל - שאינו פוטר את הציבור מחמתו שלא בבית האבל, אלא שלהתבאר לעיל מבואר שפיר, משום ששמחת חתן אינו רק שמחתו אלא שמחת כל הציבור, וכולם נפטרים מלומר תחנון מחמת שזו היא שמחתם ממש ולא משום שמחת החתן.

והביא בספר תולדות יצחק [ר"י קארו - דודו ומאמצו של מרן הב"י זיע"א] "ויש אומרים שהכונה שלמדנו מזה עיקר גדול, שראוי לכל אשר בשם ישראל יכונה, להיות דבקה בו אהבת השי"ת, ויביא לבנו אהובו לב"ד לסקילה, אם יצפה ממנו שיהיה רשע... ונכון הוא" וזה מה שבאה התורה ללמדנו בפר' זו.

וְכִי יְהִי בְּאִישׁ חֹטֵא מִשְׁפָּט מוֹת וְהוֹמַת וְתִלִּית אֹתוֹ עַל עֵץ

בביאור פסוק זה זכינו לאורו של האר"י הק' זיע"א, שאמר בעת אשכבתי דאיש האלוקים הרמ"ק זיע"א, 'וכי יהיה באיש חטא' - חיסרון - של 'משפט מות', היינו ש'חסר' לו סיבה לקבל את משפט המות, דאינו חוטא כלל וכולו שלם, ובכ"ז 'והומת', 'ותלית' את סיבת המות 'על עץ', בגלל עטיו של נחש שהאכיל אד"ה עץ. וכך דרש על הרמ"ק זיע"א.

לֹא יִקַּח אִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁת אָבִיו... לֹא יָבֹא מִמָּזֵר בְּקָהֳלָהּ

מרן הגאון ר"י קמניצקי זצ"ל מייסד בספרו 'אמת ליעקב' [פרשת שופטים] ("פ"ח) ולהלן בפרשת וילך [ל"א פ"א] באריכות] דספר דברים הוא ספר הנוגע למלך ולעניני ציבור,

א-ל-ל-ל

להרמב"ם שהעיקר תחילת התשובה לקבל ולהעיד עליו הבורא ית"ש שלא ישוב עוד למעלליו הרעים, וכתב רבינו יונה ש[רק] אחר שכבר הורגל מבלי לעשות מעשיו הרעים כלל [רק אז] יתחיל במעש"ט, לא מקודם לזה כי לא יתקבלו מעשיו הטובים אם יתערבו עם הרעים שבלבו כמש"כ לעיל במשל".

כתב השל"ה הק' (מס' ר"ה פרק נר מצוה אות ז') "כל ל' יום שלפני ר"ה מחוייב לבער החמץ הוא החמץ המעוול [היצר הרע] וביום שלשים שהוא ער"ה יום אחרון מהשנה אזי אין ביעור חמץ אלא שריפה ויהיה מודה ועוז ובל יראה ובל ימצא עוד אפ' במשהו..."

בדבריו שימתינו, והוא יביא להם פירות מההרהר ההוא ויתענגו פה בביתו ולא יטרחו לעלות להר. וכן עשה והביא להם מטוב הארץ ההיא, אך בזה הוסיף להם צער, כי התערב ריח הפירות הטובים עם הריח הרע והתערבו המאכלים המתוקים עם המרים, וממילא היו מתועבים ומשוקצים ביותר.

והנמשל הנוקב, כותב החת"ס "כן ממש יארע לאנשים המתאכסנים אצל יצר הרע בדירה סרוחה שלו, ובפקוק עיניהם בימים האלו ורואים כי רע ומר מאכלם ומשקם אשר שתו ולעו ורואים הר' גבוה ותלול וצדיקים מתענגים מפרי כפיהם ותאווים לעלות שמה גם המה, והיצ"ה מפתם שיביא להם מאותן הפירות [היינו] שיאמרו תהילים ומעמדות כל היום וכל הלילה לא ייחשו, ולא עיינו בהלכ' תשובה

על דרכי התשובה, כתב מרנא החת"ס זיע"א (דרוש כ"ז לשבת שובה (ח"ג ל"ח) "ענין התשובה צריך שתהיה עקירה לעזוב החטא ולעקור רוע שאור מליבנו לא יזכר ולא יפקד ולא יעלה על לב לעולם לא כמו שאנו עושים מרבים בתהילים ונסגרים בביה"כ ואינם שבים מרוע מעלליהם כי אם מוסיפים מעש"ט".

ועל זה ממשיל החת"ס משל מבהיל, על אדם המארח בביתו, ודירתו סרוחה, אין לחם ואין מים כי אם לחם קלוקל מוסרח ומעופש, ומבעד חלון ביתו נשקף הר גדול, ועליו מעין גנים עם כל פרי מאכל, וריחו טוב מאוד ואנשים טובים יפים מתענגים בדשן נפשם, והאורחים חושקים לעלות לשם, אמנם בעה"ב חושש שמא ילכו האורחים שמה ולא ישובו אליו עוד, לכן מפתה אותם

לע"נ הרה"ג רבי ישראל אליקים בין הרב יצחק זצ"ל

כשרות השיער בפאות פרק ה'

מוצאים שלעיתים קרובות ללא ידיעה מכוונת שלה, היא מוכרת פאה שהשיער יתכן בהחלט שהוא הגיע ממקורות האיסור.

במשך השנים רבו הטוענים להתיר סוגים שונים של פאות/שיער מתוך אמירה שהשיער זה או אחר הוא בוודאי שאינו מהודו, וכל זה נטען לא מידיעה אלא מתוך סברות, שמועות, ואמירות שהופצו בציבור. וכפי שכתבנו שלצערנו שבזמן האחרון ישנם שהמציאו סברה חדשה לפרוץ את גדרות הכשרות, בטענה שאפשר לקנות פאות שצבעם בהיר ללא פיקוח מכין שאין שיער בהיר בהודו. ולפני שנים מספר היו שפרסמו שכל פאה שמחירה נמוך מאד, זה ודאי פאה שמקור שיערה אינו מהודו, לאחר מכן פרסמו שוב ההפך שפאה יקרה לא יתכן שמקור שיערה מהודו. סברות שאין להם כל אחיזה במציאות.

בנוסף, ישנם המפרסמים שהם מוכרים פאות רק משיער ישראלי גם זה אינו תמיד אמת, ובחלק מהמקרים מדובר בשיער של תורמים לחולים ממדינות שונות באירופה. אנחנו לא אומרים ששיער זה אסור, אבל אין לזה כל מעלה יותר מהשיער אשר מגיע מווייטנאם או כל מקור אחר שהוא בוודאות אינו הודו.

כפי שצינו מתן הכשרות על השיער היא בידיעה ודאית שמקור השיער הוא לא ממדינת הודו, בית הדין ושולחיו יודעים תמיד מה הוא המקור של השערות. זה כאשר הוא נבדק בצורתו הטבעית. חשוב - אין כל סיבה הלכתית לראות את גזית השיער עצמו, מאחר שהשיער מזהה ומבורר לחלוטין גם לאחר גזיתו. וכפי שהרחבנו שכל שיער מכל מקום נלמד על כל מאפייניו על ידי הכשרות, ונבדק בכל מקום ומקום. כך ששלוחי בית הדין הבדקים את השיער, יודעים תמיד את מקור השיער הזה.

מפעלי היצור

הביקורים במפעלים ואצל סוכני השיער וגם אלו הנמצאים במקומות נדחים ביותר, נעשים דרך כלל בפאומיות ללא

מיעוט קטן שלעיתים לא כותב אמת, ורוב רובם של הסוחרים שהם יראי השם, אינם חשודים לרמות את הקונים שלהם.

המציאות היא שלעיתים קרובות חברות הפאות עצמם אינם יודעים באמת את מקור השיער, ורק אנחנו יודעים את המקור האמיתי. ולעולם אנחנו מנועים מלתת מידע על מקור השיער. וגם לחברות הפאות עצמם אין אנו מגלים את מקור השיער.

הרחבנו שתפקיד מערכת הכשרות היא לוודא שכל השיער המשמש למצוות כיסוי ראש, אינו בא ממקור האיסור של עבודה זרה. ויש לדעת שגם לאחר 22 שנים של פיקוח קפדני של בית הדין על חלק ניכר מהשיער המיועד לציבור היהודי. עדיין קיים שיער אסור בשווקים המיועדים לפאות יהודיות, ולצערנו הגדול חלקם מדעת הסוחרים, וחלקם שאינו מדעתם.

כאשר השיער הוא ללא פיקוח הכשרות אין כל ודאות שהשיער אינו אסור. על כן חובה להקפיד לקנות רק מחברות שעומדות תחת הפיקוח הקפדני של מערכת הכשרות.

פיקוח בית הדין על חברות הפאות כולל את מקורות השיער, ואת מקומות היצור כולם. כאשר כל יצרני הפאות בעלי תעודת כשרות, אינם מחזיקים פאות ללא כשרות לחלוטין. ישנם יצרנים שמביאים הכל ממקור אחד, וישנם יצרנים שהפיקוח אצלם מורכב יותר. וחשוב לדעת תעודת הכשרות זו הודעה על השיער ממנו עשויה הפאה של חברה פלונית שמקורו כשר. אין אנו נותנים עדות על המוכרים כלל. ועל כן כל פעם שאנחנו נשאלים על פאנית הקונה רק שיער עם כשרות, שהם והקונה אומר מכירים אותה כנאמנה. "יתכן שמצד הדין ניתן לסמוך עליה. אבל זה בתנאי שכל השיער שהיא קונה מגיע רק עם כשרות בית הדין. ולעיתים טוענים לנו שהפאנית שלהם היא יראת שמים אמיתית, והיא קונה רק ממקורות מוסמכים על פי דעתה. ואין אנו באים לערער על זה,

אלא שאנו

במאמרים הקודמים הבאנו שרק כאשר ידוע לבית הדין בוודאות מקור השיער, הוא מקבל את האישור. כאשר המידע נשמר כסוד מוחלט של החברות השונות. ובפועל אין בית הדין נותן מידע לציבור בשום מקרה על מקורו של השיער של יצרן/יבואן מסוים. זה בכדי לשמור על סודיות העיסוק של החברות השונות. התשובה היחידה שניתן לקבל "כשר או לא כשר".

לא פעם אנו נשאלים על ידי יהודים יקרים, על מקור השיער של פאה מסוימת. כדי שהם יוכלו להחליט האם זה מתאים לעקרונות שלהם. אבל אנחנו נאלצים להשיב פניהם ריקם ולא לתת להם את המידע. הסיבה היא שיש לחברות סיבות שונות לא לתת המידע המתבקש, ובעיקר מטעמי תחרות.

לפני שנים מספר פנה אלינו מנהל של אחת מחברות הפאות הגדולות. בטענה למה אנחנו מאפשרים לחברה מתחרה להם (שגם היא מפוקחת על ידי ביה"ד) לפרסם לציבור שהשיער של הפאות שהם מוכרים, הוא ממקור יוקרתי ביותר, והטענה שלהם הייתה, שבזה שאנחנו לא מונעים אותם מרמאות זו [לדבריהם] זה היה שיער ממקור זול, שנמכר כשיער יקר, בזה בית הדין נותן יד לשקר.

הסברנו להם שהכשרות היא רק על כך שהשיער אינו מגיע מבתי ע"ז, ואין אנו אחראים על איכות השיער. והם בשלהם שאנחנו חייבים להתערב. מאחר שביה"ד חייב לשמור על כספי הציבור ולא לאפשר לפרסם דבר שאינו אמת. אחרי ויכוח ארוך איתם, וכאשר ראינו שהם לא מקבלים את דברינו, אמרנו להם שאנו מקבלים את דבריהם, ומחר נפרסם שהשיער של המתחרים הוא אינו ממקור יוקרתי, כדבריהם. אבל ביחד עם זה ביה"ד יודיע שגם הפאות שלכם (שעל כל פאה ופאה היה מצוין שזה משיער אירופאי), אינו משיער אירופאי... כמובן שבאותו הרגע נסתתמו טענותיהם. אמנם זה רק

הודעה מוקדמת. כאשר הם יודעים שיש לאפשר למפקח שמגייע לבדיקה כזו, גישה לכל מקום במפעל/מחסן/חנות וכו' וגם למקומות שלכאורה אין קשר ליצור עצמו, כמו מגורי עובדים וכדומה.

כמו"כ כל המפעלים כיום שבהם מייצרים פאות לציבור היהודי, אינם מחזקים כלל בשיעור שאינו מאושר לשימוש עבור הפאות המאושרות. לקח זמן ארוך מאד, כדי להטמיע את הנהלים ולהגיע למצב זה. אבל כיום אין אישור כשרות לאף יצרן סוכן ועסק שיש לו שיעור או פאות שאינם מאושרים.

וחשוב לחזור להדגיש שביקורים אלו נעשים בתדירות גבוהה מאד, [התדירות נקבעת על פי החשיבות והחששות שיש בכל מקום] ולא חוסכים באמצעים ובמאמצים גם כאשר הם גבוהים וקשים עד מאד.

לפני שנים מספר חברנו למעבדה מהגדולות בעולם העושה בדיקות D.N.A. כדי להקים מאגר של שיער מכול העולם. הקמת המאגר שעלתה הון רב, לוותה במחשבה שנוכל לחסוך הרבה מטרחת ועלות הנסיעות, וכך גם יתאפשר זיהוי תמידי של השיער. אומנם למעשה לא נעשה בו שימוש תדיר בגלל העלות הגבוהה של כל בדיקה (3000 דולר לבדיקה) וכאשר בפועל אנו נדרשים לאלפים רבים של בדיקות בשנה. כך שמעשית לא נעשה שימוש רב בבדיקות אלו.

הוצאות הכשרות הינם גבוהים עד מאד, מאחר שמדובר בהיקף בדיקה בכל העולם. כפי שכתבנו לעיל. ועדין עלות הכשרות ליצרנים עבור פאה היא דולרים בודדים. כאשר למעשה אין כיסוי מתשלומי החברות להוצאות ההשגחה על הפאה הבודדת. ורק הרצון של בית הדין להביא שיער כשר לבנות ישראל מחזיק את מערך הכשרות.

שאלה:

למה לקנות פאה עם כשרות, האם הבדלי המחירים של סוגי השיער השונים לא מאפשרים לדעת על מקור השיער. והרי לא מסתבר שפאה שנקנית בסכום כה גבוה, פאה בהירה השיער יהיה מקורו מהודו. והתשובה היא שנכון שיש הבדלי מחיר גדולים מאד בין סוגי השיער השונים. אלא שדרך כלל אין משמעות אמיתית למחירים, שמאחר הזיפנים הטובים מבקשים מחירים יוקרתיים גם על שיער אסיאתי שעבר מיון קפדני והוא נראה כשיער אירופאי. והלקוחות מאמינים שהכן זה שיער אירופאי איכותי. וכאשר הדרישה בשוק לשיער איכותי גדלה כל הזמן. נכנסים כמויות גדולות של שיער ממקורות אסיאתיים שעובר מיון קפדני וטיפול קפדני עוד יותר, ומשם

הוא נכנס לשוק במחירים של שיער אירופאי.

איך נעשה השינוי של השיער שיראה כאירופאי:

ישנם מפעלים בעולם שיוצרים לקחת שער פשוט יותר ולתת לזה נראות של שיער אירופאי. לעיתים זה נעשה רק על ידי שממינים את השיער מיון יסודי, ולוקחים רק את השיער האיכותי ביותר, ומשווקים אותם כשיער ממקור איכותי זה מבלי לעבד/לצבוע את השיער. ויש כאילו שבנוסף מעבדים את השיער בצורה כזו שהוא נראה בהיר כאירופאי ממש. וכפי שכתבנו שביכולתם של מומחים גם להביא את השיער לצבע בהיר ממש, וזה במספר דרכים שונות.

כל המידע הרב שהצטבר אצל רבני בית הדין ועל פי הניסיון הרב של שלוחי ביה"ד על דרכי המסחר השונים. הוחלט הפיקוח מול המשווקים והמפעלים והכללים בהם הם רשאים לפעול, וכללים אלו מאד ברורים לכל הנוגעים בדבר, סוחרי השיער משווקי השיער מפעלי הפאות יצרני הפאות והמשווקים וסלוגי הפאות. כאשר הביקורות נעשות בכל קצות תבל על פי הכללים שרבני בית הדין קבעו.

ישנם מקורות שיער שאושרו על ידי בית הדין בעבר, וכיום אין אחרון מאפשרים להשתמש במקור שיער זה. למשל שיער שמקורו ממדינת טורקיה. כיום אין אישור לייצר עם שיער שמקורו טורקיה (ללא קשר למצב הביטחוני שם כיום) אולם לפני שנים היו מספר סוחרי שיער מקומיים באיסטנבול ועוד ערים ברחבי טורקיה, שהם שיתפו פעולה עם הכשרות והיו משווקים רק את השיער המקומי. אלא שמסיבות שונות נוצר שם מחסור בשיער מקומי, והתחילו להביא שיער ממקורות אחרים שלא הצלחנו לעקוב אחריהם. שלוחי ביה"ד היו בקשר עם רוב סוחרי השיער ויצרני הפאות שם, השקיעו כסף רב ומאמצי שיכנוע שיסכמו להתחייב לא לעבוד עם שער מזויף, ואחרי שהם לא הסכימו לכך, נאלצנו להפסיק לאשר לחלוטין שיער שמקורו טורקיה. ועל כן כל הקונה שיער או פאה בטורקיה סיכוי גבוה שקבל שער מזויף.

כאן המקום להזכיר את אחי הגדול הרה"ג רבי ישראל אליקים זצ"ל נאמנו של מרן הגאב"ד שליט"א. שלקח על עצמו את העול הכספי של בית הדין לענייני פאות. ובנוסף במשך שנים כיתת את רגליו בטורקיה לכפרים הנדחים ביותר, וזה כדי לפקח שם על השיער. וכאשר הגיע למסקנה שלא ניתן לפקח שם יותר, הביא את הדבר לפני בית

הדין, והתקבלה ההחלטה

על ידי בית הדין שלא לאשר יותר כל שיער המגיע מטורקיה. וכן נסע למקומות נוספים ברחבי תבל. וכל זה שלא על מנת לקבל פרס. ותמיד אמר לנו שהשכר שלו זה לראות שמערכת הכשרות עושה את הנדרש ממנה בהידור הרב ביותר כרצונו של מורו ורבו מרן הגאב"ד שליט"א.

שיער ברזילאי:

אחד מסוגי השיער המוכר בציבור זה שיער שמקורו מברזיל. מדינת ברזיל מייצאת לעולם כולו שיער איכותי ביותר, וכפי שכתבנו שניתן להשיג שם גם שיער בהיר ממש. אלא שהמציאות המוכחת היא, שלא כל השיער המגיע משם הוא הכן שיער ברזילאי, ורובו של השיער הנמצא שם מקורו אינו מברזיל עצמה אלא ממדינות דרום אמריקה השונות, וכן ממדינות שונות באסיה ובכלל זה גם הודו. למעשה השיער המגיע מרוב המדינות השונות הינו כשר, אבל זה בתנאי שאינו מגיע ממדינת הודו שכאמור הוא אסור. ועל כן עלינו לפקח בתשומת לב יתרה על השיער המגיע מברזיל. תעשיית הזיוף בברזיל רחבה מאד, וישנם מפעלים גדולים לצביעת שיער שנראה נאמן למקור בצורה אבסלוטית.

על כן בית הדין מאשר לייבא שיער מברזיל רק מאזורים מסוימים במדינה ומסוכנים מורשים, וזה כאשר לאחר בדיקות חוזרות ונשנות הוברר שלאזורים אלו לא נכנס שיער שמקורו אינו ברזיל ממש. וגם זה מאושר רק כאשר הוא נקנה מהמקור ממש, ולא מסוחרי השיער השוכנים בערים הגדולות. שכאמור למדנו שסוחרים אלו מתמחים בטיפול בשיער ממקורות שונים שיראה כשיער ברזילאי לכל דבר.

לצערנו במשך השנים נפרדו דרכי בית הדין עם דרכיהם של מספר סוחרי שיער [גם יהודים] ויצרני פאות שהביאו שיער מברזיל, לאחר שהם רצו להביא גם ממקורות שאינם מאושרים על ידי בית הדין. ובית הדין מצא שמקורות אלו הם בחשש ששיער זה אינו מקומי. ובעיקר שראינו לעיתים על חלק מסוחרים שהם מתקשים לרכוש את השיער מהמקורות ממש, וקונים מסוחרים שונים שאינם מאושרים, ושוב ושוב נאלצנו לפסול שיער של סוחרים אלו.

שיער אירופאי: שיער שמקורו ממדינות שונות בעיקר באירופה. אולם גם ממדינות אחרות. כאמור שיער זה מחייב השגחה מרובה ביותר בגלל ריבוי שיער צבוע שחייבים השגחה על מקורו.

אני לדודי ודודי לי

כינוס החיזוק האדיר "ליבי ער"

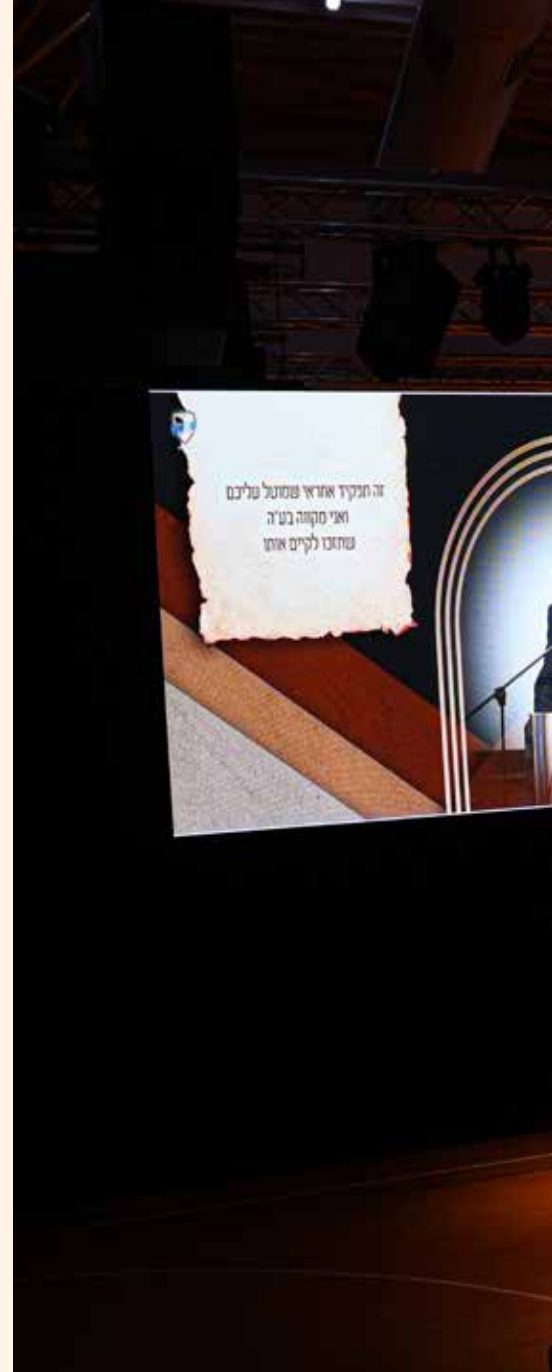
אלפי נשות מודיעין עילית השתתפו בכינוס הנשים הגדול והמחזק שנערך ע"י "התאחדות קהילות בני התורה"

מאת: מ. רושגולד

במהלך הכינוס עצמו ובסיומו נשאה דברי הנחיה מיוחדים בחיזוק השקפת התורה והדרך המסורה. בדבריה ציינה את העובדה המפעימה שבמוסדות החינוך במודיעין עילית שהוקמו בדרכו של מרנא 'הדרכי שמואל' זיע"א מתחנכים למעלה מ- 4,000 תלמידים ותלמידות, המהווים סמל ודוגמא לחינוך איכותי, כמו גם התרחבות קהילות בני התורה בעיר בתי המדרשות והכוללים. בסיום המעמד הודתה להתאחדות קהילות בני התורה על פועלם ומרצם למען רווחת ציבור בני התורה במגוון תחומים רחב. במרכז המעמד הוקרן והוקרא מכתב הברכה של רבינו מרן עמוד ההוראה הגר"ע אויערבאך שליט"א שנכתב במיוחד לקראת המעמד הגדול: "ברכה מרובה לכלל נשות ישראל המתכנסות בכינוס החיזוק הגדול שמתקיים בעיר מודיעין עילית על ידי

שעברה ע"י ה'התאחדות' ב"היכל התרבות" בשכונת רמות בעיה"ק ירושלים, לקראת ימי הרחמים והסליחות תשפ"ה, ובשנה זו התקיים הכינוס הגדול בעיר מודיעין עילית. עם תחילת המעמד, חולקו למשתתפות שקיות כיבוד מיוחדות ובהן מטעמים עשירים. זאת מכיוון שמתחם הכיבוד המפואר, שהוזמן לאירוע, נאלץ להשתנות. תחילה, בשל איסור הכנסת אוכל לאולם על ידי ההנהלה, הועתק המתחם לחניון הסמוך. לבסוף, לבקשת רבני העיר שהורו על ביטולו לשם הידור הצניעות, צוות ההפקה מיהר למצוא פתרון חלופי בדמות שקיות הכיבוד. בתחילת האירוע נשאה דברים מיוחדים המנחה המחנכת מ. אוירבך תח" אשר הביאה מדברי רבותינו על מעלת ימי האלול וסגולת תפילותיהן וחיזוקן של נשים צדקניות בתפילות ומעש"ט בימים אלו,

אלפי נשות ובנות בני התורה בעיר מודיעין עילית התכנסו ביום רביעי השבוע לכינוס חיזוק ייחודי ורב רושם לקראת ימי הרחמים והסליחות הבעל"ט. הכינוס הגדול התקיים באודיטוריום המרכזי "מנחת שלמה" בעיר, ע"י 'התאחדות קהילות בני התורה' הפועל בכל ימות השנה למען קהילות הקודש וציבור היראים במגוון פעולות רחבות. הכנות קדחתניות והתרגשות רבה ניכרו בקרב נשות העיר לקראת הכינוס המיוחד, ובשל הביקוש הרב מוקדי מכירת הכרטיסים תוגברו, והמארגנים נאלצו להוסיף כיסאות לשורות האולם על מנת להכיל את הקהל הגדול. כינוס דומה גדול ומיוחד התקיים בשנה

עברה בדיקה קפדנית של נשות חינוך, שאכן מתאימה היא לרוחם של ציבור בני התורה המתנזר מדברים שאין רוח חכמים נוחה מהם. במעמד המיוחד, נשאו דברי ברכה ל"מכבי שירותי בריאות" ולנציג קשרי הקהילה, הרב משה דיקשטיין שליט"א נציג סיעת "בני תורה" בעיר, בדבריהן הדגישו את עבודתו המסורה של הרב דיקשטיין שליט"א, שתמיד קשוב לצרכים של בני הקהילות, ומספק מענה מידי שמצליח לגרום לכל מבוטח להרגיש שירות אישי ומתקדם. עם סיום האירוע המרגש, בשעת לילה מאוחרת, נשות ציבור בני התורה יצאו בתחושה של התעלות והתרוממות רוח. הן נטעו בליבן מטען רוחני לקראת הימים הנוראים, והרגישו את החיבור והכוח של הציבור הצועד בדרך ישראל סבא, בייחוד בתקופה זו שבה עם ישראל זקוק לתפילות וישועות.

הכהן זללה"ה הוקרנה בפני הנוכחות ודבריו המרטיטים בהמשך הדרך המסורה נחרטו בלבבות. דברים נרגשים ומיוחדים נשמעו מפיה של הרבנית הצדקנית תליט"א א"ח לרבינו הגדול מרן הגר"א הכהן זללה"ה אשר סיפרה ותיארה את ימי האלול וימי הדין במחיצתו של רבינו הגדול מרן זיע"א וחיזקה את רוחן של נשות ישראל בצעידתן בדרך ישראל סבא ובחיזוק הנדרש לימים אלו. לאחר מכן נמסרה הרצאה מאלפת ומרתקת ע"י המחנכת הרבנית פ. אנגל תחי' שריגשה את הנוכחות בדברי חיזוק מיוחדים בעבודת ימי האלול וימי הרחמים והסליחות. מארגנות הכינוס הגדול שקדו ע"מ לייקר ולכבד את נשות בני התורה ובמסגרת זו הביאו תוכנית מרגשת ומיוחדת המותאמת לרוח ימים אלו מבית היוצרת ח. הגר, תוכנית זו

התאחדות קהילות בני התורה לחיזוק והכנה ראויה לקראת ימי הרחמים והסליחות ולכל עבודת ימי האלול הנשגבים. "גדול כוחן של נשים צדקניות ובמיוחד בזמנים אלו בהם כנסת ישראל מרבים בסליחות בתחנונים ובתשובה, ועולם התורה זקוק לתפילות ישראל להצלה וישועה". "בברכת הטוב יתברכו ראשי ופעילי התאחדות קהילות בני התורה מיסודו של רבינו הגדול מרן ראש הישיבה רבי אשר הכהן דויטש זצוקלה"ה בדרכו של אחי וראש רבינו הגדול מרנא הדרכי שמואל זיע"א על כלל פעולותיהם הטובות והברוכות". "ה"ר שחפץ ד' בידם יצלח ויהיה כינוס חשוב זה להרמת קרנה של תורה וחיזוק היהדות". בהוקרה ובברכה, מקום החותם. מצגת ייחודית על דמותו וצוותו של רבינו הגדול מרן ראש הישיבה רבי אשר

השבת אבידה בקטנים

מציאה שמצא קטן, חפצים של גדולים שנאבדו מידי קטנים, חפצי קטנים

א.

מציאה שמצא קטן והביא לבית מה דינו?

הנה המוצא אבידה שעדיין הבעלים לא נתיימש ממנה או שאינו יודע שהבעלים נתיימש ממנה מתחייב בהשבתה ונעשה עליה שומר אבידה, וגם אם אחר כך נתיימש הבעלים אינו יכול לזכות בה, כמבואר בשו"ע (ח"מ רסב, ס"ג) שצריך להחזיר אף על פי שנתיימש אחר כך, כיון שבא לידו קודם יאוש. וכן אדם אחר אינו יכול ליקחנה מיד השומר אבידה לזכות בו כיון שהוא ברשות השומר אבידה עבור הבעלים כמבואר בחידושי הריטב"א (ב"מ כא:). דאפילו באדם אחר והחזיק בה אחר יאוש מיד המוצא קודם יאוש לאו כלום הוא, דכיון שהמוצא נתחייב להחזירה שהרי באיסורא באה לידו מאן דאחזיק בה מידא דהוא מוצא לאו כלום הוא עכ"ל. וביארו האחרונים שזה מטעם שנעשה שומר אבידה [ועי' באמרי משה סימן לז ובשיעורי הגר"ש ב"מ כא: סי' ה אות ג שהאריך בזה].

בקטן שהגביה המציאה ואחר כך נתיימש הבעלים - כתב המנחת חינוך (תקלח ח): ונראה דקטן שהגביה מציאה קודם יאוש ואח"כ נתיימש הבעלים ואחרי זה נתגדל הקטן, לא שייך דינים הללו כלל כו', דכל זמן שהוא ביד הקטן הו' ליה כמונח על גבי קרקע ולא שייך באיסורא אתי לידיה דלא הו' שומר אבדה כיון דאין לו דעת, והו' כמונח בקרקע ומהני יאוש אם היה קודם גדלות כו', בקטן נראה לי דלא הו' כבא לידו כלל והו' כמונח עוד על גבי קרקע עד שהגדיל ע"כ. וביאור הדברים שטעם הדין במגביה אבידה שאינו מועיל היאוש אחר שהגיע לידו הוא משום שנתחייב בהשבה כדעת התוספות, או מחמת שנעשה שומר אבידה כדעת הרמב"ן, ובקטן כיון שאינו מחוייב במצוות אינו מחוייב

נודע לו כלל מהאבידה עד לאחר יאוש אף אם הובא לביתו קודם יאוש, אבל אם נודע לו מהאבידה קודם יאוש הרי מוטל עליו השבת אבידה שבמה שהגיע לביתו זה לא גרע וא"כ נעשה הוא שומר אבידה שמוטל עליו לטפל בהשבתה, וכל דברי הנתיבות הם רק באופן שלא נודע לו מהאבידה עד לאחר יאוש ואז אף שהגיע לביתו קודם יאוש יכול שוב לזכות בה בהגבהה בידו. ונמצא להלכה במציאות קטנים שהדבר תלוי אם נודע לו מהאבידה קודם יאוש הרי הוא מחוייב בהשבתה כלל אבידה שמצא ברחוב ובזה שהקטן הביא לביתו לא גרע ממה שנמצא ברחוב [אלא שיש לעיין אם יש "סימן מקום" על ידי מה שהקטן מספר היכן מצא את האבידה אם יש נאמנות לקטן לזה כשהוא מספר לפי תומו וצ"ע].

ב.

מצא חפצים שהיו אצל קטנים כגון שמוצא תיק ילדים שמסתבר שנאבד מייד הילד, יש לחלק בזה בין חפץ השייך להורים הנמצא ביד הקטן, ובין חפץ השייך לקטן עצמו.

חפץ השייך להורים הנמצא אצל קטן - כתב בשו"ע (סי' רסא ס"ד) המאבד ממונו לדעת אין נזקקין לו, וזהו הדין של אבידה מדעת שאין עליה חיוב השבת אבידה, והגר"א ציין ע"ז הגמרא (ב"ב פז:). שחפץ הנמצא ביד קטן יש לו דין אבידה מדעת, והיינו שאין בזה חיוב השבת אבידה. ושם נחלקו השו"ע ורמ"א אם אבידה מדעת הוא הפקר או רק אין חיוב השבה, והאחרונים הט"ז והקצות הביאו מדברי הגמרא הנ"ל בחפץ הנמצא ביד קטן שבדאי אינו הפקר רק שעכ"פ אין חיוב השבה, והקצות כתב: וא"כ באבידה מדעת שאינו שומר אבידה דאבידה מדעת אינו מחוייב בהשבה הרי הוא

בהשבה ואינו נעשה שומר אבידה כיון שאינו בן דעת, ועל כן אם נתיימש הבעלים גם לאחר שהגיע ליד הקטן יכול הקטן לזכות בו וכן בהגדיל אחר כך יכול לזכות בו. ולפי זה גם האב יכול לזכות במציאה מיד הקטן לאחר שיעור זמן שהבעלים התיימש. ואף שמתקנת חז"ל האב זוכה במציאת בנו הקטן מכל מקום אינו נעשה שומר אבידה מחמת דין זה מאחר שלא הגיע לידו שלא תקנו זכות מציאת בנו לחייבו בשמירת אבידה. ואמנם כל זה באופן שנכנס לחצר הבית לאחר יאוש אבל אם נכנס לחצרו של האב לפני יאוש הרי לכאורה שוב נתחייב בהשבה, כמו שפסק הש"ך (סי' רסב סק"א, רסח סק"ב) שאם בא לחצירו קודם יאוש שוב אינו יכול לזכות בזה גם לאחר יאוש, ולפי זה אם הקטן הביא את האבידה לבית שוב אינו יכול לזכות בזה לאחר יאוש, אך הנתיבות בסימן רסב כתב להוכיח שמה שאינו יכול לזכות באבידה שהגיע לחצירו קודם יאוש זהו דוקא כשבא לזכות מחמת חצר, כגון שמצאו אחר וטען בעל החצר שהוא זכה בו מקודם ע"י חצירו, וכיון דבא לקנות מחמת חצירו ולומר שחצירו הוא כידו וא"כ הרי בא לחצירו שהוא כידו קודם יאוש דלא קנה, אבל כשאומר לא נחא לי בקנין ובשליחות החצר ורצוני לקנות בהגבהה דוקא, ודאי דאין חצירו קונה לו, שלא נעשה חצירו כשלוחו וידו כשאינו רוצה לזכות על ידו והו' כאילו לא קני לו חצירו כלל וממילא זוכה בהגבהה כשמגביה אחר יאוש ע"כ. ולדבריו אם מיד כשבא לחצירו החליט שאינו רוצה שהחצר תשמש כידו וכשלוחו שוב יכול לזכות במציאה בהגבהה לאחר יאוש. וכן הרגילות שאינו רוצה לזכות בחצר במציאה. [וכ"כ האמרי משה (סי' לז) מטעם אחר שהוא דין בקנין חצר שהוא כמו ידו שאם הגיע לחצר קודם יאוש שוב אין החצר יכול לזכות אבל בקנין הגבהה יכול לקנות]. אלא שכל זה אם לא

כמונח בקרקע ונקנית ביאוש בתר דתית לידה. ע"כ. והיינו שבכל חפץ השייך לגדול שנמצא ביד קטן שאינו בר דעת לשמור עליו אין חיוב השבת אבידה בזה, וכ"כ הערוך השולחן סי' רסא ס"ד שאין בזה חיוב השבת אבידה. ונמצא שלאחר שהבעלים נתייאש יכול ליטלו לעצמו גם אם הגיע לידו קודם יאוש. ונמצא שאם לקח התיק ולאחר מכן לא מצא את הבעלים [כמו שמצוי הרבה] אין עליו שום דין שומר אבידה, וכשעובר זמן מה שמסתבר שהבעלים התייאש יכול ליקחנו לעצמו, שהרי כל מה שלא מועיל יאוש בחפץ הנמצא ביד מגביה האבידה הוא משום חיוב השבת אבידה שבאסורא אתא לידה או משום שנעשה שומר אבידה אבל באופן זה שאינו נעשה שומר אבידה ואין עליו חיוב השבה, הרי חל היאוש של הבעלים ויכול ליקחנו לעצמו.

ואם הקטן הגיע לעונת הפעוטות כתב המחנה אפרים (שומרים סי' כ) בשם הרשב"א וריב"ש שאינו נחשב אבידה מדעת [ומותר להחזירו ליד הקטן] דלא כמהרי"ט שגם בזה נחשב אבידה מדעת. ולדבריו י"ל שיש חיוב השבת אבידה. והנתיבות (רסא א) כתב שכיון שרובא דאינשי נותנין חפצים ביד קטן פיקח אומדנא דמוכח הוא דלא מייאש נפשיה רק דקרי ליה אבידה מדעת לענין שהנוטל ממנו א"צ לשומרו יותר מהבעלים דמה שחשיב אינו משומר במקצת אבידה מדעת הוא. ולדבריו ג"כ בנאבד מיד קטן פיקח י"ל שיש בזה חיוב השבה.

ויש שדנו גם בקטן פחות מגיל זה, במשפט האבידה (להגאב"ד הגר"מ גרוס שליט"א עמ' סז בהע') הביא בשם המהרש"ם (משפט שלום קפח) בשם רדב"ז (ח"ד קלט) שרק בצלוחית דבר קטן שדרך קטן לאבד אבל בדבר גדול לא. וז"ל: ועוד אני אומר דאין כאן פשיעה דבשלמא צלוחית ואיסור עשוי לאבד ביד הקטן אבל טלית אין דרך הקטן לאבדו. ע"כ. ומסיים המהרש"ם שהכל לפי הענין. עוד הביא מש"כ האמרי יוסף (ח"ב סי' קיב): שבזמנינו המנהג ששולחין ביד קטן ואם המנהג פשוט שם כן, יש להורות כן כי המנהג עיקר גדול בדיני ממונות, אבל צריך לדעת אם המנהג כן ברור. ע"כ. ועל פי זה כתב הגאב"ד שליט"א שבדברים שהדרך ומנהג כן ואין דרכו לאבדו אינו אבידה מדעת ויש חיוב השבה. ואף שדבריהם בנוגע להגדרת פשיעה שבדבר כזה אינו נחשב פשיעה אבל מסתבר שאם היה זה נחשב אבידה מדעת בודאי היה נחשב פשיעה. וציין עוד למש"כ הנתיבות שבקטן בר דעת אינו אבידה מדעת [והיינו שלמד מתוך דברי הנתיבות שיש חיוב השבה להחזירו לכל הפחות למצב זה]. ולפי דבריהם בדברים שהמנהג כן

לשלוח ביד קטן כגון תיק ילדים וכדומה יש בזה חיוב השבה ונעשה שומר אבידה. ואם היה בתוך התיק רב קו של הילד מסתבר שיש בזה חיוב השבה שגם זה הדרך לשלוח, ואם יש בתוכו סכום כסף גדול בשיעור שבני אדם נוהגים מלשלוח ביד קטן לכאורה בודאי אין בזה חיוב השבה ונמצא שלאחר שעבר זמן יאוש שלא מצא את הבעלים יוכל ליקח הכסף לעצמו, אבל י"ע בזה מכמה טעמים; א. שיתכן שבמצב כזה הדרך ליתן בידו כסף, ומה שמצינו בגמרא הוא רק כשזה בידו ולא כשזה מונח בתיק. ב. מכיון שיש חיוב השבה על התיק ונעשה שומר אבידה על התיק הרי מעתה הכסף שנמצא בתוך התיק הוא ככליו של לוקח ברשות מוכר שיתכן שזה נחשב חצר שלו והרי זה יאוש ברשותו שאינו מועיל יאוש על הכסף כמו שכתב הרמב"ן שאינו מועיל יאוש על דבר שנמצא ברשותו, ובסימן ר מבואר להלכה שכליו של לוקח ברשות מוכר לא קונים לו והסמ"ע הביא שיטת הרא"ש שכן קונה, והש"ך כתב שאם יש לו רשות להניח כליו הרי זה קונה לו להלכה ולפי"ז כאן שהוא מחויב להניח הכלי ברשותו מטעם שומר אבידה ממילא לכאורה גם המעות שבתוכו נחשב רשות הלוקח וקונה לו כחצירו ונחשב יאוש ברשות. [אמנם הנתיבות חולק שגם אם יש לו רשות להניח כליו אינו קונה לו כיון שהאוויר כלי אינו שלו].

אך אם מצא חפץ כגון מצלמה או פלאפון ויודע בודאי שנאבד מידי ילדים כגון שמצא בהסעת ילדים או מתמידים ויודע שלא היה של גדולים הרי לכאורה בזה הוא אבידה מדעת ופטור מלהחזיר, [וצ"ע אם יש לחוש שלקח זה בלא רשות האב שהחפצים שייכים לו] ולא באנו אלא לעורר בדברים המצויים מאוד.

אמנם בחפץ השייך לקטן עצמו - באופן שהאומד הוא שקיבל מתנה מההורים או אף קיבל מאחר והאומד הוא שההורים מעוניינים שיהא שייך לילדם, נמצא שהחפץ שייך לקטן עצמו, ובהו אינו אבידה מדעת הרי בודאי שיש בזה חיוב השבת אבידה לקטן, רק הנידון הנ"ל הוא בחפץ ששייך להוריו וכגון תיק ילדים שמסתבר שלא מקנים זה לקטן, ולפעמים אח"כ משמש לקטן אחר [ואם יש שם איזה ממתק או מתנה סמלית שנתנו לקטן כמתנה והדעת שיזכה בזה והיא שלו הרי יש חיוב השבת אבידה אף על שזה פרוטה].

ובחפץ השייך לקטן הרי הדבר חמור יותר - שגם אם מצא לאחר יאוש אינו יכול לזכות בה שאין יאוש לקטן כמבואר בגמרא ב"מ כב: שכיון שיאוש שלא מדעת אינו יאוש אין מועיל יאוש הקטן שנחשב יאוש שלא

מדעת. וכן כתב הנתיבות (רס סק"א). ואמנם יש שדנו האם יש חיוב השבה ושומר אבידה לקטן על פי המבואר בב"ק קו: ובשו"ע חו"מ סימן צו שאין חיוב שומרים לקטן [והביאו דברי השי"מ ב"ק קו: אבל אבדה הרי באה לידו מכח בן דעת כלומר ממונו של בן דעת שיועד לשמור ממונו הלכך כל אדם חייב בשמירתו כשיבא לידו. הראב"ד ז"ל, וכתב עוד שמן הסתם לבן דעת אבדה וע"ע בהשגות הראב"ד שכירות פ"ב ה"ז, וכ"כ הנתיבות סי' רצא סק"ב]. ואמנם להש"ך (סי' צו) יש חיוב בפשיעה לקטן, אך עכ"פ כל זמן שלא הגדיל הקטן אינו יכול ליקח כיון שהקטן לא נתייאש ואינו חל היאוש שלו. ולפי זה העירו מדוע בכל חפץ לא נחוש שמא הוא של קטנים והוא אסור ליקחנו גם לאחר יאוש וכתב במשפט האבידה שהולכים בזה אחר הרוב אך בדברים שאין בהם רוב שאינם של הקטנים כגון ממתקים הנמצאים בביהמ"ד צ"ע בזה.

ובמאמר מהג"ר אברהם דברמדיגר שליט"א [קובץ הישר והטוב] נקט שממתקים שהקטן מקבל מאביו הוא רק על דעת לאכול ולא כמתנה גמורה ומועיל בזה יאוש ההורים שחיוב ההשבה הוא להוריו, ויל"ע מנ"ל שאין חיוב השבה על מה שזה ניתן לאכילה לו ועל זכות אכילה גרידא, ושם כתב לעורר בממתק שמוצאים בבית הכנסת לאחר חברת מתמידים וכדומה באופן שברור שזה היה של קטן והרי מה שקיבל ממתק בחברת תהילים הוא שלו וכן הוא דעת הוריו שזה יהא שלו ונמצא שאסור לשום אדם ליקחנו גם לאחר יאוש שאין יאוש לקטן, וע"ש שנתן עצה להודיע מראש כשמחלקים את הממתקים בביהמ"ד שזה רק ע"ד אכילה בלבד ואם לא יאכלנו לא ניתן לו כלל.

העולה מכל זה; א. חפץ שמצא קטן והגיע לבית לאחר יאוש מותר לזכות בו. הגיע לבית קודם יאוש ולא ראהו עד לאחר יאוש י"ל שיכול לזכות בו. ראהו האב קודם יאוש חייב בהשבה ככל אבידה. ב. חפץ שידוע שנאבד מיד קטנים והחפץ שייך להורים, אם כפי הנראה הוא של קטנים לאחר עונת הפעוטות יש לחייב בהשבה, ואם זה של קטנים פחותים מכך בדבר שהדרך לשלוח ביד קטן ובפרט אם זהו שימוש הרגיל בכך חייב בהשבה. ואם מצא בתוכו כסף או מצלמה וכדו' י"ל שעל הכסף אינו חייב בהשבה שבזה אין הדרך לשלוח ורק שלקח סיכון ושלח ה"ז אבידה מדעת ויל"ע. ג. חפץ שנאבד מקטנים אשר שייך לקטנים כגון ממתק וכדומה לא שייך בזה פטור של אבידה מדעת ולא היתר של יאוש ואין לכאורה היתר ליקחנו כלל, אלא שיתכן שאין עליו חיוב של שומר אבידה אם החפץ נאנס או נגנב ורק בפשיעה חייב.

מבצע יסין

בח' אלול החל מבצע חירום של עליית
יהודי מרוקו לישראל, בעקבות פרעות
שאירעו במרוקו במאבק על עצמאותה.
שנים אחרי, והפצעים עדיין מדממים,
הבוז, העליה הסלקטיבית, וההעברה
על הדת של יהודי מרוקו

מאז הקמת המדינה, ואף בתקופה שקדמה לה, מנהיגיה ראו לנגד עיניהם את חשיבות העלייה לארץ ישראל. יחד עם זאת, הם לא התכוונו לסייע ליהודים בקיום המצוות התלויות בארץ. כידוע, מטרת הקמת המדינה הייתה לעקור את קיום התורה והמצוות.

מדיניות העלייה

רשמית - המדיניות הייתה לעודד גלי עליה משני סיבות. הראשונה, הצלת יהודים ממקומות בהם נשקפה להם סכנה. בפועל נשלחו יהודי אירופה למשרפות כי לא מלאו את הייעוד של המטרה השנייה. כמו כן, בארצות ערביות רבות נשקפה סכנה ליהודים דווקא בשל הקמתה של המדינה. מעבר לכך, למנהיגי המדינה היו מטרות נוספות הקשורות לעלייה. הם היו זקוקים לכוח אדם רב על מנת לשפר את המאזן הדמוגרפי, ליישב שטחים שנכבשו על ידי הערבים וכן להשיג כוח עבודה זול ו'בשר תותחים'.

מבצעים רבים נעשו לעליית יהודי התפוצות.

דווקא יהודי מרוקו, "זכו" בעליה סלקטיבית. בסוף הם עלו כולם, כשהעלאה הסופית של יהודי מרוקו נקראה בשם 'מבצע יכין'.

מרוקו והיהודים

מרוקו זכתה לעצמאות בשנת תשט"ו, ובאותה שנה אסרה על יציאת יהודים מתחומה. מלך מרוקו מוחמד החמישי, התקרב אל נאסר - נשיא מצרים, ובשנת תשי"ח החליט על הצטרפותה של מרוקו לליגה הערבית, מה שגרם להחמרת מצב היהודים שם. אותה תקופה מנו יהודי מרוקו כמאתיים אלף איש, חלק ניכר מהם התגורר בערים הגדולות, שכן המצב בכפרים היה מפחיד מדי.

עת קבלה מרוקו את עצמאותה, קבלו היהודים אף הם עצמאות. עצמאות בארץ

שלא מאפשרת להם לצאת מגבולותיה.

השלטונות המרוקאים הסבירו את התנגדותם לעליה בטענה שעליה מאסיבית מגבירה את כוחה הצבאי של ישראל, מה שנוגד את האינטרסים של מרוקו לה יש קשרי דת עם ארצות ערב הגובלות במדינה הדי חדשה. השלטונות הציגו את האיסור רק כנגד עליה מאורגנת ולא אינדיבידואלית, יחד עם זאת ניהלו מסע הסברה בקרב יהודי מרוקו נגד העלייה לארץ. הם הסבירו שהמצב בארץ גרוע וכי קיימת בה הפליה לרעה כנגד העולים מצפון אפריקה, מה שנכון, נכון.

במישור הדיפלומטי, נעשו מאמצים רבים מצד הקונגרס הציוני להניא את שלטונות מרוקו מההחלטה הזו, אולם ממשלת מרוקו התחמקה מתשובה. באופן מעשי קם במרוקו ארגון "המסגרת" שעודד יהודים לעלות לארץ.

באמצע שנת תשי"ח הורכבה במרוקו ממשלה שבראשותה עמדה מפלגה קיצונית. בד בבד המלך מוחמד החמישי שאיכשהו נחשב פטרונם של היהודים הלך ואיבד את השפעתו. ממשלת מרוקו הגישה בקשה להצטרף לליגה הערבית כשהיא יודעת שבכך היא מחמירה את מצב היהודים במדינה. המשטר הלך והפך קיצוני, יהודים לא קבלו דרכונים ונשללה מהם האפשרות לצאת את גבולות המדינה. המנהל הכללי של משרד החוץ טען ש"צריך לעשות מאמץ כדי להעלות את יהודי מרוקו". עוד טענו כי ליהודי מרוקו אין עתיד והפתרון הוא עליה בכל האמצעים.

עליות מחתרתיות

במהלך השנים תשט"ז עד תשכ"א אורגנה עלייה מחתרתית במסגרתה עלו יותר מארבעת אלפים איש. לקראת שנת תשכ"כ נשלח שליח לצרפת כדי להכין את

פעילות העלייה. במהלך שנת תשכ"א המשיכה העליה הבלתי ליגאלית כשממשלת מרוקו מעלימה עין.

בשנת תשכ"א ארעה טרגדיה. אניה שעל סיפונה 43 עולים שהפליגה בחשאי ממרוקו לכיוון חופי ארץ הקודש, נקלעה לסערה, נשברה וכל נוסעי ספינת אגוז טבעו במצולות. אירוע זה גרר התקפות חריפות נגד מרוקו בתקשורת הבין לאומית.

בינתיים מת המלך מוחמד החמישי שהיה מקורב לנאסר. בנו חסן השני פול דווקא למערב. הוא רצה לשפר את תדמיתו בעיני ארצות הברית וגילה יחס סובלני ליהודים, והתיר ליהודים לעלות ארצה במסגרת תנאים מגבילים. התנאי העיקרי שיציאתם של היהודים לא תהיה באופן רשמי ושתבוצע לא במסגרות מוסדות ישראלים או ציוניים.

חסן השני התמודד עם אופוזיציה לוחמנית ולאומנית שאהבה להציג את משטרו כחלש ככל הנוגע ליציאת יהודים מתחומה. לכן הושגה ההסכמה שבשתיקה, על יציאה שקטה בחסות ארגון בינלאומי לא ציוני. הארגון שנבחר היה ארגון היא"ס - החברה לסיוע למהגרים עבריים שכבר פעל בעבר במרוקו.

מבצע יכין

בכ"ד תשרי תשכ"ב, פתח היא"ס משרדים רשמיים בקזבלנקה ומבצע העלייה נוהל ממשרדים אלה ומסניפים קטנים יותר בטנג'יר, מרקש, פאס ומקנס. מבצע שכונה מבצע יכין.

הממשל בישראל קבל מידע מוסמך כי צמרת איסתיקלאל החליטה לאפשר יציאה חופשית ממרוקו לכל יהודי שיחפוץ בכך לפרק זמן של שלושה חודשים. הם ראו כי ליהודים רבים במרוקו זיקה עמוקה לציונות (ייתכן שהייתה זו טעות שלהם, יהודי מרוקו היו ציוניים במובן החיובי של

זעק האם יסכים העם היהודי שנשאיר את זקננו וחולינו בידי הגויים. הצעתם של אשכול ויוספטל נדחו, אבל הרעיון של כוח עבודה זול יושם.

מי שהצטרף לשיבא היה ד"ר גיורא יוספטל, יו"ר מחלקת הקליטה של הסוכנות שהצטרף לתביעתו של ד"ר שיבא ודרש להאט את הקליטה מטעמים רפואיים.

שיבא הזכיר שהמחלות המדבקות עשויות לפגוע ביישוב היהודי הוותיק בארץ. כדי לאושש את טענתו הוא הביא חוות דעת של ד"ר סטיבנסון, גנטיקאי גדול בבריטניה שטען שסקולטנד שקעה כיוון שלא ידעה לשמור על רמתה האינטלקטואלית של כח האדם שבה. בנימוק תורשתי זה ביקש להוכיח שאם יתרבו בארץ הפגועים בגופם ובנפשם עלול הדבר לפגוע בכושרו האינטלקטואלי של העם היהודי בעתיד.

בניגוד לספרטה, הוא לא אמר שצריך להרוג אנשים, הוא רק הסתפק בכך שכל החולים והזקנים והמשפחות חסרות המפרנסים תשארה שם במרוקו, תוך ידיעה שמה שלא יעשו הערבים יעשה הזמן. "לא ייתכן לקבל אלמנה

שנה בתנאי שהם מתלווים למשפחה שבה המפרנס צעיר מגיל 35 ובעל כושר עבודה.

אחד האידיאלוגים של משטר העלייה היה ד"ר חיים שיבא, אז מנכ"ל משרד הבריאות. האיש ששמו הונח על בית החולים בתל השומר, כתב: "בגרמניה לא הייתה לנו שליטה, אף לא בעירק, אך ביחס לעליה ממרוקו הברירה ביננו. יש למנוע עלייתן של משפחות ללא מפרנסים ולאסור בואם של חולים ונכים על חשבון העם היהודי".

בוא כוח עבודה זול

התקנות המשפילות והקשוחות עוררו את זעמם של יהודי מרוקו. היו מקרים שאפילו השליחים מטעם הסוכנות פעלו בניגוד להוראות משלחיהם.

וכך זעק אחד הדיווחים מקזבלנקה "הסלקציה קפדנית מדי ונוקשה, היו מקרים שפסלו משפחה שלימה אם רק היה בן אחד פגום. אנו נגד עליה סלקטיבית. אנו מתנגדים לקרוע משפחות."

ד"ר שיבא השיב "לא ייתכן לקבל בעיה סוציאלית קשה", הוא שרטט טבלאות והראה לראש הממשלה כי בעליה כזו ילידי הארץ יוצאים מקופחים. בן גוריון התלבט אבל לא רצה לעצור את העליה הוא גם הסביר למה: "החייילים בני צפון אפריקה הם חומר אנושי מעולה לצבא". פעם אחרת אמר כי "המדינה זקוקה לצורך בנייתה לחומר הגלם הזה". כך עלתה ההצעה להרים חוות חקלאיות. היה זה לוי אשכול שהעלה את הרעיון לייבא ארבע מאות צעירים יהודים ממרוקו כדי לעבוד בחוות. יוספטל הממונה על הקליטה התלהב והציע לעלות אותם בלי בני משפחותיהם ואפילו אם המשפחות יתפצלו, כולל הפרדה בין הורים לילדיהם ובין בעל לרעייתו. "זה יהיה כח אדם זול שאינו מטופל בבעיות סוציאליות קשות". נציג מפ"ם

אהדו מדי אף יהודי גלותי או שאינו ישראלי כמותם, הצטרפו כמה פרמטרים ודווקא יהדות מרוקו הועלתה תוך כדי סלקציה.

עליית גזע שלא ידענו עדין כמוהו בארץ

הצברים, לא אהבו את המרוקאים. במאמר שפורסם בשנת תש"ט ב"הארץ" נכתב: "זו היתה עליית גזע שלא ידענו עדין כמוהו בארץ, לפנינו עם שהפרימיטיביות שלו היא דרגת שיא, דרגת השכלתם של יהודים אלה גובלת בבורות מוחלטת, וחמור עוד יותר חוסר הכשרון שלהם לקלוט כל דבר רוחני (!) בדרך כלל הם עולים אך במעט על הדרגה הכללית של התושבים הערבים, הכושים והברברים במקומותיהם, בכל אופן זוהי דרגה נמוכה עוד יותר ממה שידענו אצל ערביי ארץ ישראל". המסקנה של הכותב הייתה חותכת: "כל מי שמידת אחריות כלשהי בו צריך לא להתבייש ולא להיות מוג לב ולהסתכל בפרצופה של הבעיה על כל משמעותה, הנתנו את דעתנו על כך מה יקרה למדינה זו אם זו תהיה אוכלוסייתה? והרי ביום מן הימים תתווסף עליהם עליית יהודי ארצות ערב מה יהיו פני מדינת ישראל ורמתה עם אוכלוסיות כאלו?"

מילים רעות אלו פעלו את פעולתם והיוו את הרקע למדיניות הסלקציה. הסוכנות היהודית קבעה מספר הנחיות לגבי העלייה ממרוקו, שרשמית לא כוונה רק לעולי מרוקו אולם בפועל התבצעה שם:

ואלו העקרונות, שמונים אחוזים מהעולים מארצות אלו ייבחרו רק אם הם חלוצים, בעלי מקצוע, עד גיל 35, מועמדים לעליית הנוער, או משפחות שהמפרנס בהם הוא עד גיל 35. המועמדים יקבלו אישור עליה רק אחרי שיעברו בדיקה רפואית מקיפה ויסודית בהשגחת רופא ישראלי. עשרים אחוזים מכלל העולים יכולים להיות בגיל שמעל 35

המילה) ומאחר ומרוקו רוצה להצטרף לקהילה הערבית עדיף לה להפחית חיכוכים פנימיים. למרות החלטה זו, הורע מצבם של היהודים במרוקו שכללו רדיפות על רקע אנטישמי.

במהלך שנת תשכ"ב הופסקה יציאתם של היהודים ממרוקו לזמן מסוים למרות החלטת האיסתיקלאל שהתירה את היציאה. בשל הרגישות שהפגין השלטון במרוקו ללחצי האופוזיציה הלאומנית שהתנגדה לעלייה.

באמצע חורף תשכ"ב פורסם דו"ח על מצבם של יהודי מרוקו שם נכתב כי יהודים מקזבלנקה עם דרכונים אישיים הורשו לצאת את הארץ אבל בערים הקטנות והרחוקות המצב היה שונה. מה שגרם להפסקת פעילות היא"ס ולנהירה של יהודים מהערים הקטנות אל הגדולות תוך תקווה שיוכלו להירשם לעלייה.

בסוף חורף תשכ"א נערכה מסיבת עיתונאים בארצות הברית לכבודו של חסן השני. הוצגו בפניו שאלות הנוגעות לישראל וליהודים. כשנשאל על יהודי ארצו, השיב המלך כי הם מרוקנים לכל דבר, נהנים מכל הזכויות וחייבים בכל החובות של אזרחי מרוקו, כשנשאל בנוגע לישראל השיב שהשאלה מיותרת "אנו תמיד נהיה לצד אחינו הערבים".

דברים אלו שיקפו את המדיניות כלפי היהודים, שנהנו משוויון זכויות אבל אין להם זכות להגר למדינה אחרת.

למרות ההגבלות על ההגירה, עלו במהלך השנים תשכ"א-תשכ"ד עלו כשמונים אלף יהודים נוסף על אלו שעלו במסגרת העלייה החשאית ואשר מספרם נאמד בכ- 18,000.

הטריגר למבצע יכין, היה טביעתה של אונית אגוז. קרבן שירד למצולות ולשווא, כי יהודי מרוקו יכולים היו לעלות לארץ עוד קודם לכן, הציגו לא רצו אותם, ואם כי הם לא

ובאי וודאות ותלויים בחסדו של פקיד גבוה. כל עוד יהודים אלו יושבים כולם בסביבה ערבית אסור לנו לבורר את הצעירים ולהעלותם ולהשאיר את הזקנים בגולה. המצב היה מסוכן, היהודים הסבירו: "אתם רואים את ההר שמגד? שם גרים הברברים בצד השני הישמעאלים ואנו בתווך.

הייתה זו טרגדיה נוראה. אבל אפילו מצב חירום זה לא השפיע על החלטות הדיונים. ואלו שכן הגיעו הועברו על דתם. כאמור, אחר טביעתה של אניית אגוז הופעל שוב לחץ על ממשלת מרוקו, בעליה זו כבר לא היו סלקציות.

מסע השמד

העולים - לא הגיעו אל המנוחה. בטבת תשכ"ח התקבלו ידיעות מחרידות על מסע השמד המתנהל על ידי הציונים בקרב ילדי יהודי מרוקו. אלפי נערים ונערות שהובאו ממרוקו, הוכנסו בעל כרחם לקיבוצי השומר הצעיר. כך ביום ד' ח' שבט התאספו יהודי ירושלים בהיכל תורה ויראה כדי לבדוק מה ניתן לעשות. נאמרו תהילים, ואחר כך יצאו להפגין ברחובה של עיר. ביום ד' טו בשבט, התקיימה שוב עצרת מחאה בירושלים על אף הגשם החזק. תהילים אמר הגאון רבי שניאור פרידמן זצ"ל, כשאחר אמירת תהילים, דרש מגיד המישרים הגה"צ רבי שבתי יודלביץ זצוק"ל שנתן תיאור מקיף על עוצמת השמד של אלפי יהודי מרוקו.

ומאז ועד היום מהדהדות דמעותיהם בחללו של רשות ומתערבבות יחד עם אותם דורות רבים של יהודים יקרים שהועברו על דתם ואמונתם, ומצטרפות לתפילות עמך בית ישראל העומדים על משמר התורה והיהדות ומבקשים ישועה והצלה.

במכתב של אחד היהודים מהרי האטלס נאמר בין היתר: "על דעת בין דין של מעלה ובית דין של מטה אנו מבקשים ממעלתכם, להעלות אותנו, מאה חמישים יהודים בין שמונים אלף ערבים. כבר ביקרו אצלנו הציונים ורשמו אותנו, אך לבסוף רצו להעלות רק את הבחורים הבראים ונשארו דואגים על הזקנים והזקנות. איך יישארו בין הגויים, ואין מי שידרוש עליהם רחמים. קחו אותנו לעבדים וכל מה שתוציאו עלינו ועל עלייתנו תנכו מעבודתנו וממלחמתנו כבואנו לישראל."

עליית הצלה

בקיץ תשט"ו התערער הבטחון במרוקו, אלימות שטפה את המדינה. פורעים מערביי המקום ערכו טבח אכזרי בקרב הצרפתים בקזבלנקה. יהודים ברחו מהכפרים, התחושה הייתה כי האדמה בוערת תחת הרגליים, שעת חירום. ישיבת הועד הפועל הציוני התכנסה, הנקודה המרכזית הייתה שאין להתייחס לעלייה זו כאל עליה רגילה אלא כאל עליית הצלה. בישיבה תבעו מתן עדיפות בעלייה ליהודי האטלס הצפויים להשמדה. כמה ימים אחר כך יצאו עולי מרוקו בישראל להפגנה מול רחבת הכנסת בירושלים המפגינים קראו להצלת יהודי צפון אפריקה.

למחרת פרצו מהומות ליד קזבלנקה. פורעים ערבים פרצו לגטו ורצחו שמונה יהודים ופצעו ארבעים אחרים. בתים נשרפו, אלף שלוש מאות יהודים נותרו בעירום ובחוסר כל, אבל מתוך מאתיים ארבעים המשפחות אושרו לעליה רק שבעים וחמשה משפחות. בגלל כללי הסלקציה נפסלו לעליה כל יתר המשפחות. "ליבי חרד אם לא נאחר את המועד" היו אלו דבריו ראש מחלקת העליה בקזבלנקה זאב חקלאי. "היהודים חיים בחד

כולו יפונה למרקש, שם יוחלט מי יכול לעלות ומי יישאר, מי שנמצא לוקה שחפת או מחלת חשוכת מרפא נפסל לעליה. משפחה בת חמש נפשות שלא היה בה מפרנס, נפסלה גם היא לעלייה. בקיץ תשי"ד, נוכח הלחץ הגובר לעלייה ובגלל המצב שהחמיר במרוקו, הואיל המוסד לעלייה להגמיש את מדיניות הסלקציה. ואושרה עליית חירום של חמשת אלפים יהודים מהרי האטלס. גם אז אם תנאים:

"אין להעלות משפחות חולות שלימות אם אין בהם מפרנס אחד לפחות, אין להעלות חולי רוח וחולי שחפת ממשפחה בריאה אם אין להם מקום אשפוז בטוח בישראל, אין להעלות משפחות גם אם הם בריאות אם לדעת צוות ההכשרה הם לא מתאימות אם לא מסכימות להתיישבות חקלאית או לעבודה באזורי פיתוח."

התקנות המשפילות עוררו תרעומת בקרב יהודי מרוקו. אחד המועמדים לעליה כתב "ובכן, ביקרו אצלנו השליחים ואמרו בשמם של המדינה, הסוכנות והראשים אנחנו נוציאכם אל אניות הישועה בתנאי שתעזבו את הזקנים."

עם ששה ילדים שהגדול בהם הוא בן 12 שנה" השיב שיבא לזעקותיו של אביגדור מקזבלנקה שקבל נגד מדיניות הסלקציות.

דבריו של שיבא מצאו הד גם מחוץ למסד הישראלי. בישיבת הסוכנות היהודית בקיץ תש"ג במסגרת דיון נוקב על קשיי הקליטה טען ד"ר נחום גולדמן, אחד ממנהיגי הציונים, שלטובת מדינת ישראל, מן הראוי להחזיר מאה אלף יהודים מארצות ערב לארצות מוצאם. הערה זו הכתה בתדהמה את כל הנאספים, בעקבות לחצים של יו"ר מחלקת העלייה ד"ר יצחק רפאל הסכים לבסוף גודלמן למחוק את הערתו מפרוטוקול הדיונים.

זעמם של יהודי מרוקו

בינתיים הוחלט על שיטת הפעולה הבאה: השליחים מישראל יצאו לערי המחוז וקבלו שם רשימה של כפרים בהם מצאו מועמדים לעליה. הם פנו לרב המקומי או לראש הכפר והודיעו לו שאין אפשרות להעלות את כולם ארצה, הם הסבירו שהכפר

Brilliant & co.

ההמתנה לתור מייבשת אתכם?

ע"פ נתוני משרד הבריאות

לאומית הכי מהירה

בהתפתחות הילד

פסיכולוג | קלינאית | ריפוי | פיזיותרפיה | רופא
התפתחותי | תקשורת | בעיסוק | ילדים | מומחה